

ข้อมูลทั่วไปจังหวัดชัยนาท ปี ๒๕๕๕

สำนักงานจังหวัดชัยนาท

กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร
โทร. / โทรสาร. ๐-๕๖๔๑-๑๑๘๑

มท. ๑๘๕๒๙/๑๘๕๒๖

คำนำ

เอกสารข้อมูลทั่วไปจังหวัดชัยนาท ประจำปี 2555 จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดชัยนาท ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจได้นำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ

การจัดทำเอกสารข้อมูลทั่วไปจังหวัดชัยนาท ประจำปี 2555 ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ข้อมูลทั่วไปจังหวัดชัยนาทฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนผู้สนใจโดยทั่วไป

จังหวัดชัยนาท

กุมภาพันธ์ 2555

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 ประวัติความเป็นมาเมืองชัยนาท	1
1.2 สภาพทางภูมิศาสตร์	
1.2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	4
1.2.2 ขนาดของพื้นที่	4
1.2.3 ลักษณะภูมิประเทศ	4
1.2.4 เขตการปกครอง	5
1.2.5 สภาพภูมิอากาศ	6
1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ- แหล่งน้ำ	8

บทที่ 2 สภาพทางเศรษฐกิจ

2.1 การเกษตรกรรม	12
2.2 การปศุสัตว์	34
2.3 การประมง	37
2.4 การพาณิชยกรรม	41
2.5 การอุตสาหกรรม	43
2.6 การสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร	46
2.7 การสาธารณสุข	47
2.8 โทรศัพท์	48
2.9 การไปรษณีย์	49
2.10 การไฟฟ้า	49
2.11 การคมนาคม	50
2.12 การแรงงานและภาวะการจ้างงาน	57
2.13 การเงินการคลัง	61
2.14 การธนาคาร	62
2.15 สถิติการจัดเก็บภาษีอากรประเภทต่าง ๆ	63

บทที่ 3 สภาพทางสังคม

3.1 ประชากร	65
3.2 การเมือง	67
3.3 การสาธารณสุข	67
3.4 การศึกษา	76

บทที่ 4 สถานที่ท่องเที่ยวและที่น่าสนใจ

4.1 สวนนกชัยนาท	80
4.2 เขื่อนเจ้าพระยา	86
4.3 เขื่อนเรียงหินกันน้ำเซาะ	86
4.4 วัดธรรมามูลวรวิหาร	87
4.5 วัดพระบรมธาตุวรวิหาร	87
4.6 วัดปากคลองมะขามเฒ่า	88
4.7 วัดพระแก้ว	91
4.8 วัดป่าเจ้าพระยา (โคกขาม)	92
4.9 วัดปทุมธาราม (หนองบัว)	93
4.10 วัดมหาธาตุ (วัดหัวเมือง)	94
4.11 ศาลหลักเมือง	96
4.12 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติชัยนาทมุนี	97
4.13 เขาสรรพยา	97
4.14 สวนลิง	98

รายพระนาม รายนาม ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท	99
--	----

ตราประจำจังหวัดชัยนาท

รูปธรรมจักรรองรับด้วยพญาครุฑเบื้องหลังเป็นแม่น้ำและภูเขา

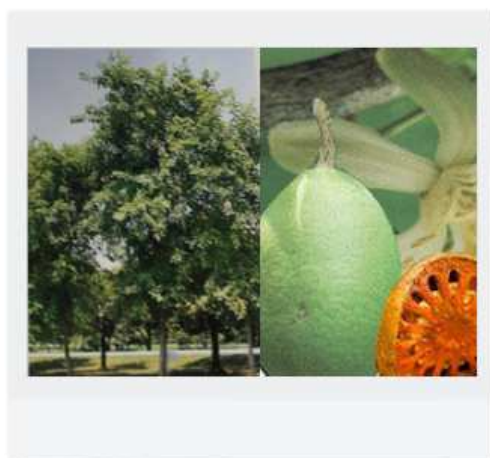
- รูปพระธรรมจักร** : สัญลักษณ์รูปธรรมจักรที่ฝ่าพระหัตถ์ข้างขวาของหลวงพ่อธรรมจักร (พระพุทธรูปปางห้ามญาติ) ที่ประดิษฐานอยู่ ณ บริเวณวัดธรรมามูลวรวิหาร (พระอารามหลวง) ตั้งอยู่บนไหล่เขาธรรมามูลที่ชาวชัยนาทมีความศรัทธาเคารพนับถือ เป็นพระสำคัญประจำเมืองชัยนาท
- รูปพญาครุฑ** : มีความหมายว่า “แม้แต่พญาครุฑศักดิ์ดำนุภาพก็ยังซาบซึ้งในพระธรรมจักรอันเป็นสัญลักษณ์สูงสุดของพระศาสนา”
- แม่น้ำและภูเขา** : เพื่อแสดงให้เห็นสภาพทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดชัยนาท

ธงประจำจังหวัดชัยนาท
เป็นรูปตราประจำจังหวัดบนพื้นสีบานเย็น ซึ่งเป็นสีประจำจังหวัด (Magenta)

ดอกไม้ประจำจังหวัด ชื่อ ดอกชัยพฤกษ์

ต้นไม้ประจำจังหวัด ต้นมะตูม

บทที่ 1

ข้อมูลทั่วไป

1.1 ประวัติความเป็นมา

เมืองชัยนาทเป็นเมืองโบราณ ตัวเมืองเดิมตั้งอยู่ตรงทางแยกฝั่งขวาของแม่น้ำเจ้าพระยาที่ปากน้ำเมืองสรรค์ (ปากคลองแพรกศรีราชาใต้ปากลำน้ำเก่า) เมืองนี้ตั้งขึ้นภายหลังเมืองพันธุมวดี (สุพรรณบุรี) เป็นเมืองหน้าด่านของกรุงสุโขทัยจากศิลาจารึกสมัยพ่อขุนรามคำแหงมีแต่ชื่อเมืองแพรก ส่วนเมืองชัยนาท เพิ่งมาปรากฏในรัชกาลสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 เมื่อ พ.ศ.1890 ซึ่งเป็นปีที่พระเจ้าเลอไทสวรรคต กรุงสุโขทัยเกิดการแย่งชิงราชสมบัติสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 ทรงเห็นเป็นโอกาสเหมาะ จึงยกกองทัพเข้ายึดเมืองชัยนาท หลังจากพระยาสิทธิชัยนครราชสีมา ทางกรุงศรีอยุธยาซึ่งสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 ได้สถาปนาให้เป็นราชธานีมีกำลังเข้มแข็งมาก จึงได้โปรดให้ขุนหลวงพะงั่วซึ่งครองเมืองสุพรรณบุรียกทัพมาตีเมืองชัยนาท ซึ่งเป็นเมืองหน้าด่านของกรุงสุโขทัย เมืองชัยนาทจึงตกเป็นเมืองขึ้นของกรุงศรีอยุธยา โดยมีขุนหลวงพะงั่วเป็นผู้รักษาเมือง เมื่อกรุงสุโขทัยสงบแล้วพระยาสิทธิชัยนครราชสีมาเพื่อเจรจาขอเมืองชัยนาทคืนให้แก่กรุงสุโขทัย โดยจะยอมให้เป็นอิสระและมีสัมพันธไมตรีต่อกัน กล่าวคือ ต่างฝ่ายต่างก็มีอิสระต่อกัน ในที่สุดกรุงศรีอยุธยาได้คืนเมืองชัยนาทให้แก่กรุงสุโขทัย นักประวัติศาสตร์สันนิษฐานว่าการที่แคว้นกัมพูชา (ลพบุรี) เข้าร่วมมือในการรบ ประกอบกับกรุงศรีอยุธยากำลังสถาปนาได้ไม่นาน ถ้ามีศึกขนาบสองด้านจะสร้างปัญหาให้ไม่น้อย ด้วยเหตุผลนี้เองที่ทำให้กรุงศรีอยุธยาคืนเมืองชัยนาทแก่กรุงสุโขทัยโดยดี

อย่างไรก็ตามปัญหาเรื่องเมืองชัยนาท ระหว่างกรุงสุโขทัยกับกรุงศรีอยุธยาก็หาได้ยุติไม่ เพราะในปี พ.ศ.1912 สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 เสด็จสวรรคตทำให้สถานการณ์ระหว่างกรุงศรีอยุธยากับกรุงสุโขทัยกลับตึงเครียดขึ้นอีก เมื่อขุนหลวงพะงั่วขึ้นครองราชย์แล้วได้เสด็จยกทัพมาโจมตีกรุงสุโขทัย ในปี พ.ศ.1914 แต่ไม่มีฝ่ายใดเป็นฝ่ายชนะสงคราม ยึดเยื้อกันมาเป็นเวลานานจนขุนหลวงพะงั่วเสด็จสวรรคต นักประวัติศาสตร์เข้าใจว่าเมืองชัยนาทกลับเป็นเมืองขึ้นของกรุงศรีอยุธยาอีกครั้ง เพราะจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์พอสรุปได้ว่า เมืองชัยนาทแต่เดิมเป็นเมืองลูกหลวงสมัย กรุงศรีอยุธยา ในรัชสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช โอรสองค์ที่ 5 ของขุนหลวงพะงั่ว

พระองค์เข้าพระทัยว่าในการข้างหน้ากรุงสุโขทัยจะต้องไม่มีเชื้อพระวงศ์สุโขทัยปกครองอีกต่อไป เพื่อที่จะให้ราชโอรสทั้ง 3 ของพระองค์ได้ครอบครองหัวเมืองฝ่ายเหนือและคุ้นเคยกับการปกครองบ้านเมือง จึงโปรดให้โอรสองค์ใหญ่ ซึ่งทรงพระนามว่าเจ้าอ้าย

พระยา ไปครองเมืองสุพรรณบุรี เจ้ายี่พระยา ไอรสองค์ที่ 2 ไปครองเมืองแพรง หรือ ตรีตรังซ์ (อำเภอสรรคบุรีในปัจจุบันนี้) เจ้าสามพระยา ไอรสองค์ที่ 3 ไปครองเมือง ชัยนาท

ต่อมาเมื่อสมเด็จพระนครินทราธิราชเสด็จสวรรคต ความทราบถึงเจ้ายี่ พระยาก่อนจึงได้เตรียมการที่จะขึ้นครองกรุงศรีอยุธยาสืบแทนต่อจากพระราชบิดา ฝ่ายเจ้าอ้ายพระยาเมื่อสืบทราบว่า พระราชอนุชายกกองทัพไปกรุงศรีอยุธยาเพื่อต้องการ จะครอบครองราชย์สมบัติ จึงรีบยกกองทัพไปบ้าง ประสงค์จะขึ้นครองราชย์สมบัติ เช่นกันกองทัพทั้งสองพบกันที่ตำบลปากน้ำ แขวงกรุงศรีอยุธยา จึงเกิดรบพุ่งกัน ในที่สุดก็ สิ้นพระชนม์ลงทั้งสองพระองค์พร้อมกันด้วยการกระทำยุทธหัตถี

ฝ่ายเจ้าสามพระยา ซึ่งขณะนั้นครองเมืองชัยนาทอยู่ เมื่อสมเด็จพระเชษฐา สิ้นพระชนม์ทั้งสองพระองค์แล้ว จึงได้ขึ้นเสวยราชย์ครองกรุงศรีอยุธยาสืบแทนพระราช บิดาทรงพระนามว่าสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2

พ.ศ.1994 พระเจ้าติโลกราช ครองเมืองเชียงใหม่ยกทัพมาตีเมืองกำแพงเพชร ได้แล้ว ส่งกำลังเข้ามากวาดต้อนผู้คนถึงเมืองชัยนาท เข้าใจว่าเมืองชัยนาทจะถูกทิ้งให้เป็น เมืองร้างในคราวนั้นเอง

เวลาได้ล่วงมาได้ประมาณ 100 ปีเศษ ถึงรัชกาลสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ ครองกรุงศรีอยุธยา ทรงสะสมอาวุธยุทโธปกรณ์ เพื่อเตรียมต่อสู้กับพม่า จึงเสด็จขึ้นไปกระทำ พระราชพิธีมัยยมกรรมที่ตำบลชัยนาทบุรี แล้วตั้งเมืองชัยนาทขึ้นใหม่ทางฝั่งตะวันออกของ แม่น้ำเจ้าพระยา ฝั่งตรงข้ามกับตัวเมืองเดิม

พ.ศ.2127 พระเจ้าเชียงใหม่ (มังนรธาซ่อ) ได้ยกกองทัพหลวงมาตั้งที่เมือง ชัยนาท ครั้นทัพหน้าทีเข้ามาตั้งที่ปากคลองบางพุทราถูกพระราชมนูตีถอยกลับไปแล้ว พระเจ้าเชียงใหม่ก็ถอยทัพไปตั้งที่กำแพงเพชร

ตามหลักฐานของกรมศิลปากร จังหวัดชัยนาทเป็นเมืองสำคัญเมืองหนึ่งในสมัย กรุงธนบุรี เมื่อปี พ.ศ.2319 ตรงกับวันเสาร์ เดือน 9 ขึ้น 12 ค่ำ (วันที่ 28 กรกฎาคม 2319) พระเจ้ากรุงธนบุรี ได้ยกกองทัพขึ้นมาขับไล่ ซึ่งกำลังรบติดพันกับไทยที่นครสวรรค์ เมื่อพระเจ้ากรุงธนบุรีเสด็จมาถึงเมืองชัยนาทแล้ว ทัพพม่าได้ข่าวก็ตกใจเกรงกลัวจึงละทิ้ง ค่ายที่นครสวรรค์แตกหนีไปทางเมืองอุทัยธานี พระเจ้ากรุงธนบุรีทรงยกกองทัพติดตามเข้าศึก จนถึงบ้านเดิมบางนางบวช แขวงเมืองสุพรรณบุรี และเข้าโจมตีเข้าศึกจนแตกยับเยิน ด้วยเหตุ นี้ ทางจังหวัดชัยนาทจึงถือว่าวันที่ 28 กรกฎาคม เป็นวัน “สถาปนาจังหวัด”

โดยที่เมืองชัยนาทตั้งอยู่ทางตอนเหนือของภาคกลางตั้งอยู่ระหว่าง
กรุงสุโขทัยกับกรุงศรีอยุธยา ในยามใดที่กรุงสุโขทัยเรืองอำนาจ ก็ยึดเอาเมืองชัยนาทเป็น
เมืองหน้าด่าน แต่ยามใดที่กรุงสุโขทัยเสื่อมอำนาจและกรุงศรีอยุธยาเจริญรุ่งเรือง เมือง
ชัยนาทก็จะเป็นเมืองสะสมอาวุธยุทธภัณฑ์ของกรุงศรีอยุธยาแม้แต่ในสมัยกรุงธนบุรีเมือง
ชัยนาทก็ยังเป็นที่ตั้งทัพหลวงในการทำศึกกับพม่าด้วยเหตุนี้เมืองชัยนาทจึงได้รับความ
กระทบกระเทือนจากสงครามอย่างมากเป็นเวลานานนับร้อยปี

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ได้สร้างศาลากลางจังหวัดขึ้นที่ตำบลบ้านกล้วย
ครั้นถึงรัชกาลที่ 5 ได้ทรงตั้งกองทหารราบที่ 16 ขึ้นที่เมืองชัยนาท ซึ่งเป็นบริเวณที่ตั้ง
ศาลากลางจังหวัดปัจจุบัน และเมื่อกองทหารราบที่ 16 ได้ย้ายไปที่นครสวรรค์จึงย้าย
ศาลากลางไปตั้งในบริเวณที่เป็นกองทหารราบที่ 16

สำหรับเมืองชัยนาทนี้ จะได้นามมาแต่เมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐานที่แน่นอน ถ้า
จะแปลความหมายของ “ชัยนาท” ก็น่าจะได้ความว่า เมืองที่มีชื่อเสียงในทางความมีชัย
เป็นที่น่าสันนิษฐานว่าชื่อเมืองชัยนาทนี้คงจะได้ตั้งขึ้นภายหลังจาก พ.ศ.1702 แต่คงไม่ถึง
พ.ศ.1946 กล่าวคือ ขุนเสือ ขวัญฟ้า หรือเจ้าคำฟ้า กษัตริย์เมืองเมาะเข้าทำสงครามกับ
อาณาจักรโยนกเจ้าเมืองพังคำ ซึ่งเป็นเมืองหนึ่งในอาณาจักรโยนก หลังจากพังคำแตก
เจ้าเมืองพังคำจึงอพยพผู้คนลงมาที่เมืองแปบ (กำแพงเพชร) แล้วสร้างเมืองตรัยตริงษ์
ที่ตำบลแพรก (ต.แพรกศรีราชาในปัจจุบัน) หลังจากนั้นคงจะได้สร้างเมืองชัยนาทขึ้น และ
เหตุที่ตั้งชื่อชัยนาทคงเนื่องจากการรบชนะเจ้าของท้องถิ่นเดิม ส่วนที่กล่าวว่านามชัยนาทคง
จะได้มาก่อน พ.ศ.1946 นั้น เนื่องจากสมเด็จพระนครินทราธิราชได้โปรดให้เจ้าสามพระยา
ไปครองเมืองชัยนาท ตามความในประวัติศาสตร์ พอจะเป็นสิ่งที่สันนิษฐานกันได้ว่า
คำว่าชัยนาท คงจะได้ชื่อมาก่อนปี พ.ศ.1946 อย่างไรก็ตาม คำว่า “ชัยนาท” ก็เป็นนามที่
เป็นสิริมงคลมาแต่โบราณกาลจนถึงปัจจุบัน เพราะชัยนาทก็ยังบันลือไปด้วยชัยชนะต่อ
ความอดอยากหิวโหย ยังความผาสุกให้แก่ชาวชัยนาทและจังหวัดใกล้เคียงตลอดกลุ่มแม่น้ำ
เจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีนและแม่น้ำน้อย จนถึงปัจจุบัน

1.2 สภาพทางภูมิศาสตร์

1.2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดชัยนาทเป็นจังหวัดหนึ่งของภาคกลางตอนบน ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อ่างทอง สิงห์บุรี ลพบุรี สระบุรี และชัยนาท ตั้งอยู่บริเวณริมฝั่งซ้ายของแม่น้ำเจ้าพระยาและเป็นตอนเหนือสุดของภาคกลาง บนเส้นรุ้งที่ 15 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 100 องศาตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 16.854 เมตร ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 195 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัด

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดนครสวรรค์และอุทัยธานี

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดสิงห์บุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดนครสวรรค์และสิงห์บุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดสุพรรณบุรีและอุทัยธานี

1.2.2 ขนาดและพื้นที่

จังหวัดชัยนาท มีพื้นที่ประมาณ 2,469.746 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1,543,591 ไร่หรือเท่ากับร้อยละ 15.5 ของพื้นที่ในภาคกลางตอนบน

1.2.3 ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดชัยนาทมีลักษณะภูมิประเทศ โดยทั่วไปเป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีพื้นที่
ประมาณ ร้อยละ 99.06 ของพื้นที่ทั้งหมด ได้แก่ พื้นที่ตอนกลาง ตอนใต้และ

ตะวันออกของจังหวัดมีลักษณะ เป็นที่ราบจนถึงพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดมีแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำน้อย ไหลผ่านพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วทุกอำเภอ เช่น

ก. แม่น้ำเจ้าพระยา ไหลผ่านอำเภอมโนรมย์ อำเภอวัดสิงห์ อำเภอเมืองชัยนาท และอำเภอสรรพยา

ข. แม่น้ำท่าจีน หรือแม่น้ำมะขามแต่วา ไหลผ่านอำเภอวัดสิงห์ และหันคา

ค. แม่น้ำน้อย ไหลผ่านอำเภอสรรคบุรี

ง. คลองชลประทาน ซึ่งมีหลายสายไหลผ่านพื้นที่ต่าง ๆ ได้แก่ คลองอนุศาสนนันท์ คลองมหาราช คลองพลเทพ เป็นต้น

นอกจากลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบแล้ว ยังมีเนินเขาเล็ก ๆ ขนาดประมาณ 1 - 3 กิโลเมตรกระจายอยู่ทั่วไป ที่สำคัญได้แก่ เขาธรรมามูล ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์สำคัญของจังหวัดชัยนาท เขาพลอง เขาขยาย เขาท่าพระ เขากระดี่ เขาใหญ่ เขารัก เขาดิน เขาหลักเขาไก่ห้อย เขาสารพัดดีเขาราวเทียน เขาสรรพยา และเขาแก้ว เป็นต้น

1.2.4 เขตการปกครอง

แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 อำเภอ 51 ตำบล 505 หมู่บ้าน 37 เทศบาล (1 เทศบาลเมือง 36 เทศบาลตำบล) และ 22 องค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 1 จำนวนอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน เทศบาล อบต. ของจังหวัดชัยนาท

อำเภอ	เขตการปกครอง				พื้นที่ (ตร.กม.)
	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	อบต.	
อำเภอเมืองชัยนาท	8	82	6	3	255.377
อำเภอมโนรมย์	7	40	3	5	255.644
อำเภอวัดสิงห์	6	47	3	4	315.318
อำเภอสรรพยา	7	55	8	1	228.277
อำเภอสรรคบุรี	8	92	8	1	354.796
อำเภอหันคา	8	100	6	4	529.334
อำเภอหนองมะโมง	4	41	2	2	291.000
อำเภอเนินขาม	3	48	1	2	270.000
รวม	51	505	37	22	2,469.746

ที่มา : ที่ทำการปกครองชัยนาท (ข้อมูล ณ ตุลาคม 2554)

1.2.5 สภาพภูมิอากาศ

จังหวัดชัยนาท อยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมที่พัดผ่านประจำฤดู ทำให้สามารถแบ่งฤดูกาลออกได้ 3 ฤดู คือ

1) ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณความกดอากาศสูงหรือมวลอากาศเย็นจากประเทศจีนที่มีคุณสมบัติเย็นและแห้งจะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้ แต่เนื่องจากจังหวัดชัยนาทอยู่ในภาคกลางอิทธิพลของบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่แผ่ลงมาปกคลุมในช่วงฤดูหนาวจะช้ากว่าภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้มีอากาศหนาวเย็นช้ากว่าสองภาคดังกล่าวโดยเริ่มมีอากาศหนาวเย็นประมาณกลางเดือนพฤศจิกายนเป็นต้นไป ซึ่งอากาศหนาวที่สุดจะอยู่ระหว่างเดือนธันวาคม และ มกราคม

2) ฤดูร้อน เริ่มเมื่อมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือสิ้นสุดลงคือประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคมซึ่งเป็นช่วงว่างจากลมมรสุม ลมที่พัดปกคลุมจะเปลี่ยนเป็นลมใต้หรือลมตะวันออกเฉียงใต้ และจะมีหย่อมความกดอากาศต่ำเนื่องจากความร้อนปกคลุมประเทศไทยตอนบนทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยมีอากาศร้อนจัดในเดือนเมษายน

3) ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ร่องความกดอากาศต่ำหรือร่องฝนที่พัดผ่านบริเวณภาคใต้ของประเทศไทยจะเลื่อนขึ้นมาพาดผ่านบริเวณภาคกลางและภาคเหนือเป็นลำดับในระยะนี้ทำให้มีฝนตกชุกขึ้นตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป เดือนกันยายน เป็นเดือนที่มีฝนตกชุกมากที่สุดในรอบปีและเป็นช่วงที่มีความชื้นสูง

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันที่มีฝนตก

ปี พ.ศ.	รายการข้อมูล		สัดส่วนปริมาณน้ำฝนที่ตกในรอบปี
	ปริมาณที่ฝนตก (มม.)	จำนวนวันฝนตกในรอบ(วัน)	
2551	1,421.6	134	10.61
2552	1,087.8	106	10.26
2553	1,420.4	106	13.40
2554	1,062.4	102	10.42

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาชัยนาท (ข้อมูล ณ กันยายน 2554)

1. ปริมาณฝน

- **ในปัจจุบัน** ปริมาณน้ำฝนของจังหวัดชัยนาท จะสังเกตได้ว่าจะมีปริมาณลดลงทุก ๆ ปี และเดือนที่มีปริมาณฝนสูงสุดจะอยู่ในช่วงเดือนกันยายน และเดือนที่แห้งแล้งที่สุด คือ เดือนมกราคม ฤดูฝนประเทศไทย จะเริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม ถึงกลางเดือนตุลาคม โดยได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งเป็นลมร้อนและชื้นพัดจากมหาสมุทรอินเดียผ่านอ่าวไทย ปกคลุมประเทศไทย ทำให้มีฝนตกชุกโดยทั่วไป และในบางปีเช่น ปี 2551 และปี 2553 ปริมาณฝนเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากได้รับอิทธิพลของพายุ

- **ในอนาคต** เนื่องจากธรรมชาติถูกทำลายเกิดการเปลี่ยนแปลงโลก ส่งผลทำให้ปริมาณการกระจายของฝนลดลง

2. อุณหภูมิ จังหวัดชัยนาทอยู่บริเวณภาคกลางตอนบนพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำและมีเนินเขาเล็ก ๆ ทั่วไปทั้งจังหวัดจึงมีอุณหภูมิค่อนข้างสูงและอากาศร้อนอบอ้าวในฤดูร้อน ส่วนในฤดูหนาวอากาศไม่หนาวจัดมากนักมีอุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี 28.4 องศาเซลเซียส โดยมีอากาศร้อนจัดอยู่ในเดือนเมษายน เคยตรวจอุณหภูมิสูงที่สุดวัดได้ 41.3 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2535 และมีอากาศหนาวที่สุดในเดือนธันวาคม เคยตรวจวัดอุณหภูมิต่ำที่สุดได้ 8.3 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2542

3. ความชื้นสัมพัทธ์ พบว่ามีค่าเฉลี่ยตลอดปี 70 เปอร์เซ็นต์ ความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดเฉลี่ยอยู่ในเดือนกันยายนและตุลาคม มีค่าเฉลี่ย 97 เปอร์เซ็นต์ และต่ำสุดเฉลี่ย 35 เปอร์เซ็นต์ ในเดือนกุมภาพันธ์

4. พายุหมุนเขตร้อน ส่วนใหญ่พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนผ่านเข้าสู่จังหวัดชัยนาทเป็นพายุดีเปรสชันที่อ่อนกำลังลงจากพายุโซนร้อนและความรุนแรงมีไม่มากนัก แต่ส่งผลให้มีฝนตกหนักและเกิดน้ำท่วมบางพื้นที่ รวมถึงเกิดความเสียหายต่อสาธารณูปโภคต่าง ๆ ได้ ตั้งแต่เดือนมิถุนายนเป็นต้นไปพายุหมุนเขตร้อนที่มีอิทธิพลต่อจังหวัดชัยนาท ส่วนใหญ่มีแหล่งกำเนิดในทะเลจีนใต้ และมีบางส่วนเกิดทางมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตก เคลื่อนตัวผ่านประเทศเวียดนาม และลาวเข้ามาทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย หากพายุดังกล่าวยังคงมีกำลังแรงอาจเคลื่อนตัวเลยไปถึงภาคเหนือ หรือตรงมายังภาคกลางโดยเฉพาะเดือนกันยายนและเดือนตุลาคม

1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ – แหล่งน้ำ

1.3.1 ที่ดิน

จังหวัดชัยนาทมีพื้นที่ทั้งหมดจำนวน 1,543,591 ไร่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม 1,219,669 ไร่ หรือประมาณร้อยละ 79.02 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยพื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ใช้ประโยชน์ในการทำนา ปลูกพืชไร่ นอกนั้นเป็นพื้นที่ทำสวน ปลูกผัก ไม้ดอกไม้ประดับ

1.3.2 ป่าไม้

จังหวัดชัยนาทมีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ 2 แห่ง คือ

1. **ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาช่องลม และป่าเขาหลัก** ตามกฎกระทรวงฉบับ 188 (พ.ศ. 2506) ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช 2481 เนื้อที่ประมาณ 54.99 ตารางกิโลเมตร หรือ 34,368.75 ไร่ อยู่ในพื้นที่ตำบลวังเคียน ตำบลหนองมะโมง และตำบลสะพานหิน อำเภอหนองมะโมง จังหวัดชัยนาท

2. **ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาขาวเทียน** ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 406 (พ.ศ. 2512) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 เนื้อที่ประมาณ 70.34 ตารางกิโลเมตร หรือ 43,962 ไร่ อยู่ในท้องที่ตำบลไพรนกยูง และตำบลเด่นใหญ่ อำเภอหันคา ตำบลเนินขาม ตำบลสุขเดือนห้า และตำบลกระบกเตี้ย อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท

โดยกรมป่าไม้ได้ส่งมอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมโทรมให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม แบ่งเป็นป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาช่องลมและป่าเขาหลัก เนื้อที่ 20,361 ไร่ และป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาขาวเทียน เนื้อที่ 20,993 ไร่ รวมพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มอบให้ ส.ป.ก. 41,354 ไร่ ดังนั้นคงเหลือพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติทั้ง 2 ป่า 36,976.75 ไร่

1.3.3 แหล่งน้ำ แบ่งออกเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำชลประทาน ดังนี้

1. **แหล่งน้ำธรรมชาติ** ได้แก่ แม่น้ำ ลำคลอง บึง และลำธารต่าง ๆ โดยจังหวัดชัยนาท มีแม่น้ำสำคัญไหลผ่าน 3 สาย คือ

- แม่น้ำเจ้าพระยา ไหลผ่าน อำเภอมโนรมย์ อำเภอวัดสิงห์ อำเภอเมืองชัยนาท และอำเภอสรรพยา

- แม่น้ำท่าจีน หรือแม่น้ำมะขามเฒ่า ไหลผ่าน อำเภอวัดสิงห์ อำเภอเมืองชัยนาท และอำเภอหันคา
 - แม่น้ำน้อย ไหลผ่าน อำเภอเมืองชัยนาท และอำเภอสรรคบุรี
- นอกจากนี้ยังมีบึงและหนองน้ำธรรมชาติกระจายอยู่ทั่วไป รวมทั้งสิ้นประมาณ 191 แห่ง

2. แหล่งน้ำชลประทาน จังหวัดชัยนาท มีโครงการของกรมชลประทานเข้ามาดำเนินการทั้งโครงการขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 70% ของพื้นที่การเกษตร มีโครงการชลประทานรวมทั้งสิ้น 8 โครงการ มีพื้นที่โครงการ 776,208 ไร่

คลองชลประทาน ซึ่งมีหลายสายไหลผ่านพื้นที่ต่าง ๆ ได้แก่ คลองอนุศาสนนันท์ คลองมหาราช คลองบรมธาตุ คลองพลเทพ เป็นต้น ล้วนเป็นแหล่งน้ำสำคัญสำหรับการเกษตรตามพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วไป

ตารางที่ 3 ข้อมูลพื้นที่โครงการในเขตจังหวัดชัยนาท

ลำดับที่	โครงการชลประทาน	พื้นที่ (ไร่)	พื้นที่การชลประทาน (ไร่)
1	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนเจ้าพระยา	630	เพื่อจัดสรรให้โครงการต่างๆ
2	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพลเทพ	103,000	96,300
3	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่าโบสถ์	90,403	81,362
4	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาบรมธาตุ	264,727	238,307
5	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชั้นสูตร	12,300	11,100
6	โครงการชลประทานชัยนาท	72,791	67,744
7	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามโนรมย์	179,338	164,369
8	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามหาราช	53,019	39,410
	รวมจังหวัดชัยนาท	776,208	698,592

ที่มา : สำนักชลประทานที่ 12 จังหวัดชัยนาท (ข้อมูล ณ ตุลาคม 2554)

ตารางที่ 4 ข้อมูลพื้นที่ในเขต/นอกเขตโครงการชลประทานของอำเภอต่าง ๆ

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด 100% (ไร่)	พื้นที่ในเขตโครงการ ชลประทาน (ไร่)	พื้นที่นอกเขตโครงการชลประทาน (ไร่)
เมือง	159,611	112,034	47,577
สรรพยา	142,673	115,275	27,398
สรรพบุรี	221,747	181,803	39,944
หันคา	337,027	142,313	194,714
วัดสิงห์	174,099	65,188	108,911
มโนรมย์	141,027	81,979	59,048
หนองมะโมง	204,850	-	204,850
เนินขาม	162,557	-	162,557
รวมทั้งสิ้น	1,543,591	698,592	844,999

ที่มา : สำนักชลประทานที่ 12 จังหวัดชัยนาท (ข้อมูล ณ ตุลาคม 2554)

1.3.4 ปัญหาของทรัพยากรน้ำ

1. ปัญหาการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง โดยเฉพาะน้ำเพื่อการชลประทานในฤดูแล้ง มีพื้นที่น้ำชลประทานเพียงร้อยละ 20 ของพื้นที่ชลประทานทั้งหมด

2. ขาดประสิทธิภาพในการใช้น้ำ ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรยังขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำ

1.3.5 คุณภาพน้ำ คุณภาพน้ำ แม่น้ำทั้ง 3 สาย ในจังหวัดชัยนาท อยู่ในเกณฑ์พอใช้ จัดอยู่ในประเภทที่ 3 คือ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ

1. การอุปโภคและบริโภค โดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติและผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำทั่วไปก่อน

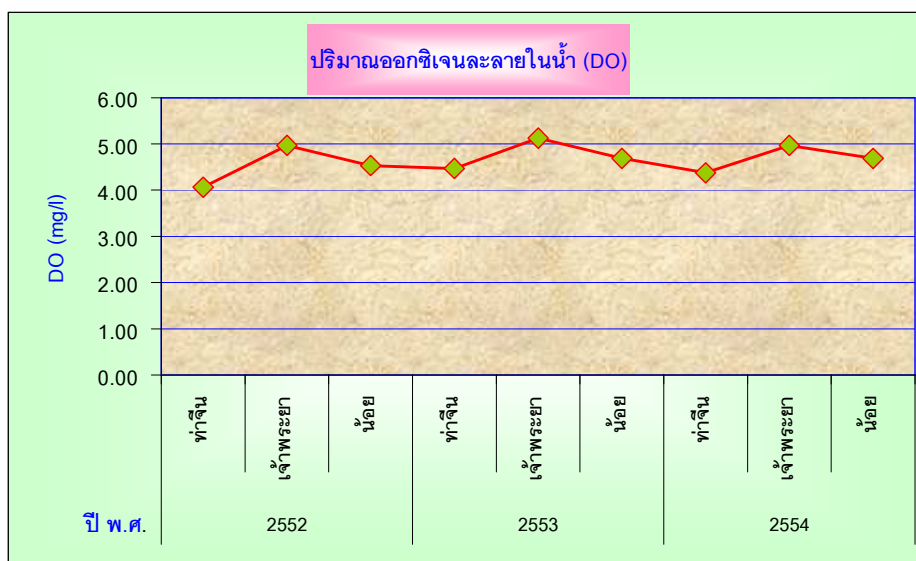
2. การเกษตร

โดยพารามิเตอร์ที่ใช้ในการตรวจวัด คือ ปริมาณออกซิเจนละลายในน้ำ (DO) จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าค่า DO มีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาแต่ไม่มากนัก จะเป็นได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 แสดงคุณภาพน้ำ แหล่งน้ำผิวดิน

ปี พ.ศ.	แม่น้ำ	พารามิเตอร์ในการตรวจวัด
		DO (mg/l)
2552	ท่าจีน	4.06
	เจ้าพระยา	4.98
	น้อย	4.52
2553	ท่าจีน	4.47
	เจ้าพระยา	5.13
	น้อย	4.70
2554	ท่าจีน	4.36
	เจ้าพระยา	4.96
	น้อย	4.68

กราฟที่ 1 แสดงคุณภาพน้ำ แหล่งน้ำผิวดิน

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดชัยนาท, 2554

บทที่ 2

สภาพทางเศรษฐกิจ

เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดชัยนาท เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีแม่น้ำสำคัญไหลผ่าน 3 สาย คือ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน และแม่น้ำน้อย จึงเหมาะสมสำหรับการประกอบอาชีพทางการเกษตร ดังนั้น ประชากรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 80 จึงประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรมรองลงมา ได้แก่ ด้านการพาณิชย์ ประมาณร้อยละ 6 ด้านการอุตสาหกรรมและการหัตถกรรมประมาณร้อยละ 3 ในส่วนของการผลิตด้านการเกษตรนับว่ามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อเศรษฐกิจของจังหวัดและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ของจังหวัดชัยนาท ประกอบอาชีพด้านการเกษตรและยังทำรายได้เป็นอันดับหนึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสาขาการผลิตอื่น ๆ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ ในระหว่างปี ผลผลิตได้รับความเสียหายจากภาวะฝนแล้ง การระบาดของศัตรูพืชและน้ำท่วม ซึ่งจะพบว่า ถ้าปีใดที่ผลผลิตทางการเกษตรดีเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดก็จะดีขึ้นด้วย ในทางกลับกัน หากปีใดผลผลิตทางการเกษตรได้รับความเสียหาย ราคาผลผลิตตกต่ำก็จะส่งผลให้สภาวะเศรษฐกิจของจังหวัดชัยนาทซบเซาตามไปด้วย

2.1 การเกษตรกรรม

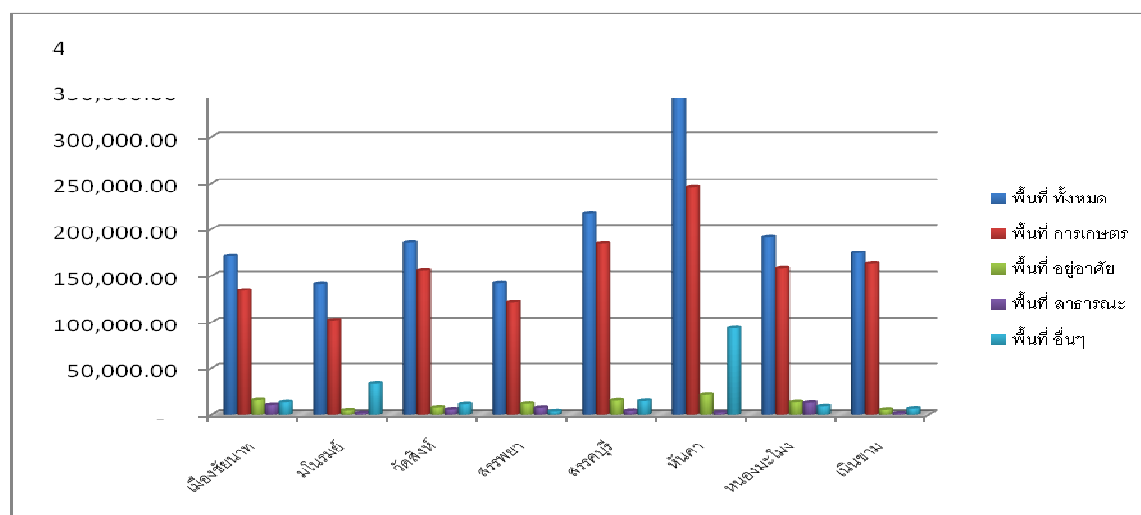
จังหวัดชัยนาทมีพื้นที่เกษตรกรรม 1,265,166.25 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 80 ของพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตชลประทาน 777,991 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 61.50 ของพื้นที่การเกษตร การใช้ประโยชน์พื้นที่การเกษตรสามารถจำแนกได้ดังสรุปตามตารางดังนี้

ตารางที่ 6 การจำแนกพื้นที่การเกษตรของจังหวัด ปี 2553/2554

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ การเกษตร	พื้นที่อยู่ อาศัย	ที่สาธารณะ	พื้นที่อื่น
เมืองชัยนาท	171,312.64	134,121	14,831.96	9,786.90	12,680.53
มโนรมย์	141,027.00	102,030	4,192.00	1,387.00	33,418.00
วัดสิงห์	186,128.00	155,887	7,127.00	5,113.00	10,698.00
สรรพยา	142,673.13	120,796	11,299.00	5,433.00	5,146.00
สรรคบุรี	217,393.00	185,198	14,491.00	3,747.00	13,957.00
หันคา	364,764.00	246,133	21,134.00	2,075.00	92,728.00
หนองมะโมง	191,590.93	158,132.25	12,720.06	12,244.83	8,493.79
เนินขาม	174,965.45	162,869	4,840.45	1,204.00	6,051.00
รวม	1,589,854.15	1,265,166.25	90,635.47	40,990.73	183,172.32

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท ; 20 กุมภาพันธ์ 2555

กราฟที่ 2 แสดงการจำแนกพื้นที่ทั้งหมดที่ทำการเกษตร

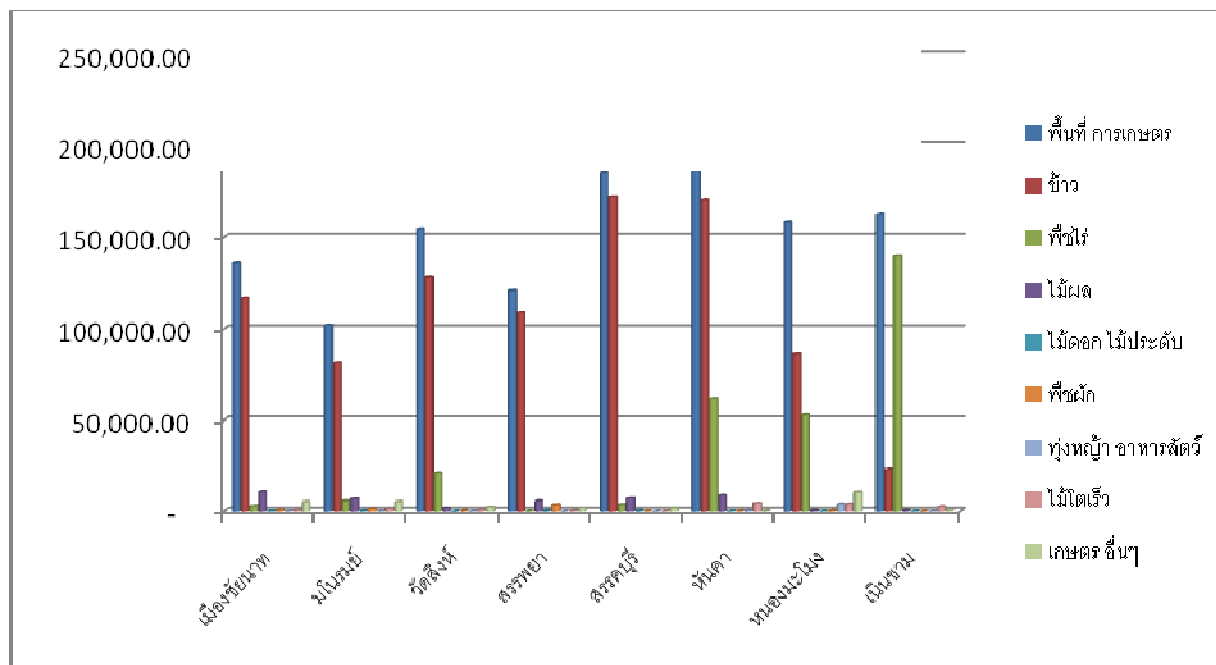

ตารางที่ 7 การจำแนกตามการใช้พื้นที่เพื่อการเกษตรของจังหวัด ปี 2553/2554

ที่	พื้นที่ การเกษตร	ข้าว	พืชไร่	ไม้ผล	ไม้ดอก ไม้ ประดับ	พืชผัก	ทุ่ง หญ้า อาหาร สัตว์	ไม้โตเร็ว	เกษตร อื่นๆ
เมืองชัยนาท	134,121.00	116,735	2,924	10,705	94	699	71	628	2,265
มโนรมย์	102,030.00	81,331	5,681	6,908	207	1,290	100	1,358	5,155
วัดสิงห์	155,887.00	128,443	20,947	1,809.33	1	224	-	836.58	3,626.09
สรรพยา	120,796.00	108,978	11	6,673	228	3,971	-	304	631
สรรคบุรี	185,198.00	172,326	3,714	7,124	349	125	9	64	1,487
หันคา	246,133.00	170,493	61,537	8,780	11	154	450	4,523	185
หนองมะโมง	158,132.25	86,050.25	52,741.50	417	-	192	4,092	4,033	10,606.50
เนินขาม	162,869.00	22,850	136,287	419	-	-	-	2,652	661
รวม	1,265,166.25	887,206.25	283,842.50	42,835.33	890	6,655	4,722	14,398.58	24,616.59

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท ; 20 กุมภาพันธ์ 2555

กราฟที่ 3 แสดงการจำแนกการปลูกพืชในพื้นที่การเกษตร

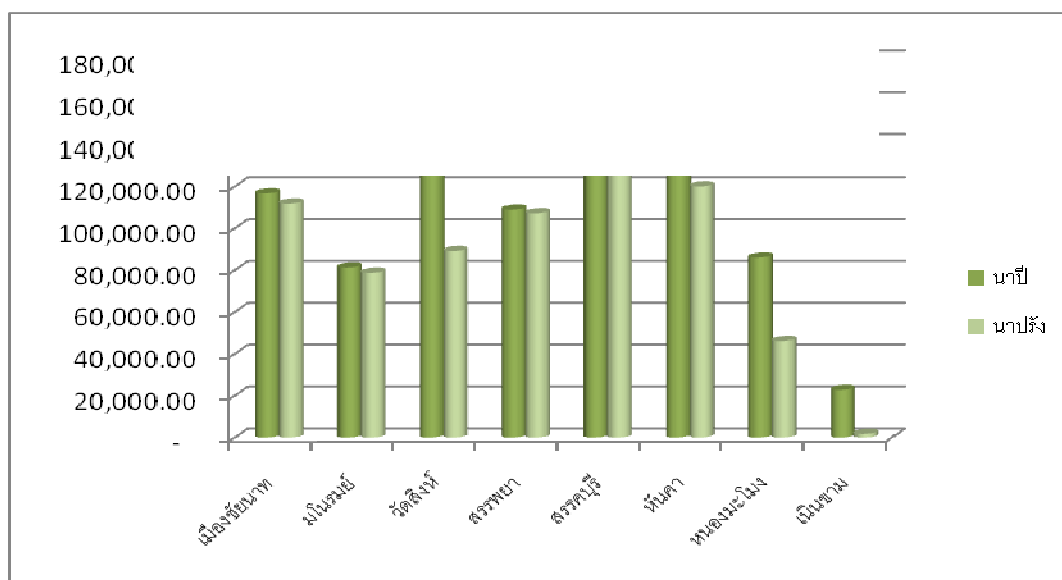

ตารางที่ 8 การจำแนกตามพื้นที่ปลูกข้าวนาปี/นาปรังของจังหวัด ปี 2553/2554

ที่	พื้นที่ปลูกข้าว(ไร่)	
	นาปี	นาปรัง
เมืองชัยนาท	116,735	111,880
มโนรมย์	81,331	78,821
วัดสิงห์	128,443	89,211
สรรพยา	108,978	107,264
สรรคบุรี	172,326	172,293
หันคา	170,493	120,106
หนองมะโมง	86,050.25	46,224
เนินขาม	22,850	1,790
รวม	887,206.25	727,589

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท ; 20 กุมภาพันธ์ 2555

กราฟที่ 4 แสดงการจำแนกพื้นที่ปลูกข้าวนาปี และข้าวนาปรัง

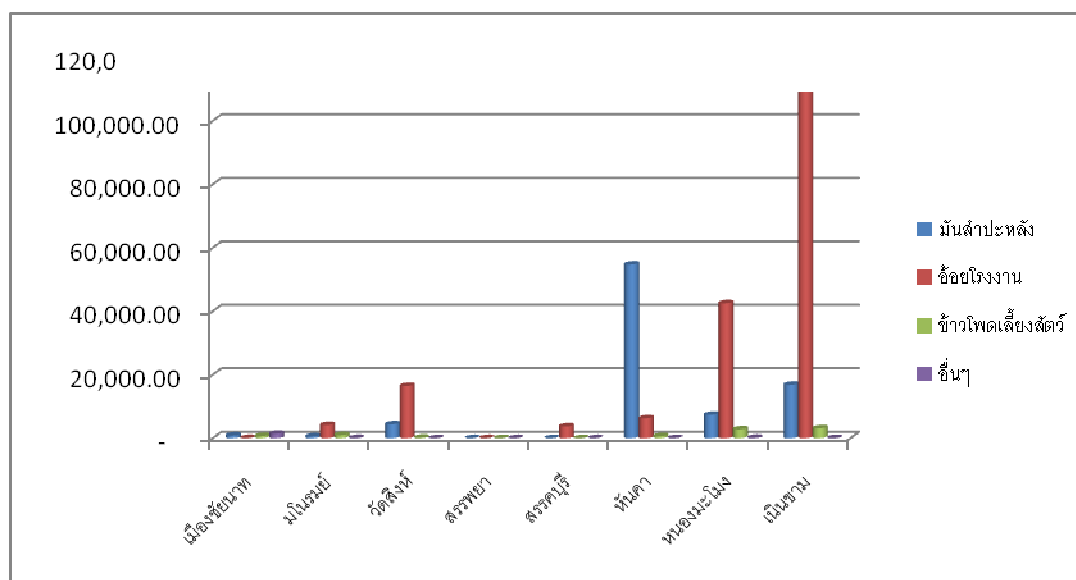

ตารางที่ 9 การจำแนกตามพื้นที่ปลูกพืชไร่ของจังหวัด ปี 2553/2554

ที่	พื้นที่ปลูกพืชไร่(ไร่)				
	ทั้งหมด	มัน สำปะหลัง	อ้อย โรงงาน	ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์	อื่นๆ
เมืองชัยนาท	2,924	834	50	650	1,390
มโนรมย์	5,681	540	4,127	964	50
วัดสิงห์	20,947	4,358	16,428	161	-
สรรพยา	11	-	11	-	-
สรรคบุรี	3,714	-	3,714	-	-
หันคา	61,537	54,714	6,233	590	-
หนองมะโมง	52,741.50	7,349	42,505	2,787	100.50
เนินขาม	136,287	16,800	116,371	3,116	-
รวม	283,842.50	84,595	189,439	8,268	1,540.50

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท ; 20 กุมภาพันธ์ 2555

กราฟที่ 5 แสดงการจำแนกพื้นที่ปลูกพืชไร่ของจังหวัด

ตารางที่ 10 การจำแนกประเภทเครื่องจักรกลเพื่อการเกษตรของจังหวัด
ปี 2553/2554

อำเภอ	รถไถนา เดินตาม	รถ แทรกเตอร์ เล็ก	รถ แทรกเตอร์ ใหญ่	เครื่องสูบ น้ำ	เครื่องเกี่ยว นวด	รถยนต์เพื่อ การเกษตร
เมืองชัยนาท	2,361	599	72	3,805	175	106
มโนรมย์	4,317	214	53	4,235	55	152
วัดสิงห์	1,572	522	77	1,765	100	369
สรรพยา	1,016	846	64	2,074	307	390
สรรคบุรี	5,660	189	49	3,379	88	127
หันคา	6,490	92	87	4,479	97	803
หนองมะโมง	2,869	263	123	2,167	46	525
เนินขาม	644	60	101	927	5	361
รวม	24,929	2,785	626	22,831	873	2,833

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท ; 20 กุมภาพันธ์ 2555

2.1.1 ข้าว

จังหวัดชัยนาทเป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญแหล่งหนึ่งของประเทศไทยและในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปี ปี 2553/2554 จำนวน 887,206.25 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 70.12 ของพื้นที่การเกษตร พื้นที่ปลูกข้าว นาปรัง 727,589 ไร่ เกษตรกรสามารถปลูกได้ทั้งข้าวนาปีและข้าวนาปรัง การปลูกข้าวนาปี อาศัยน้ำฝนตามธรรมชาติและน้ำชลประทาน ส่วนนาปรังเกษตรกรจะอาศัยน้ำจากแหล่งน้ำชลประทานและแหล่งน้ำอื่น ๆ จึงทำให้เกษตรกรบางส่วนสามารถปลูกข้าวได้ 2-3 ครั้งต่อปี ในการจัดเก็บข้อมูลจะจำแนกข้าวนาปี และข้าวนาปรัง จากวันปลูก โดยข้าวนาปีคือข้าวที่ปลูกในช่วงวันที่ 1 พฤษภาคม - 31 ตุลาคม และข้าวนาปรังคือข้าวที่ปลูกในช่วงวันที่ 1 พฤศจิกายน - 30 เมษายนของปีถัดไป เป็นผลทำให้สถิติการเก็บข้อมูลการปลูกข้าวนาปีและข้าวนาปรังมีพื้นที่ไม่แน่นอนอันเกิดจากการเหลื่อมระยะเวลาของการปลูกและการเก็บเกี่ยวข้าวในแต่ละเดือนที่มีตลอดทั้งปีนั่นเอง

ประเภทของการทำนา

เกษตรกรจังหวัดชัยนาททั้งหมดปลูกข้าวโดยการหว่าน ส่วนใหญ่หว่านน้ำตาม มีบางส่วนหว่านแบบสำรวย หากแบ่งเป็นทำตามฤดูกาลแล้ว สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

การทำนาปี หรือนาน้ำฝน คือการทำนาที่ต้องอาศัยน้ำฝนจากธรรมชาติเป็นหลัก สำหรับในเขตชลประทานจะได้รับน้ำชลประทานบางส่วนถ้าเกิดสภาวะฝนทิ้งช่วง โดยทั่วไปจะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-มิถุนายน หากปีใดฝนมาเร็วก็จะเริ่มทำนาเร็ว หากปีใดฝนแล้งก็จะทำให้ไม่สามารถทำนาได้หรือทำได้แต่เสียหายมาก หรือหากปีใดน้ำมากเกินไปข้าว ก็จะเสียหาย หรือไม่ได้เกี่ยว ชะตาชีวิตของชาวนา จึงขึ้นอยู่กับปริมาณของน้ำฝน ในพื้นที่นอกเขตชลประทานส่วนใหญ่จะเป็นข้าวหอมจังหวัด (ข้าวขาวดอกมะลิ 105) และพันธุ์ข้าวไม่วิเศษช่วงแสงอื่น ๆ สำหรับพื้นที่การเกษตรในเขตชลประทานและนอกเขตชลประทานที่สามารถรับน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติได้และเป็นพื้นที่ไม่ลุ่มเกินไปจะใช้พันธุ์ข้าวไม่มีความไวต่อช่วงแสง

การทำนาปรัง หรือนาครั้งที่สอง หรือนานอกฤดู หรือนาน้ำตาม คือการทำนาที่ไม่ได้อาศัยน้ำฝนจากธรรมชาติเป็นหลัก แต่อาศัยน้ำจากลำห้วย หนอง คลองบึง น้ำใต้ดิน หรือน้ำจากคลองชลประทาน พันธุ์ข้าวที่ปลูกเป็นพันธุ์ข้าวอายุสั้นหรือเกษตรกรเรียกว่า “พันธุ์ข้าวเตี้ย” ไม่มีความไวต่อช่วงแสง กล่าวคือข้าวจะออกดอกติดรวงข้าวและเก็บเกี่ยวได้ตามอายุ ระยะเวลาการเพาะปลูก และอายุการเก็บเกี่ยวจะน้อยกว่าข้าวนาปี การทำนาปรังจะใช้วิธีหว่านน้ำตามเป็นส่วนมาก

แต่การทำนาในจังหวัดชัยนาท โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ชลประทานแทบจะไม่มีฤดูและเวลาที่แน่นอน เพราะจะมีการทำนาต่อเนื่อง และหมุนเวียนกันโดยตลอด จะพบว่ามีการทำนาทุกระยะตั้งแต่การเตรียมดินถึงการเก็บเกี่ยว ผลการผลิตปรากฏตามตารางที่แสดง ดังนี้

ตารางที่ 11 การปลูกพืช ข้าวเจ้าในปี ปีการเพาะปลูก 2553/2554

อำเภอ	พื้นที่ปลูกใหม่ (ไร่)**	พื้นที่เสียหาย (ไร่)***	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยว ได้ (กก.)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)*	ราคา เกษตรกรขาย ได้เฉลี่ย (บาท/กก.)*
เมืองชัยนาท	101,209	18,365	82,844	78,648,779.84	949.36	8.43
มโนรมย์	75,607.75	12,862	62,745.75	47,915,164.53	763.64	8.48
วัดสิงห์	95,340	4,190	91,150	71,525,405	784.70	10.73
สรรพยา	102,671.50	61,401	41,270.50	26,737,918.84	647.87	7.97
สรรคบุรี	144,634	456	144,178	121,363,273.28	841.76	8.71
หันคา	158,647.50	4,565	154,082.50	123,319,928.88	800.35	9.43
หนองมะโมง	84,788.75	331	84,457.75	64,986,015.74	769.45	13.45
เนินขาม	22,888.50	9	22,879.50	16,076,738.27	702.67	9.78
รวม	785,787	102,179	683,608	550,573,224.36	805.39	9.62

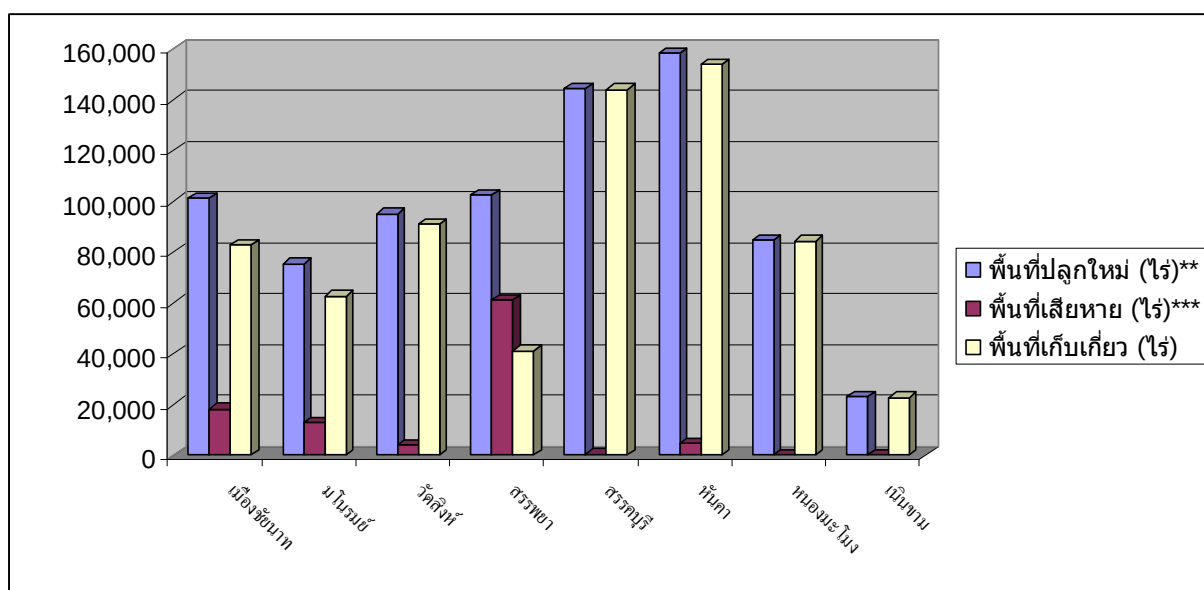
ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท ; 20 กุมภาพันธ์ 2555

หมายเหตุ * ระบายรายงานภาวะการผลิตพืชรายเดือน

** ระบบขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจ

*** การสำรวจข้อมูล ผู้ประสบอุทกภัย ปี 2554

กราฟที่ 6 แสดงพื้นที่การปลูกข้าวเจ้าในปีของจังหวัด

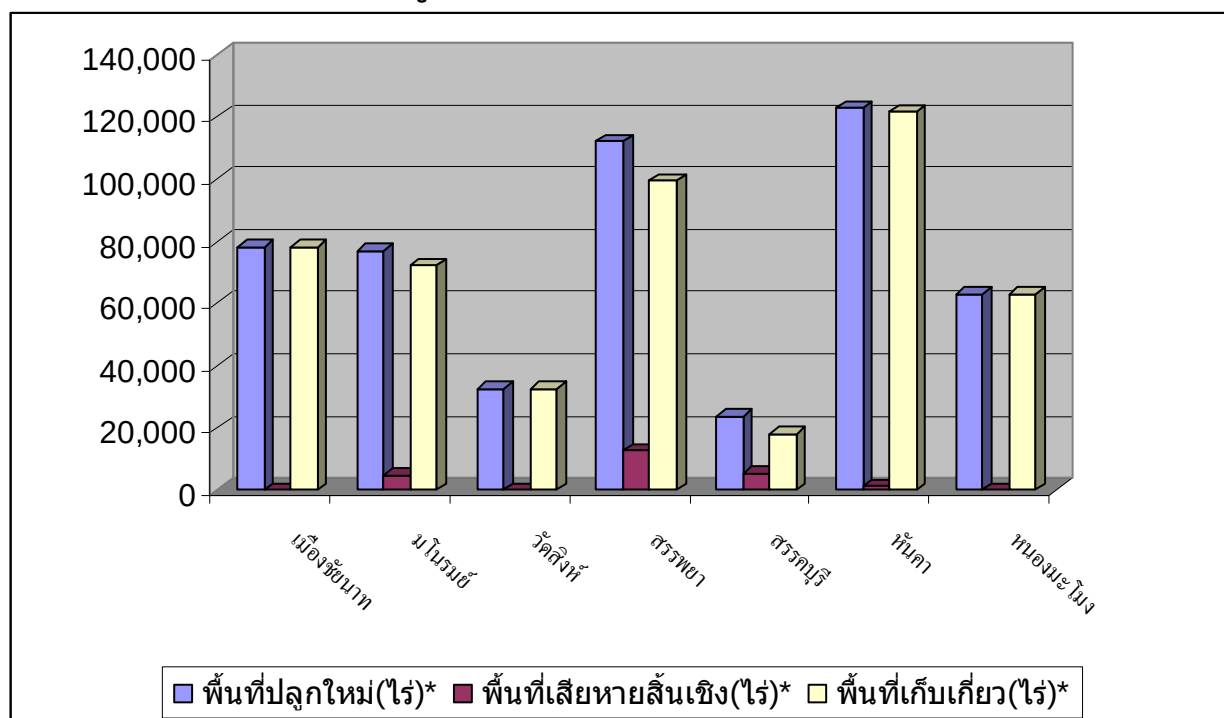
ตารางที่ 12 การปลูกพืช ข้าวเจ้านาปรัง ปีการเพาะปลูก 2553/2554

อำเภอ	พื้นที่ปลูกใหม่(ไร่)*	พื้นที่เสียหายสิ้นเชิง(ไร่)*	พื้นที่เก็บเกี่ยว(ไร่)*	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ (กก.)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)*	ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย (บาท/กก.)*
เมืองชัยนาท	78,134	60	78,074	56,500,592.32	723.68	7.74
มโนรมย์	77,065	4,966	72,099	49,666,117.14	688.86	7.22
วัดสิงห์	32,809	-	32,809	25,162,862.55	766.95	7.37
สรรพยา	111,987	12,677.75	99,319.25	72,599,392.17	730.97	7.13
สรรคบุรี	23,723	5,569	18,154	10,933,791.12	602.28	8.14
หันคา	122,875	1,449	121,426	90,274,159.70	743.45	7.54
หนองมะโมง	63,021	-	63,021	43,049,645.10	683.10	7.59
รวม	509,614	24,711.75	484,902.25	348,186,560.10	718.06	7.53

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท ; 20 กุมภาพันธ์ 2555

หมายเหตุ * ระบบรายงานภาวะการผลิตพืชรายเดือน กรมส่งเสริมการเกษตร

กราฟที่ 7 แสดงพื้นที่การปลูกข้าวเจ้านาปรังของจังหวัด

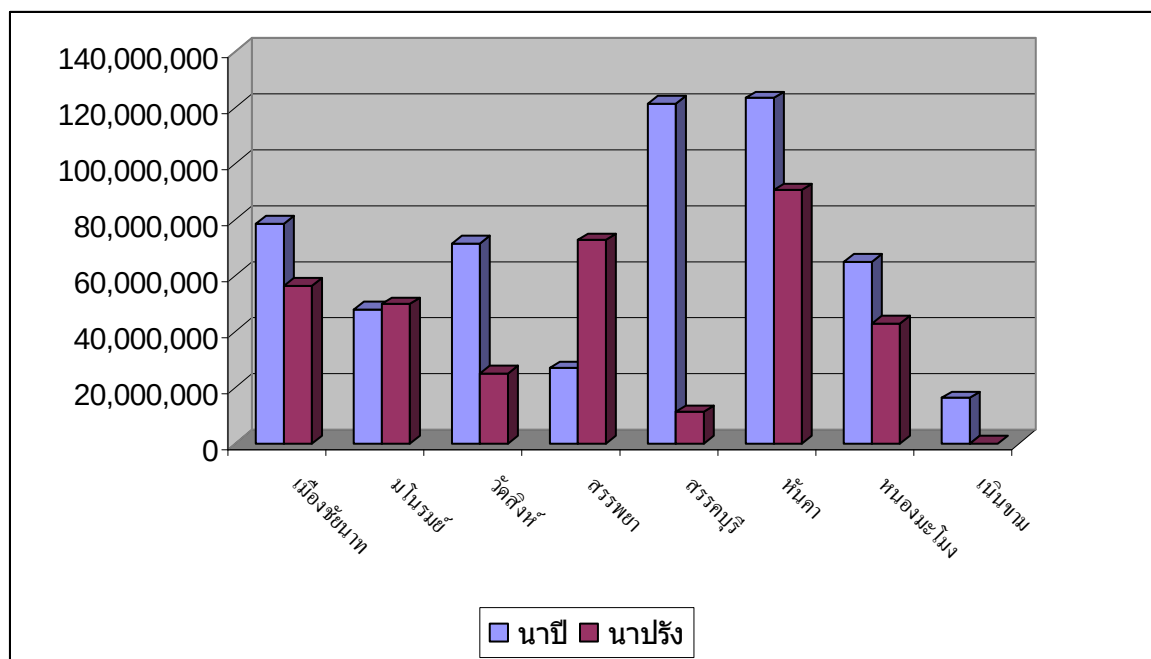
ตารางที่ 13 เปรียบเทียบสถานการณ์เพาะปลูกข้าว ปี 2553/2554

อำเภอ	พื้นที่ปลูกใหม่ (ไร่)		พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ปริมาณผลผลิต (กก./ไร่)		ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	
	นาปี	นาปรัง	นาปี	นาปรัง	นาปี	นาปรัง	นาปี	นาปรัง*
เมืองชัยนาท	101,209	78,134	82,844	78,074	78,648,779.84	56,500,592.32	949.36	723.68
มโนรมย์	75,607.75	77,065	62,745.75	72,099	47,915,164.53	49,666,117.14	763.64	688.86
วัดสิงห์	95,340	32,809	91,150	32,809	71,525,405	25,162,862.55	784.70	766.95
สรรพยา	102,671.50	111,987	41,270.50	99,319.25	26,737,918.84	72,599,392.17	647.87	730.97
สรรคบุรี	144,634	23,723	144,178	18,154	121,363,273.28	10,933,791.70	841.76	602.28
หันคา	158,647.50	122,875	154,082.50	121,426	123,319,928.88	90,274,159.70	800.35	743.45
หนองมะโมง	84,788.75	63,021	84,457.75	63,021	64,986,015.74	43,049,645.10	769.45	683.10
เนินขาม	22,888.50	0	22,879.50	0	16,076,738.27	0	702.67	0
รวม	785,787	509,614	683,608	484,902.25	550,573,224.36	348,186,560.10	805.39	718.06

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท ; 20 กุมภาพันธ์ 2555

หมายเหตุ * ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของข้าวนาปรังปริมาณน้อยกว่านาปี เป็นผลมาจากสถานการณ์เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลระบาดในพื้นที่จังหวัดชัยนาท

กราฟที่ 8 แสดงผลผลิตของข้าวนาปี และนาปรัง

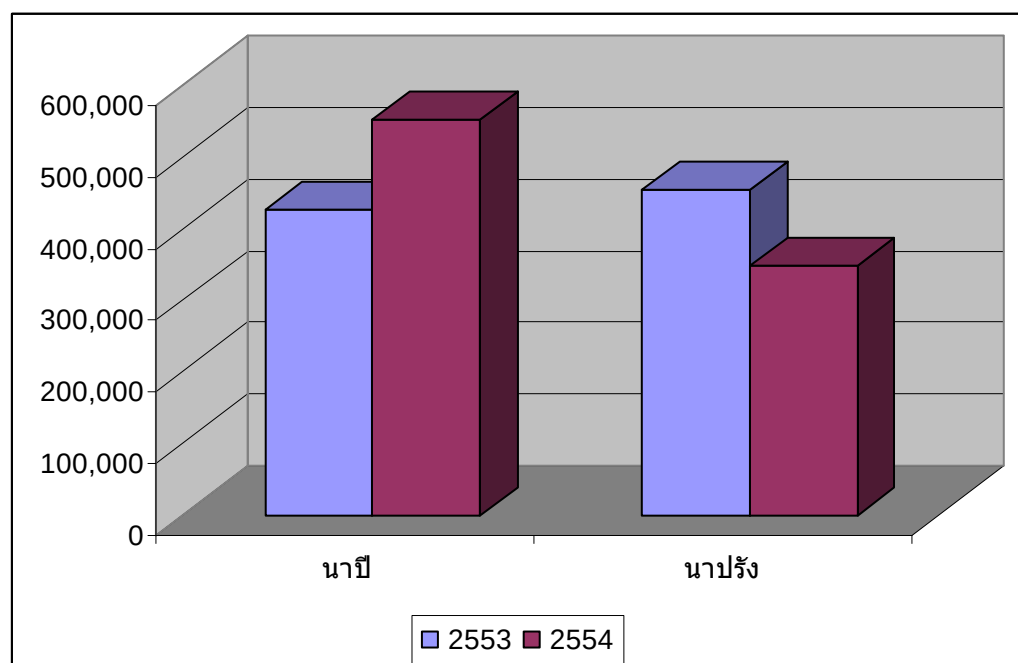

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบสถานการณ์เพาะปลูก ข้าวเจ้าในปี 2544 - 2554

ปี	พื้นที่ปลูก(ไร่)		พื้นที่เก็บเกี่ยว(ไร่)		ผลผลิต(ตัน)		ผลผลิต(กก/ไร่)	
	นาปี	นาปรัง	นาปี	นาปรัง	นาปี	นาปรัง	นาปี	นาปรัง
2544	1,125,565	554,298	1,084,423	448,579	804,670	364,283	742	812
2545	1,181,151	676,833	1,073,310	541,528	796,166	419,492	742	775
2546	1,054,503	714,421	1,020,271	755,771	793,821	641,082	778	848
2547	1,007,675	650,856	968,922	676,583	829,716	578,717	856	855
2548	968,687	553,557	897,652	514,534	677,142	436,131	754	848
2549	829,446	652,406	708,169	645,415	531,779	575,392	753	892
2550	1,141,273	620,095	1,058,571	620,095	932,442	532,425	881	859
2551	1,105,771	814,705	1,059,814	813,774	907,590	731,698	856	899
2552	978,684	625,355	968,299	587,564	803,233	489,626	814	823
2553	739,010	639,618	710,453	639,209	424,931	452,192	598	707
2554	785,787	509,614	683,608	484,902.25	550,573	348,186	805.39	718.06

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท ; 20 กุมภาพันธ์ 2555

กราฟที่ 9 แสดงเปรียบเทียบผลผลิต (ตัน) ข้าวนาปี/นาปรัง ปี 2553-2554

ตารางที่ 15 ต้นทุนการผลิตข้าวต่อไร่ ปี 2553/2554

รายการ	รวมพันธุ์		
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม
1. ต้นทุนผันแปร	3,176.67	226.53	3,403.19
1.1 ค่าแรงงาน	1,239.45	164.01	1,403.45
เตรียมดิน	357.84	69.08	426.91
ปลูก	59.73	4.6	64.33
ดูแลรักษา	329.03	87.29	416.32
เก็บเกี่ยว	492.85	3.04	495.89
1.2 ค่าวัสดุ	1,859.04	57.69	1,916.73
ค่าพันธุ์ (ค่าเมล็ด)	481.71	49.17	530.88
ค่าปุ๋ย	910.47	0.08	910.55
ค่ายาปราบศัตรูพืชและวัชพืช	267.13	2.94	270.07
ค่าสารเคมีอื่น ๆ และวัสดุปรับปรุงดิน	30.92	3.42	34.34
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	114.44	0	114.44
ค่าวัสดุการเกษตรและวัสดุสิ้นเปลือง	25.9	0	25.9
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	28.47	2.08	30.55
1.3 ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	78.18	4.83	83.01
2. ต้นทุนคงที่	718.92	822.64	1,541.56
2.1 ค่าเช่าที่ดิน	718.92	565.28	1,284.87
2.2 ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	0	249.87	249.87
2.3 ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร	0	7.49	7.49
3. ต้นทุนรวมต่อไร่	3,924.16	1,020.59	4,944.75
4. ต้นทุนรวมต่อกิโลกรัม	5.09	1.32	6.42
5. ผลผลิตต่อไร่ (กก.)			770.63
6. ราคาที่เกษตรกรขายได้ที่ไร่นา (บาท/กก.)			10.38
7. ผลตอบแทนต่อไร่			7,999.14
8. ผลตอบแทนสุทธิต่อไร่			3,054.39
9. ผลตอบแทนสุทธิต่อกิโลกรัม			3.96

2.1.2 พืชไร่-พืชผัก

จังหวัดชัยนาทนอกจากจะมีการปลูกข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจหลักแล้ว พื้นที่บางส่วนของจังหวัดซึ่งเป็นที่ดินนอกเขตชลประทาน เช่นพื้นที่ในเขตอำเภอนองมะโมง อำเภอนินขาม และพื้นที่บางส่วนของ อำเภอหันคา มโนรมย์ และวัดสิงห์ โดยในพื้นที่ดอนเหล่านี้เกษตรกรนิยมปลูกพืชไร่ เช่น อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเขียวผิวมัน ฯลฯ สำหรับพืชผัก พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอมโนรมย์ โดยเฉพาะพื้นที่แนวริมแม่น้ำเจ้าพระยา

2.1.3 ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปลูกมากในเขตพื้นที่ราบสูงอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก เกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มากเมื่อราคาดีเท่านั้น ดังนั้นพื้นที่ปลูกในแต่ละปีจึงมีจำนวนไม่แน่นอน นอกจากนั้นยังขึ้นอยู่กับราคาพืชไร่ชนิดอื่นประกอบด้วย พันธุ์ที่ใช้ปลูกส่วนใหญ่จะเป็นข้าวโพดพันธุ์ลูกผสมเดี่ยว ซึ่งให้ผลผลิตต่อไร่สูงและต้านทานโรคและแมลงได้ ปริมาณการผลิตลดลงมาโดยตลอด ปรากฏตามตารางที่แสดงไว้ ดังนี้

ตารางที่ 16 สถานการณ์การเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของจังหวัด

ปีการเพาะปลูก 2553/2554

อำเภอ	เนื้อที่ปลูกใหม่ (ไร่)*	เนื้อที่เสียหายอย่างสิ้นเชิง (ไร่)*	เนื้อที่เก็บเกี่ยวผลผลิต (ไร่)*	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ (กก.)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)*	ราคาที่ได้เฉลี่ย (บาท/กก.)*
มโนรมย์	305	200	105	105,000	1,000	5
หนองมะโมง	3,827	0	3,827	2,870,250	750	9.3
เนินขาม	1,500	0	1,500	1,455,000	970	2.69
รวมทั้งหมด	5,632	200	5,432	4,430,250	816	5.66

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท ; 20 กุมภาพันธ์ 2555

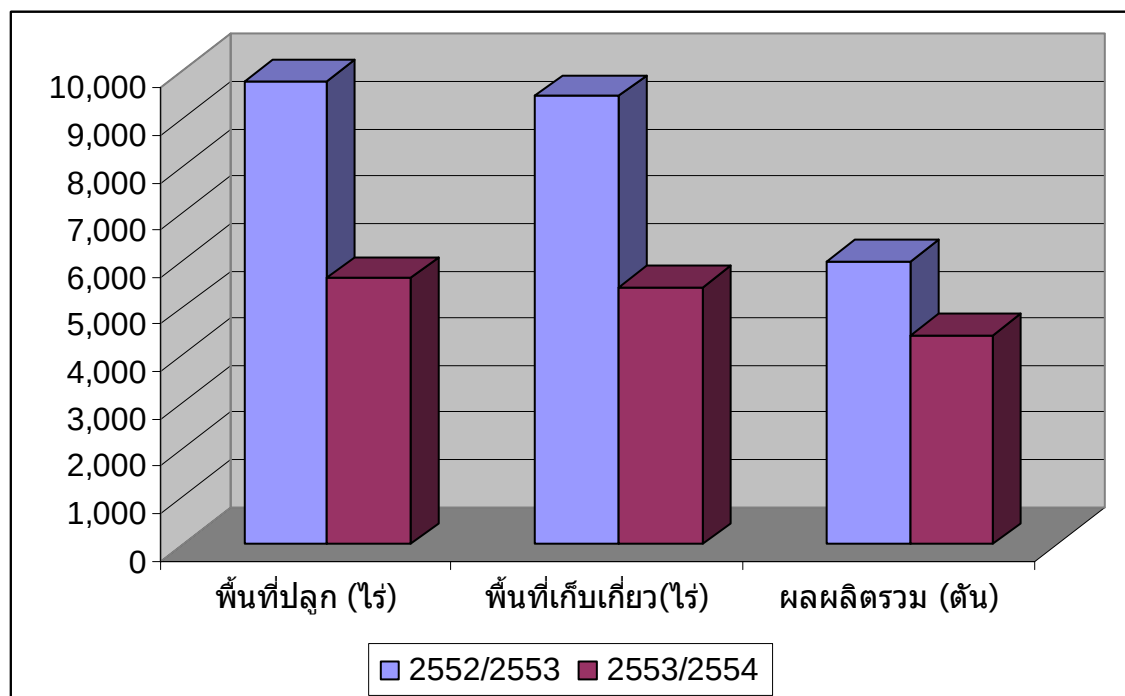
หมายเหตุ * ระบบรายงานภาวะการผลิตพืชรายเดือน กรมส่งเสริมการเกษตร

ตารางที่ 17 ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของจังหวัด ปี 2545/2546-2553/2554

ปี	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว(ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)
2545/2546	19,635	15,600	9,990	640
2546/2547	10,430	9,781	6,998	715
2547/2548	16,300	15,155	8,105	534
2548/2549	5,854	5,854	3,773	644
2549/2550	4,845	4,810	3,357	698
2550/2551	10,355	5,260	3,998	760
2551/2552	10,355	4,720	3,587	760
2552/2553	9,814	9,491	5,996	632
2553/2554	5,632	5,432	4,430	816

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท ; 20 กุมภาพันธ์ 2555

กราฟที่ 10 แสดงเปรียบเทียบผลผลิต (ตัน) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2552-2554

ตารางที่ 18 แสดงต้นทุนการผลิตข้าวโพดต่อไร่

ที่	กิจกรรม	จำนวนเงิน (บาท)	ร้อยละ
1	ค่าพันธุ์	422.34	18.77
2	ค่าปุ๋ยเม็ด	698.48	31.04
3	ค่าฮอร์โมน/สารเร่งชนิดน้ำ	6.21	0.28
4	ค่ายาปราบศัตรูพืชชนิดน้ำ	46.12	2.05
5	ค่ายาปราบศัตรูพืชชนิดผง	35.12	1.56
6	ค่ายากำจัดวัชพืชชนิดน้ำ	51.09	2.27
7	ค่ายากำจัดวัชพืชชนิดผง	5.22	0.23
8	ค่าจ้างเหมาบริการทางการเกษตร	830.59	36.91
9	ค่าอุปกรณ์ทางการเกษตร	27.17	1.21
10	ค่าน้ำมันดีเซล	70.75	3.14
11	ค่าน้ำมันเบนซิน	9.32	0.41
12	ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ทางการเกษตร	0.23	0.01
13	ค่าขนส่ง	45.68	2.03
14	ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	1.99	0.09
รวมค่าใช้จ่ายต่อไร่		2,250.31	100.00

หมายเหตุ : ไม่รวมค่าแรงงาน

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท ; 20 กุมภาพันธ์ 2555

2.1.4 มันสำปะหลัง มันสำปะหลังเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดชัยนาทอีกชนิดหนึ่ง ปลูกมากในท้องที่อำเภอหันคา อำเภอเนินขาม อำเภอหนองมะโมง เนื่องจากเป็นที่ราบสูงเหมาะแก่การเพาะปลูกพืชไร่ อย่างไรก็ตามหากเปรียบเทียบกับจังหวัดทางภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นแหล่งผลิตมันสำปะหลังอยู่แล้ว พื้นที่ปลูกของจังหวัดชัยนาทถือว่าอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉลี่ยมีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังประมาณแสนกว่าไร่ การปลูกมันสำปะหลัง เกษตรกรจะเริ่มปลูกเมื่อมีฝนตกลงมาในช่วงเดือนเมษายน หรือต้นฝน ความคลาดเคลื่อนของพื้นที่ปลูกและพื้นที่เก็บเกี่ยวอาจแตกต่างกันบ้าง โดยเกษตรกรมีการใช้พันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ส่งเสริมซึ่งสำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ได้จัดทำโครงการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ใช้มันสำปะหลังพันธุ์ดีให้แก่เกษตรกร และมีการใช้ปุ๋ยเคมีเพียงเล็กน้อย

การตลาดผลผลิตมันสำปะหลังของจังหวัดชัยนาทส่วนใหญ่จะถูกขายให้กับลานมันในจังหวัดเพื่อทำเป็นมันเส้นโดยขายในลักษณะหัวมันสำปะหลังสดระดับราคาหัวมันสำปะหลังที่ลานมันรับซื้อจะขึ้นกับราคามันเส้นที่ผู้ส่งออกสั่งซื้อเป็นหลักการซื้อขายหัวมัน

สดลานั้นจะใช้วิธีหักหัวมันและประมาณเปอร์เซ็นต์แบ่งในหัวมันอย่างไรก็ตามโดยภาพรวมแล้วราคาหัวมันสำปะหลังจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับปริมาณความต้องการของตลาดต่างประเทศโดยเฉพาะตลาดสหภาพยุโรปเป็นสำคัญ

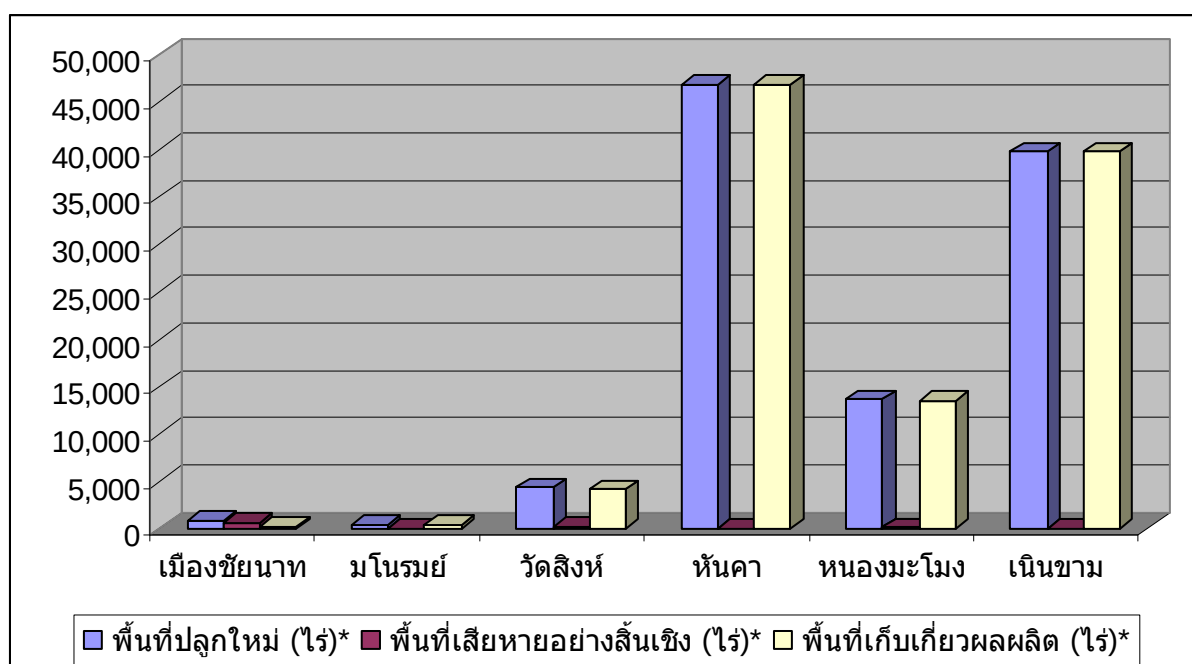
ตารางที่ 19 สถานการณ์การเพาะปลูกมันสำปะหลังของจังหวัด ปีการเพาะปลูก 2553/2554

อำเภอ	พื้นที่ปลูกใหม่ (ไร่)*	พื้นที่เสียหายอย่างสิ้นเชิง (ไร่)*	พื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิต (ไร่)*	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ (กก.)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)*	ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย (บาท/กก.)*
เมืองชัยนาท	900	700	200	500,000	2,500	5
มโนรมย์	450	16	434	1,085,000	2,500	4.5
วัดสิงห์	4,351	200	4,151	11,289,297	2,720	2.9
หันคา	46,853	0	46,853	145,125,293	3,097	2.8
หนองมะโมง	13,627	144	13,483	36,171,383	2,683	2.9
เนินขาม	39,773	0	39,773	121,344,639	3,051	2.8
รวมทั้งหมด	105,954	1,060	104,894	315,215,613	3,005	3.5

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท ; 20 กุมภาพันธ์ 2555

หมายเหตุ * ระบบรายงานภาวะการผลิตพืชรายเดือน กรมส่งเสริมการเกษตร

กราฟที่ 11 แสดงพื้นที่ปลูก เก็บเกี่ยว ของมันสำปะหลัง

ตารางที่ 20 พื้นที่ปลูก / ผลผลิตมันสำปะหลังของจังหวัด ปี 2545/2546 -
2553/2554

ปี	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)
2545/2546	99,650	269,313	3,246
2546/2547	61,566	219,280	3,562
2547/2548	83,556	248,782	2,977
2548/2549	87,858	266,413	3,032
2549/2550	90,378	295,845	3,297
2550/2551	89,652	311,272	3,293
2551/2552	102,678	332,607	3,353
2552/2553	71,512	69,813	2,565
2553/2554	105,954	315,215	3,005

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท ; 20 กุมภาพันธ์ 2555

ตารางที่ 21 ต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังต่อไร่ของจังหวัด ปี 2553/2554

ที่	กิจกรรม	จำนวนเงิน (บาท)	ร้อยละ
1	ค่าพันธุ์	581.09	18.96
2	ค่าปุ๋ยคอก/ปุ๋ยหมัก	13.27	0.43
3	ค่าปุ๋ยเม็ด	768.79	25.09
4	ค่าฮอร์โมน/สารเร่งชนิดน้ำ	29.62	0.97
5	ค่าฮอร์โมน/สารเร่งชนิดผง	5.92	0.19
6	ค่ายาปราบศัตรูพืชชนิดน้ำ	70.50	2.30
7	ค่ายาปราบศัตรูพืชชนิดผง	65.45	2.14
8	ค่ายากำจัดวัชพืชชนิดน้ำ	275.05	8.97
9	ค่ายากำจัดวัชพืชชนิดผง	1.42	0.05
10	ค่าจ้างเหมาบริการทางการเกษตร	992.56	32.39
11	ค่าอุปกรณ์ทางการเกษตร	4.15	0.14
12	ค่าน้ำมันดีเซล	41.67	1.36
13	ค่าน้ำมันเบนซิน	4.44	0.14
14	ค่าน้ำมันหล่อลื่น	0.89	0.03
15	ค่าขนส่ง	198.34	6.47
16	ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	11.52	0.38
รวมค่าใช้จ่ายต่อไร่		3,064.68	100.00

หมายเหตุ : ไม่รวมค่าแรงงาน

2.1.5 อ้อยโรงงาน อ้อยโรงงานของจังหวัดชัยนาท ปลูกมากในเขตพื้นที่ราบสูงอำเภอกันทรวิชัย อำเภอสรรคบุรี อำเภอวัดสิงห์ อำเภอเนินขาม และอำเภอหนองมะโมง

การตลาด อ้อยโรงงานเป็นสินค้าที่ต้องป้อนเข้าสู่โรงงานเพื่อแปรรูปเป็นน้ำตาลทราย เกษตรกรที่ปลูกอ้อยจึงต้องขายอ้อยให้กับโรงงานน้ำตาลทราย สำหรับในเขตจังหวัดชัยนาทเกษตรกรส่วนใหญ่จะขายผลผลิตให้กับโรงงานผลิตน้ำตาลทรายในจังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดสุพรรณบุรี เนื่องจากในจังหวัดชัยนาทยังไม่มีโรงงานผลิตน้ำตาลทราย ส่วนราคาซื้อขายนั้นก่อนที่จะปลูกเกษตรกรจะต้องทำสัญญากับโรงงานน้ำตาลโดยกำหนดราคาขั้นต่ำเป็นการประกันให้เกษตรกรเกิดความมั่นใจ ในด้านการผลิตแสดงตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 22 สถานการณ์การเพาะปลูกอ้อยโรงงานของจังหวัด ปีการเพาะปลูก 2553/2554

อำเภอ	พื้นที่ปลูกใหม่ (ไร่)*	พื้นที่เสียหายอย่างสิ้นเชิง (ไร่)*	พื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิต (ไร่)*	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ (กก.)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)*	ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย (บาท/กก.)*
เมืองชัยนาท	1,384	0	1,384	14,017,152	10,128	1.05
มโนรมย์	3,466	250	3,216	40,499,088	12,593	1.10
วัดสิงห์	3,396	0	3,396	22,498,500	6,625	1.01
สรรพยา	11	0	11	110,000	10,000	1.00
สรรคบุรี	1,400	0	1,400	15,275,400	10,911	0.98
หันคา	11,000	560	10,400	91,488,800	8,797	0.97
หนองมะโมง	37,132	0	37,132	364,636,240	9,820	0.93
เนินขาม	126,428	0	126,428	1,215,984,504	9,618	1.06
รวมทั้งหมด	184,217	810	183,407	1,764,509,684	9,620	1.01

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท ; 20 กุมภาพันธ์ 2555

หมายเหตุ * ระบบรายงานภาวะการผลิตพืชรายเดือน กรมส่งเสริมการเกษตร

ตารางที่ 23 ต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงานของจังหวัด ปี 2553/2554

ที่	กิจกรรม	จำนวนเงิน (บาท)	ร้อยละ
1	ค่าพันธุ์	366.20	24.20
2	ค่าปุ๋ยคอก/ปุ๋ยหมัก	31.50	2.10
3	ค่าปุ๋ยเม็ด	283.80	18.70
4	ค่าฮอร์โมน/สารเร่งชนิดน้ำ	11.70	0.80
5	ค่ายาปราบศัตรูพืชชนิดน้ำ	49.30	3.30
6	ค่ายาปราบศัตรูพืชชนิดผง	85.00	5.60
7	ค่ายากำจัดวัชพืชชนิดน้ำ	17.80	1.20
8	ค่ายากำจัดวัชพืชชนิดผง	3.80	0.30
9	ค่าจ้างเหมาบริการทางการเกษตร	354.90	23.40
10	ค่าอุปกรณ์ทางการเกษตร	3.90	0.30
11	ค่าน้ำมันดีเซล	41.70	2.80
12	ค่าน้ำมันเบนซิน	6.80	0.50
13	ค่าน้ำมันหล่อลื่น	3.40	0.20
14	ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ทางการเกษตร	2.50	0.20
15	ค่าขนส่ง	250.60	16.60
16	ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	0.80	0.00
รวมค่าใช้จ่ายต่อไร่		1,513.70	100.00

หมายเหตุ : ไม่รวมค่าแรงงาน

2.1.6 พืชไร่อื่น ๆ พืชไร่ในจังหวัดชัยนาทมีหลายชนิด ซึ่งในแต่ละชนิดมีพื้นที่ไม่มากนักและเป็นพื้นที่ที่ไม่แน่นอนในแต่ละปี โดยทั่วไปเกษตรกรจะมีการสลับสับเปลี่ยนกับพื้นที่ปลูกพืชไร่ชนิดอื่น ๆ และบางชนิดจะเป็นพืชที่ปลูกก่อนหรือหลังในฤดูกาลผลิต เช่น ข้าวฟ่าง ซึ่งจะปลูกหลังเก็บข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และถั่วเขียวจะปลูกฤดูแล้งทดแทนข้าวนาปรัง ซึ่งจะมีปลูกมากในเขตอำเภอหนองมะโมง และสรรคบุรี ส่วนของพืชไร่ต่าง ๆ นั้น จะมีในหลายพื้นที่ทั่วทั้งจังหวัด

2.1.7 พืชผัก พื้นที่การปลูกพืชผักในจังหวัดชัยนาท มีปริมาณน้อยหากเทียบกับพื้นที่การเพาะปลูกข้าว โดยอำเภอที่มีการปลูกพืชผักมากกว่าอำเภออื่น คือ อำเภอมนोरมย์ โดยในอำเภอมโนรมย์พบว่าปลูกถั่วฝักยาวมากที่สุด เป็นไปได้ว่าราคาเป็นสิ่งจูงใจในการปลูก จึงทำให้มีพื้นที่การปลูกในอำเภอมโนรมย์มากกว่าพืชผักอื่น ๆ และนอกจากพื้นที่

อำเภอมนรรมย์ก็มีการปลูกที่กระจายในแต่ละอำเภอ โดยเป็นการเพาะปลูกที่หลากหลาย
ชนิด ดังตาราง

ตารางที่ 24 การผลิตพืชผักที่สำคัญของจังหวัด ปี 2553/2554

ชนิดพืช	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (หน่วย/ไร่)	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยว ได้ (กก./ไร่)	ราคาเกษตรกร ขายได้เฉลี่ย (บาท/หน่วย)
1. กระเพรา	100	50	20.00	1,000	25
2. ข้าวโพด รับประทานฝักสด	276	206	1,124.69	140,050	12.24
3. ข้าวโพดหวาน	32	32	184.69	5,910	10.77
4. ข้าวโพดหวาน	184	116	197.84	22,950	12.72
5. ค่ะน้ำ	163	132	329.85	43,540	11.57
6. ตะไคร้	126	68	286.10	19,455	9.93
7. แตงกวา	95	123	582.93	71,700	8.27
8. แตงร้าน	233	89	870.79	77,500	7.99
9. แตงโมเนื้อ	9	9	788.89	7,100	33.38
10. ถั่วฝักยาว	649	410	380	155,800	9.11
11. บวบ	123	97	250.31	24,280	9.57
12. ผักกวางตุ้ง	111	88	79.89	7,030	8.89
13. ผักกาดขาวปลี	42	38	350.26	13,310	11.99
14. ผักบุ้งจีน	238.28	158.28	341.89	54,114	11.06
15. ผักบุ้งน้ำ	59	51	151.96	7,750	10.67
16. พริกชี้หนูเม็ดใหญ่	187	77	70	5,390	24.02
17. ฟักทอง	29	15	533.33	8,000	34.25
18. มะเขือเปราะ	217	126	220.71	27,810	8.72
19. มะเขือพวง	8	10	300	3,000	20

ชนิดพืช	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (หน่วย/ไร่)	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยว ได้ (กก./ไร่)	ราคาที่เกษตรกร ขายได้เฉลี่ย (บาท/หน่วย)
20. มะเขือยาว	290	106	950.94	100,800	8.23
21. มะเขืออื่น ๆ	15	15	833.33	12,500	11.36
22. มะระจีน	372	130	514.23	66,850	14.24
23. บวบงู	42	42	2.38	100	10
24. ผักอื่น ๆ	100	100	1,000	100,000	8
รวม	3,700.28	2,288.28			

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท ; 20 กุมภาพันธ์ 2555

หมายเหตุ * ระบบรายงานภาวะการผลิตพืชรายเดือน กรมส่งเสริมการเกษตร

2.1.8 ไม้ผล

พื้นที่โดยทั่วไปของจังหวัดชัยนาท เป็นที่ราบลุ่มมีแม่น้ำไหลผ่านถึง 3 สาย ทำให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ เอื้ออำนวยต่อการปลูกไม้ผลเป็นอย่างยิ่ง เกษตรกรมีการปลูกไม้ผลที่สำคัญ ได้แก่ มะม่วง กล้วยน้ำว้า ส้มเขียวหวาน มะนาว และส้มโอ โดยเฉพาะส้มโอพันธุ์ขาวแตงกวา ซึ่งถือเป็นไม้ผลที่สร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัดชัยนาท เนื่องจากมีรสชาติอร่อย เป็นที่ถูกใจของผู้บริโภค โดยแหล่งปลูกไม้ผลกระจายตามอำเภอต่าง ๆ ตามตารางที่แสดงไว้ ดังนี้

ตารางที่ 25 พื้นที่ปลูก ผลผลิต และผลผลิตเฉลี่ยไม้ผลไม้ยืนต้นของจังหวัด
ปี 2553/2554

ชนิดพืช	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่ให้ผล ผลิต (ไร่)	พื้นที่เก็บ เกี่ยวผลผลิต (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (หน่วย/ไร่)	ผลผลิตที่เก็บ เกี่ยวได้ (กก./ไร่)	ราคา เกษตรกร ขายได้เฉลี่ย (บาท/ หน่วย)
1. กระท้อน	439	270	362	814.31	294,780	21.06
2. กล้วยไข่	59	53	53	986.79	52,300	10
3. กล้วยน้ำว้า	6,794	4,976	17,294	190.86	3,300,738	7.99
4. กล้วยหอม	250	90	280	468.93	131,300	13.41

ชนิดพืช	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่ให้ผล ผลิต (ไร่)	พื้นที่เก็บ เกี่ยวผลผลิต (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (หน่วย/ไร่)	ผลผลิตที่เก็บ เกี่ยวได้ (กก./ไร่)	ราคา ที่เกษตรกร ขายได้เฉลี่ย (บาท/ หน่วย)
5. ชมพู	78	63	107	912.15	97,600	34.99
6. ฝรั่ง	52	52	148	223.65	33,100	11.33
7. พุทรา	69	47	47	1,531.91	72,000	18.06
8. มะกรูด	78	48	204	23.97	4,890	14.66
9. มะนาว	2,054	1,569	5,890	515.72	3,037,573	21.71
10. มะปรางหวาน	625	622	622	1,000	622,000	20
11. มะม่วง	5,535	4,476	5,918	1,232.58	7,294,390	16.93
12. มะยงชิด	13	13	13	700	9,100	80.77
13. มะละกอ	167	67	319	188.09	60,000	10.08
14. ส้มเขียวหวาน	150	150	240	375	90,000	12.53
15. ส้มโอ	1,903	1,849	4,031	594.58	2,396,740	25.54
16. แก้วมังกร	56	46	20	400	8,000	32.5

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท ; 20 กุมภาพันธ์ 2555

หมายเหตุ * ระบบรายงานภาวะการผลิตพืชรายเดือน กรมส่งเสริมการเกษตร

ตารางที่ 26 พื้นที่ปลูกผลผลิต และผลผลิตเฉลี่ยไม้ยืนต้น จังหวัดชัยนาท ปี 2553/2554

ชนิดพืช	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่ให้ผลผลิต (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (หน่วย/ไร่)	ผลผลิตที่เก็บ เกี่ยวได้ (กก./ ไร่)	ราคา ที่เกษตรกร ขาย ได้เฉลี่ย (บาท/ หน่วย)
1. มะพร้าว	172	145	749	115.54	86,540	9.28
2. ยูคาลิปตัส	1,203	1,142	0	0	0	0
3. ไม้	161	96	238	519.96	123,750	14.10
4. ตะกู	216	106	0	0	0	0
5. ไม้ยืนต้นอื่น ๆ	20	0	0	0	0	0
รวมทั้งหมด	1,772	1,489	987	213.06	210,290	11.69

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท ; 20 กุมภาพันธ์ 2555

ตารางที่ 27 พื้นที่ปลูก ผลผลิต และผลผลิตเฉลี่ยส้มโอ จังหวัดชัยนาท ปี 2553/2554

อำเภอ	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่ให้ผลผลิต (ไร่)	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ (กก.)	ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย (บาท/หน่วย)
1. เมืองชัยนาท	539	539	227,400	27.48
2. มโนรมย์	566	563	1,576,400	25
3. วัดสิงห์	151	128	327,520	29.31
4. สรรพยา	342	327	127,750	22.08
5. สรรคบุรี	206	206	51,000	25
6. หันคา	21	21	37,000	25
7. หนองมะโมง	58	55	46,070	17.42
8. เนินขาม	20	10	3,600	34.58
รวมทั้งหมด	1,903	1,849	2,396,740	25.74

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท ; 20 กุมภาพันธ์ 2555

2.2 การปศุสัตว์

ในปี 2554 จังหวัดชัยนาท มีเกษตรกรประกอบอาชีพด้านการปศุสัตว์ประมาณ 17,539 ครัวเรือน เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ประกอบอาชีพการเลี้ยงไก่มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การเลี้ยงโคเนื้อ และเป็ด ตามลำดับ

2.2.1 โคเนื้อ

มีการเลี้ยงกระจายไปทั่วทุกอำเภอ ซึ่งมีการปรับปรุงพันธุ์สัตว์จากพันธุ์พื้นเมืองมาเป็นพันธุ์ลูกผสมซึ่งได้รับการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง โดยวิธีการผสมเทียม และใช้พ่อพันธุ์คุมฝูง ปัจจุบันมีเกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อ จำนวน 2,079 ราย จำนวน 39,673 ตัว (ข้อมูล ณ มกราคม 2554)

2.2.2 โคนม

ในปี 2554 มีเกษตรกรเลี้ยงโคนม จำนวน 44 ราย มีจำนวนโคนม 945 ตัว แม่โครีดนม 269 ตัว สามารถให้น้ำนมโดยเฉลี่ย 10 กิโลกรัม/วัน/ตัว (ข้อมูล ณ มกราคม 2554) ซึ่งการเลี้ยงของเกษตรกรดำเนินการในรูปของสหกรณ์ คือ สหกรณ์โคนมหันคา กลุ่มผู้เลี้ยงโคนมบ้านดอนกระพี้

2.2.3 กระบือ

ปัจจุบันมีเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือ จำนวน 570 ราย มีจำนวน 10,022 ตัว กระบือที่เลี้ยงส่วนใหญ่ เป็นพันธุ์พื้นเมือง (ข้อมูล ณ มกราคม 2554)

2.2.4 สุกกร

สุกกรเป็นสัตว์เศรษฐกิจ ที่ทำรายได้ให้จังหวัด จำนวนหลายล้านบาทต่อปี ปัจจุบันมีเกษตรกรเลี้ยงสุกกร 826 ราย มีจำนวนสุกกร 30,253 ตัว ลักษณะการเลี้ยงจำแนกได้ดังนี้

- 1) การเลี้ยงสุกกรพันธุ์ จะมีการเลี้ยงแม่สุกกรพันธุ์สำหรับผลิตลูกสุกกร เมื่อมีลูกสุกกรก็จะขายลูกสุกกรหรือขุนขายเอง
- 2) ลักษณะการเลี้ยงแม่สุกกรในครอบครัว ซึ่งจะมีการเลี้ยงแม่สุกกรไม่เกิน 1-2 ตัว เพื่อผลิตลูก เมื่อมีลูกก็จะขายลูกให้ผู้เลี้ยงสุกกรขุนรายย่อยต่อไป
- 3) การเลี้ยงสุกกรขุน จะมีการซื้อลูกสุกกรจากฟาร์มและเกษตรกรผู้เลี้ยงแม่สุกกรเพื่อผลิตลูกนำมาขุนจนได้ขนาดแล้วขายต่อไปให้พ่อค้า
- 4) การเลี้ยงสุกกรขุนในลักษณะรับจ้างเลี้ยง บริษัทเอกชนจะจ้างเกษตรกรเลี้ยงแม่สุกกรขุน โดยบริษัทจะลงลูกสุกกรหย่านมให้ และให้เกษตรกรเลี้ยงจนน้ำหนักได้ประมาณ 100 กิโลกรัม บริษัทก็จะมาจับสุกกร โดยบริษัทจะออกค่าพันธุ์สุกกร อาหารสัตว์ แล้วเกษตรกรจะได้ค่าจ้างเลี้ยง ซึ่งมีการเลี้ยงในหลายพื้นที่

2.2.5 ไก่

จังหวัดชัยนาท มีการเลี้ยงไก่หลายลักษณะ ดังนี้

ประเภท	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)
ไก่พื้นเมือง	11,836	554,325
ไก่เนื้อ	179	437,691
ไก่ไข่	210	6,660
ไก่เนื้อพันธุ์	37	21,325
ไก่ไข่พันธุ์	14	4,807
รวม	12,276	1,024,808

เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ สามารถสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือน และเป็นการสร้างรายได้ให้แก่จังหวัดชัยนาท ปีละหลายล้านบาท โดยทั่วไปแล้วเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่สามารถส่งไก่ขายตลาดภายในจังหวัดและส่งไปยังตลาดจังหวัดใกล้เคียง รวมถึงไก่เนื้อที่สามารถส่งขายไปยังตลาดต่างประเทศด้วย

สำหรับฟาร์มที่เลี้ยงไก่เนื้อเพื่อการส่งออกต้องผ่านการฝึกอบรมและตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์มจากกรมปศุสัตว์ ซึ่งในปี 2554 มีจำนวนฟาร์มไก่เนื้อ 71 ฟาร์ม โดยแบ่งเป็น อำเภอเมือง 10 ฟาร์ม อำเภอมโนรมย์ 8 ฟาร์ม อำเภอวัดสิงห์ 6 ฟาร์ม อำเภอสรรพยา 6 ฟาร์ม อำเภอสรรคบุรี 6 ฟาร์ม อำเภอหันคา 21 ฟาร์ม อำเภอหนองมะโมง 10 ฟาร์ม และอำเภอเนินขาม 4 ฟาร์ม

2.2.6 เป็ด

ในปี 2554 จังหวัดชัยนาท มีการเลี้ยงเปิดดังนี้

ประเภท	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)
เปิดเทศ	450	127,746
เปิดเนื้อ	165	17,282
เปิดไข่	1,136	232,642
เปิดเนื้อไล่ทุ่ง	68	59,777
เปิดไข่ไล่ทุ่ง	119	203,918
รวม	1,938	526,365

เกษตรกรสามารถสร้างรายได้จากการเลี้ยงเปิดได้เป็นจำนวนมาก และช่วยสร้างรายได้ให้แก่จังหวัดปีละหลายล้านบาท

2.2.7 ห่าน

มีเกษตรกรเลี้ยงจำนวนไม่มากนัก ส่วนใหญ่เป็นรายย่อย ประมาณ 66 ราย เลี้ยงห่านประมาณ 315 ตัว (ข้อมูล ณ มกราคม 2554)

2.2.8 แพะ, แกะ

จังหวัดชัยนาท มีเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะ 106 ราย จำนวน 11,411 ตัว ซึ่งมีการเลี้ยงกันมากที่อำเภอมโนรมย์ ส่วนการเลี้ยงแกะ มีเกษตรกร 11 ราย จำนวน 450 ตัว ซึ่งมีการเลี้ยงกันมากที่ อำเภอมโนรมย์ (ข้อมูล ณ มกราคม 2554)

จังหวัดชัยนาท มีแหล่งสนับสนุนการเลี้ยงสัตว์ภายในจังหวัด โดยภาครัฐมีหน่วยผสมเทียมของกรมปศุสัตว์ 9 หน่วย โรงฆ่าสัตว์ใหญ่ 1 แห่ง โรงฆ่าสัตว์เล็ก 4 แห่ง และสถานที่กักกันสัตว์ 1 แห่ง ซึ่งตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 4 ตำบลไร่พัฒนา อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท

2.3 การประมง

การประมงจังหวัดชัยนาท มีแหล่งพื้นที่เพื่อทำการประมง 290 แห่ง เนื้อที่ประมาณ 441,235 ไร่ ผู้ประกอบอาชีพเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืด จำนวน 8,479 ครัวเรือน จำนวน 11,465 บ่อ เนื้อที่ 9,349 ไร่ จำนวนกระชัง 1,544 กระชัง เนื้อที่ 24.11 ไร่ โดยแยกเป็น

เลี้ยงในบ่อ 8,182 ราย

เลี้ยงในกระชัง 237 ราย

เลี้ยงในร่องสวน 60 ราย

ปลาที่เลี้ยงมาก ได้แก่ ปลาตะเพียน, ปลานิล, ปลาดุก, ปลาสวาย ตามลำดับ

ตารางที่ 28 การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของจังหวัด ปี 2552/2553

อำเภอ	ผลการผลิต (กก.)	มูลค่า (บาท)	ราคาเฉลี่ย (บาท)
เมืองชัยนาท	859,541	43,852,186	51
วัดสิงห์	562,598	16,216,444	28
สรรคบุรี	1,911,511	111,481,540	58
มโนรมย์	672,644	21,248,235	31
หันคา	875,639	40,932,183	46
สรรพยา	110,760	2,946,074	26
หนองมะโมง	265,366	7,300,007	27
เนินขาม	516,896	16,737,876	32
รวม	5,261,274	260,714,545	

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดชัยนาท (ข้อมูล ณ กันยายน 2553)

หมายเหตุ ปี 2554 ยังไม่ได้ประมวลผลข้อมูล

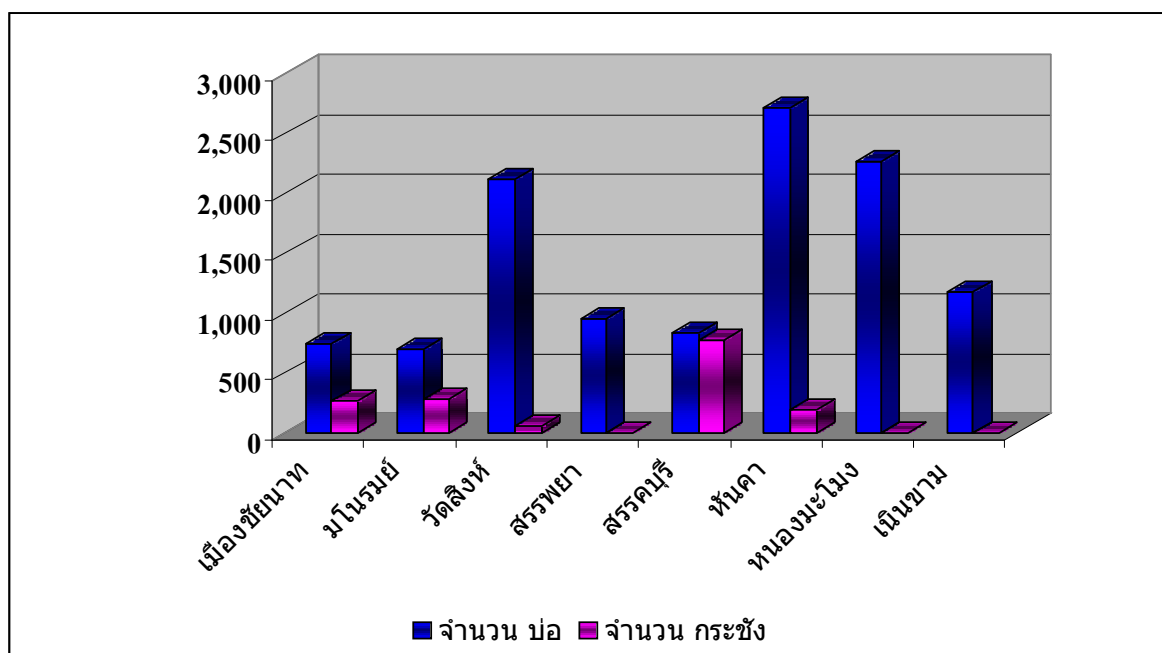
ตารางที่ 29 จำนวนครัวเรือนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด จำนวนบ่อ จำนวน
กระชัง ปี 2552/2553

อำเภอ	การเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืด					ปริมาณการจับ สัตว์น้ำจืด กก.
	จำนวน ครัวเรือน	จำนวน บ่อ	เนื้อที่ (ไร่)	จำนวน กระชัง	เนื้อที่	
เมืองชัยนาท	623	736	739	261	4.07	859,841
มโนรมย์	457	693	293	272	4.25	672,644
วัดสิงห์	1,384	2,111	1,939	57	0.89	562,598
สรรพยา	665	944	538	0	0	110,760
สรรคบุรี	800	830	1,008	768	12.00	1,911,511
หันคา	2,370	2,709	1,750	186	2.90	661,658
หนองมะโมง	1,300	2,260	1,952	0	0	265,366
เนินขาม	880	1,178	1,130	0	0	216,896
รวม	8,479	13,378	10,963	2,490	34.52	5,291,274

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดชัยนาท (ข้อมูล ณ กันยายน 2553)

หมายเหตุ ปี 2554 ยังไม่ได้ประมวลผลข้อมูล

กราฟที่ 12 แสดงจำนวนบ่อ และจำนวนกระชังที่เลี้ยงปลาของจังหวัด

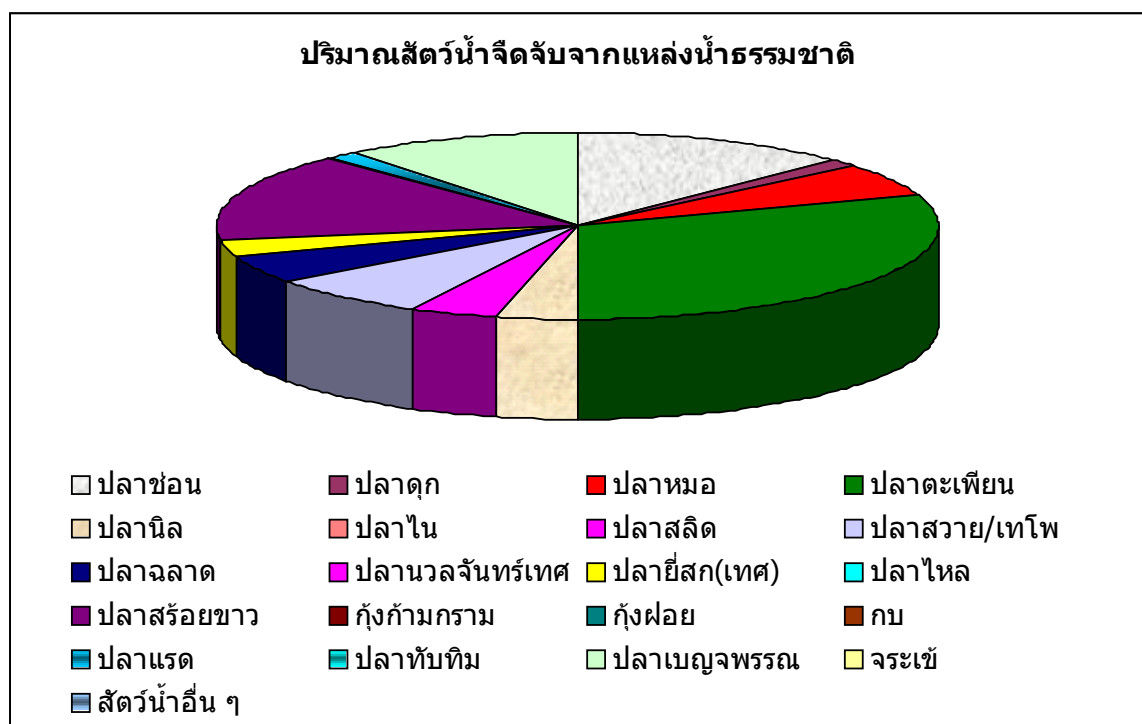

ตารางที่ 30 ปริมาณสัตว์น้ำจืดที่จับได้ของจังหวัด ปี 2551/2553

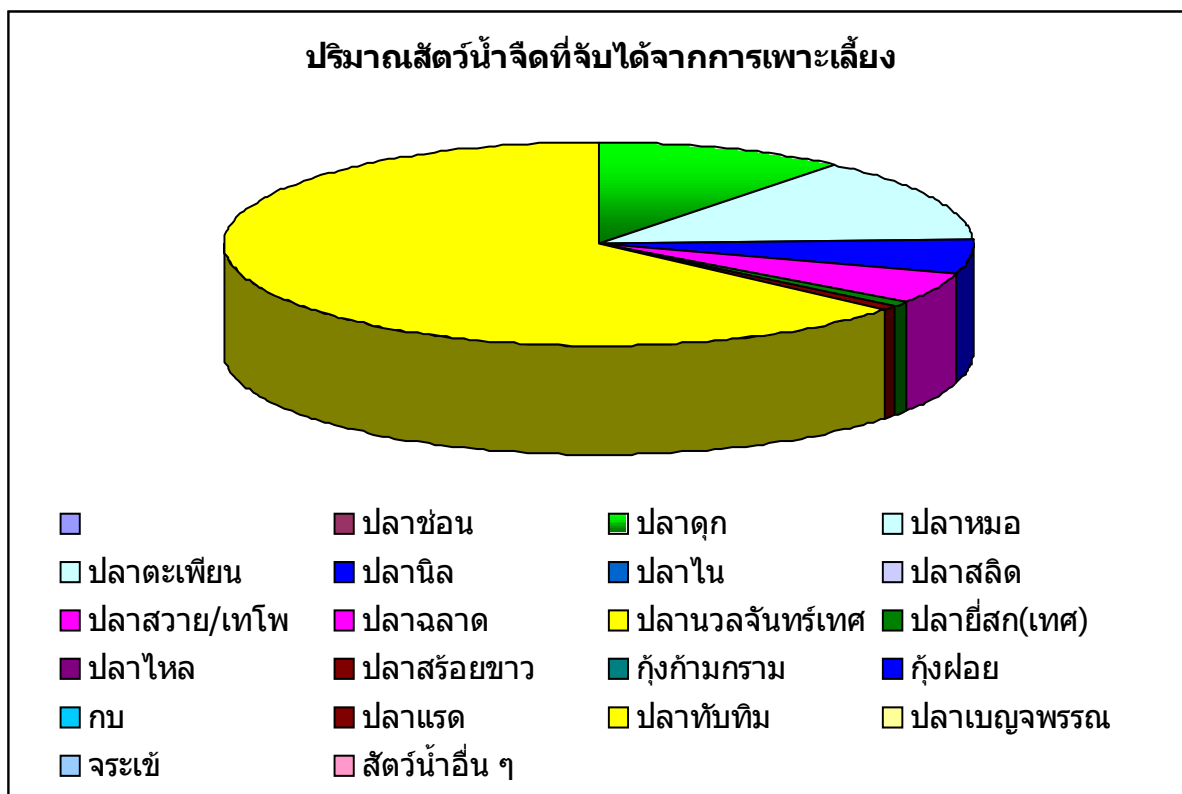
ชนิดสัตว์น้ำ	จับจากแหล่งธรรมชาติ		จับจากการเพาะเลี้ยง	
	กิโลกรัม	ราคาบาท / กก.	กิโลกรัม	ราคาบาท / กก.
ปลาช่อน	510,212	70	0	0
ปลาดุก	53,428	60	568,419	45
ปลาหมอ	246,337	30	0	0
ปลาตะเพียน	1,224,344	30	720,206	30
ปลานิล	150,494	30	276,074	30
ปลาสลิค	150,059	50	0	0
ปลาสร้อย / เทโพ	305,066	40	262,683	25
ปลาฉลาม	190,870	50	0	0
ปลาอีสก (เทศ)	116,235	30	36,814	30
ปลาสร้อยขาว	625,223	25	0	0
ปลาแรด	58,642	60	30,053	0
ปลาทับทิม	0	0	3,367,025	55
ปลาเบญจพรรณ	431,359	30	0	0
กุ้งก้ามกราม	7,168	300	0	0
กบ	0	0	0	0
รวม	4,078,437		5,261,274	

หมายเหตุ ปี 2554 ยังไม่ได้ประมวลผลข้อมูล

กราฟที่ 13 แสดงปริมาณสัตว์น้ำจืดที่จับได้จากแหล่งธรรมชาติ

กราฟที่ 14 แสดงปริมาณสัตว์น้ำจืดที่จับได้จากการเพาะเลี้ยง

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดชัยนาท (ข้อมูล ณ มกราคม 2553)

บทวิเคราะห์

จังหวัดชัยนาท มีการจับสัตว์น้ำทั้งจากแหล่งน้ำธรรมชาติและจากการเพาะเลี้ยง เนื่องจากมีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ มีแม่น้ำไหลผ่าน 3 สาย ปริมาณการจับสัตว์น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติและการจับจากการเพาะเลี้ยง ในปี 2552 ปริมาณการจับสัตว์น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติที่มากที่สุด คือ ปลาตะเพียน (30.01%) รองลงมา คือ ปลาสร้อยขาว (15.32%) ปลาช่อน (12.50%) และปลาสร้อยเทศ (7.47%) และปริมาณการจับสัตว์น้ำจากการเพาะเลี้ยงที่มากที่สุด คือ ปลาทับทิม (63.99%) รองลงมา คือ ปลาตะเพียน (13.68%) ปลาดุก (10.80%) และปลานิล (5.24%)

ผลผลิตจากการจับปลาจากแหล่งน้ำธรรมชาติมีผลผลิต 4,078,437 กิโลกรัม มูลค่า 248,784,657 บาท รวมผลผลิตทั้งหมด 5,261,274 กิโลกรัม มูลค่า 260,714,545 บาท รวมผลผลิตทั้งหมด 9,399,711 กิโลกรัม มูลค่า 509,499,202 บาท

2.4 การพาณิชย์กรรม

ตารางที่ 31 สถิติการจดทะเบียนนิติบุคคลจังหวัด

ประเภทนิติบุคคล	จำนวน (ราย)	ทุนจดทะเบียน (บาท)
บริษัทจำกัด	166	1,576.80
บริษัทมหาชนจำกัด	1	347.50
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	398	2,512.08
ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล	2	2.0
รวมนิติบุคคลที่ยังดำเนินการ	567	4,438.38

ที่มา : สำนักงานพัฒนาธุรกิจจังหวัดชัยนาท (ข้อมูล ณ พฤศจิกายน 2554)

ตารางที่ 32 แสดงการจดทะเบียนตั้งใหม่ / จดทะเบียนเลิกของนิติบุคคล

เดือน	2553				2554			
	ตั้งใหม่		เลิก		ตั้งใหม่		เลิก	
	ราย	ทุน	ราย	ทุน	ราย	ทุน	ราย	ทุน
มกราคม	7	6.60	2	1.10	5	13.90	1	0.60
กุมภาพันธ์	5	12.70	3	2.20	3	3.40	1	1.00
มีนาคม	11	11.16	2	6.30	8	9.20	1	1.00
เมษายน	2	1.40	0	0.00	8	10.50	0	0.00
พฤษภาคม	4	6.00	2	7.00	2	0.60	1	0.50
มิถุนายน	5	8.50	2	3.00	5	4.40	0	0.00
กรกฎาคม	6	7.00	3	7.00	2	4.00	1	1.00
สิงหาคม	4	10.00	2	2.20	6	13.20	2	2.00
กันยายน	8	7.75	1	0.50	6	8.60	2	1.50
ตุลาคม	9	6.50	2	2.00	1	2.00	0	
พฤศจิกายน	8	13.50	3	2.50	8	11.60	2	3.50
ธันวาคม	7	4.50	4	4.50				
รวม	76	95.61	26	38.30	54	81.40	11	11.10

ที่มา : สำนักงานพัฒนาธุรกิจจังหวัดชัยนาท (ข้อมูล ณ พฤศจิกายน 2554)

2.4.1 ข้อมูลการปฏิบัติงาน ด้านกำกับดูแลตามระเบียบและกฎหมาย

- การรับงบการเงินนิติบุคคล	จำนวน	403	ราย
- การเปรียบเทียบปรับส่งงบการเงินล่าช้า	จำนวน	17	ราย
- ดำเนินคดีไม่ส่งงบการเงิน	จำนวน	30	ราย
- ดำเนินคดีเกี่ยวกับฝ่าฝืนคำสั่งสารวัตรบัญชี	จำนวน	28	ราย
- รับขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี ตามมาตรา 7 (6)
แห่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543	จำนวน	2	ราย
- การเรียกตรวจสอบบัญชี เพื่อแนะนำการจัดทำบัญชีให้กับนิติบุคคลตั้งใหม่ ตาม
พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ของนิติบุคคล	จำนวน	100	ราย

2.4.2 ข้อมูลการปฏิบัติงาน ด้านส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจ

โครงการ ศูนย์เครือข่ายธุรกิจ Biz Club จังหวัดชัยนาท

ศูนย์เครือข่ายธุรกิจ Biz Club จังหวัดชัยนาท ตั้งอยู่ ณ สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดชัยนาท อาคารพาณิชย์จังหวัดชัยนาท ชั้น 1 เลขที่ 116 หมู่ที่ 4 ต.บ้านกล้วย อ.เมือง จ.ชัยนาท โทรศัพท์ 056-421315-6

การจัดตั้งศูนย์ Biz Club เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ถ่ายทอดประสบการณ์ระหว่างผู้ประกอบการในพื้นที่ เป็นศูนย์กลางให้ผู้ประกอบการรวมกลุ่มสร้างพันธมิตรและเครือข่าย เพื่อสร้างความเข้มแข็งและต่อยอดธุรกิจ โดยใช้สถานที่ของสำนักพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดชัยนาท ในการพบปะ แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น และเจรจาธุรกิจ สร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ สู่มาตรฐานการประกอบธุรกิจ โดยมีกิจกรรม ดังนี้

- เปิดรับสมัคร Biz club ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนสมาชิก 288 คน
- จัดอบรมให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการและการตลาดผ่านดาวเทียม จำนวน 30 หลักสูตร
มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 100 คน
- จัดกิจกรรมหารือแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและประสบการณ์กลุ่มเครือข่ายธุรกิจ อาทิ หอการค้าจังหวัดชัยนาท ชมรมโรงสีข้าวจังหวัดชัยนาท สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวชัยนาท จำนวน 11 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 260 คน
- จัดอบรมสัมมนา สร้างพลังเครือข่ายธุรกิจ Biz Club เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2554 ณ โรงแรมมนตรี จังหวัดชัยนาท มีผู้เข้าอบรม จำนวน 94 คน

2.5 การอุตสาหกรรม

โรงงานในจังหวัดชัยนาทที่มีจำนวนคนงานสูง 10 อันดับแรก

1. บริษัท เอส.ซี.เอส.สปอร์ตสแวร์ จำกัด	จำนวนคนงาน	1,081	คน
2. บริษัท หันคาบางกอกรับเบอร์ จำกัด	จำนวนคนงาน	754	คน
3. บริษัท สยามคอมบายน์ จำกัด	จำนวนคนงาน	602	คน
4. บริษัท ซาปรีน่า จำกัด (มหาชน)	จำนวนคนงาน	581	คน
5. บริษัท บางกอกรับเบอร์สหรัตน จำกัด	จำนวนคนงาน	398	คน
6. บริษัท บรรจุกัญท์เพื่อสิ่งแวดลอม จำกัด	จำนวนคนงาน	290	คน
7. บริษัท เอโค แมนูแฟคเจอร์ริง (ประเทศไทย) จำกัด	จำนวนคนงาน	281	คน
8. บริษัท ซี.เอส.อินเตอร์เนชั่นแนล อิเล็กทรอนิกส์ จำกัด	จำนวนคนงาน	237	คน
9. บริษัท ศิรกร จำกัด	จำนวนคนงาน	193	คน
10. บริษัท สปิซ่า (ไทยแลนด์) จำกัด	จำนวนคนงาน	175	คน

โรงงานในจังหวัดชัยนาทที่มีเงินลงทุนสูง 10 อันดับแรก

1. บริษัท ยูเนี่ยนเคมีคอล แอนด์ อีควิปเมนต์ จำกัด	เงินลงทุน	2,450,000,000.00	บาท
2. บริษัท โนเบล เอ็นซี จำกัด	เงินลงทุน	2,165,000,000.00	บาท
3. โรงไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนเจ้าพระยา	เงินลงทุน	896,122,020.00	บาท
4. หจก.ลิมเจริญพืชผล	เงินลงทุน	530,000,000.00	บาท
5. หจก.ธนกรรวมผล 999	เงินลงทุน	515,000,000.00	บาท
6. หจก.ทรัพย์รวงทองข้าวไทย	เงินลงทุน	335,000,000.00	บาท
7. บริษัท บรรจุกัญท์เพื่อสิ่งแวดลอม จำกัด	เงินลงทุน	330,000,000.00	บาท
8. บริษัท ไบโอ-แมส เพาเวอร์ จำกัด	เงินลงทุน	250,000,000.00	บาท
9. บริษัท สยามธัญชาติ จำกัด	เงินลงทุน	213,000,000.00	บาท
10. บริษัท เอส.ซี.เอส.สปอร์ตสแวร์ จำกัด	เงินลงทุน	200,000,000.00	บาท

ตารางที่ 33 แสดงจำนวนโรงงาน เงินทุน คนงาน แรงม้า โดยแยกเป็นอำเภอ

อำเภอ	จำนวนโรงงาน	เงินทุน	คนงาน	แรงม้า
เมืองชัยนาท	90	1,062,490,058.00	1,266	15,794.12
มโนรมย์	45	1,937,414,663.00	1,551	33,239.11
วัดสิงห์	22	340,804,400.00	200	19,057.31
สรรพยา	38	3,881,949,020.00	2,417	66,461.21
สรรคบุรี	53	1,292,294,311.00	783	22,391.18
หันคา	60	1,760,077,096.00	2,682	57,773.34
หนองมะโมง	6	2,487,255,000.00	74	6,306.00
เนินขาม	16	172,071,908.50	140	4,357.00
รวมทั้งสิ้น	330	12,934,356,456.50	9,113	225,379.27

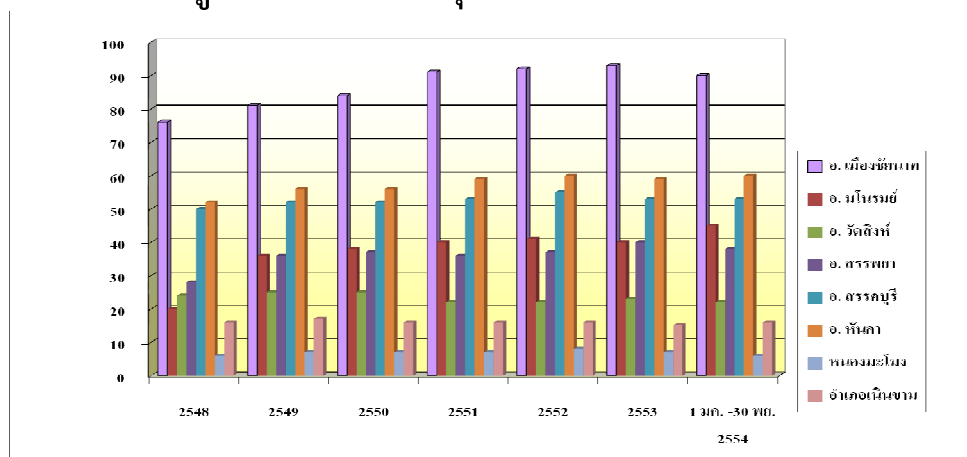
ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชัยนาท (ข้อมูล ณ พฤศจิกายน 2554)

ตารางที่ 34 แสดงจำนวนโรงงาน-เงินทุน-คนงาน แยกตามปี

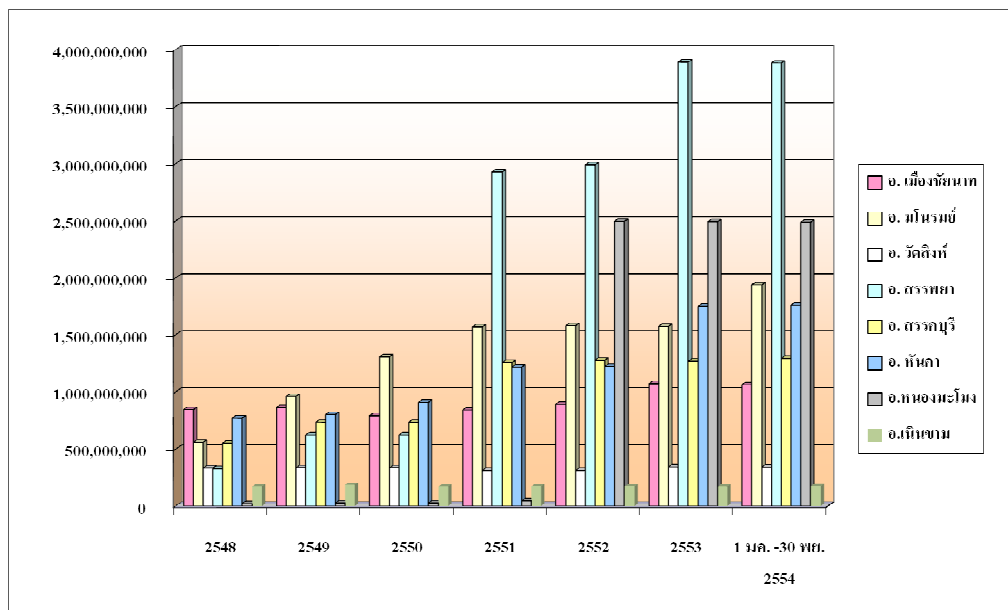
พ.ศ.	โรงงาน	เงินทุน	คนงาน
2550	14	999,890,000.00	506
2551	21	168,176,400.00	300
2552	14	2,647,616,310.00	142
2553	12	1,987,072,020.00	107
2554	6	49,300,000.00	60
รวม	67	5,852,054,730.00	1,115

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชัยนาท (ข้อมูล ณ พฤศจิกายน 2554)

กราฟที่ 15 แสดงข้อมูลจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมของจังหวัด

กราฟที่ 16 แสดงข้อมูลจำนวนเงินทุนโรงงานอุตสาหกรรมของจังหวัด

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชัยนาท (ข้อมูล ณ พฤศจิกายน 2554)

บทวิเคราะห์อุตสาหกรรมจังหวัดชัยนาท

การประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดชัยนาท ปี 2554 มีเงินลงทุนเท่ากับ 49 ล้านบาท มีการลงทุนลดลงจากปี 2553 ในช่วงเดียวกัน 1,618 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 98 ซึ่งการประกอบกิจการจำแนกตามสาขาอุตสาหกรรม โดยอันดับที่ 1 คือ อุตสาหกรรมการเกษตร จำนวน 125 แห่ง หรือร้อยละ 38 อันดับที่ 2 อุตสาหกรรมอื่น ๆ (ขุดดินทราย, ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าจากพลังน้ำ) เท่ากับ 33 แห่ง ร้อยละ 10 อันดับที่ 3 มี 2 สาขา คือ อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล และอุตสาหกรรมขนส่ง เท่ากับ 26 แห่ง หรือร้อยละ 8 อันดับที่ 4 อุตสาหกรรมโลหะ เท่ากับ 22 แห่ง หรือร้อยละ 7 อันดับที่ 5 อุตสาหกรรมอาหาร เท่ากับ 21 แห่ง ร้อยละ 6 อันดับที่ 6 มี 2 สาขา คือ อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน และอุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ จำนวน 17 แห่ง หรือร้อยละ 5

สำหรับการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมในปี 2554 พบว่าลดลงจากปี 2553 ซึ่งในปี 2554 มีโรงงานขออนุญาตประกอบกิจการเพิ่มเติมจำนวน 6 แห่ง เงินลงทุน 49 ล้านบาท ส่วนใหญ่ประกอบกิจการผลิตคอนกรีตผสมเสร็จ ซ่อมรถยนต์ โรงสีข้าว และผลิตชิ้นไม้สับจากไม้ยูคาลิปตัสเพื่อจำหน่าย

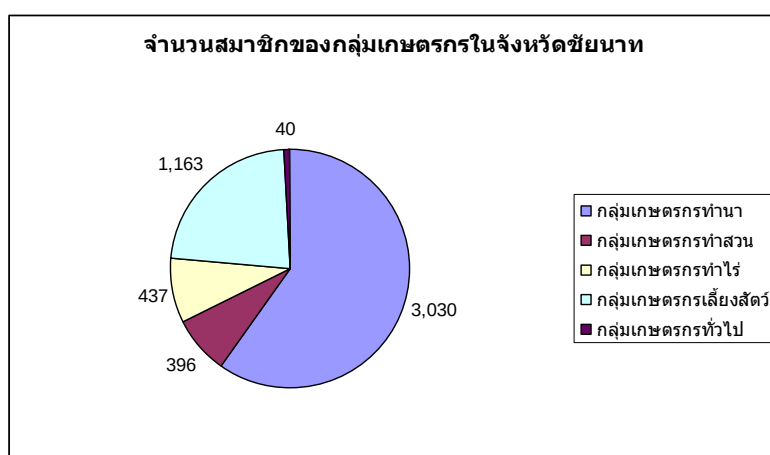
2.6 การสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร

ตารางที่ 35 จำนวนกลุ่มเกษตรกรในความส่งเสริม

ประเภทกลุ่มเกษตรกร	จำนวน กลุ่มเกษตรกร (กลุ่ม)	สมาชิก (คน)
กลุ่มเกษตรกรทำนา	21	3,030
กลุ่มเกษตรกรทำสวน	2	396
กลุ่มเกษตรกรทำไร่	3	437
กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	13	1,163
กลุ่มเกษตรกรทั่วไป	6	40
รวม	40	5,066

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชัยนาท (ข้อมูล ณ พฤศจิกายน 2554)

กราฟที่ 17 แสดงจำนวนสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัด

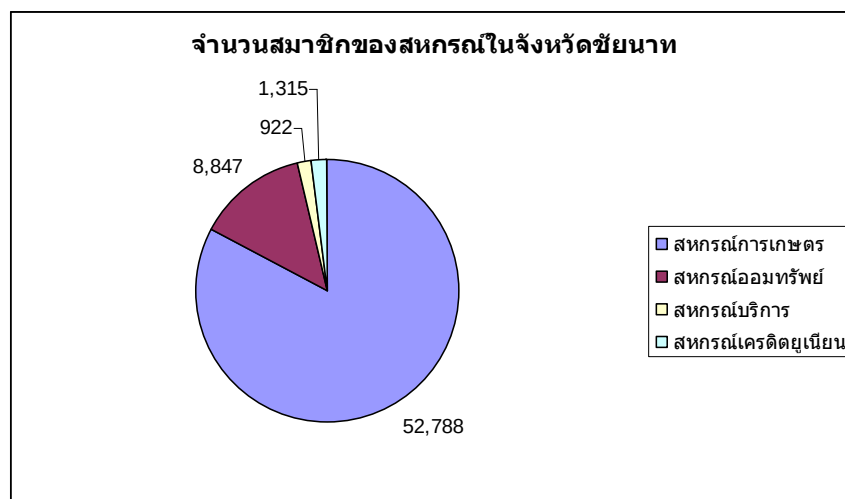
ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชัยนาท (ข้อมูล ณ พฤศจิกายน 2554)

ตารางที่ 36 จำนวนสหกรณ์ในความส่งเสริม

ประเภทสหกรณ์	จำนวน สหกรณ์ (แห่ง)	สมาชิก (คน)
สหกรณ์การเกษตร	28	52,788
สหกรณ์ออมทรัพย์	4	8,847
สหกรณ์บริการ	11	922
สหกรณ์เครดิตยูเนียน	2	1,315
รวม	45	63,872

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชัยนาท (ข้อมูล ณ พฤศจิกายน 2554)

กราฟที่ 18 แสดงจำนวนสมาชิกของสหกรณ์ในจังหวัด

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชัยนาท (ข้อมูล ณ พฤศจิกายน 2554)

2.7 การสาธารณูปโภค

ระบบประปา

สำนักงานประปาชัยนาทมีพื้นที่รับผิดชอบให้บริการประชาชน จำนวน 2 แห่ง คือ

สำนักงานประปาชัยนาท (แม่ข่าย)

สถานที่ตั้งเลขที่ 203 ม. 5 ถ.พรหมประเสริฐ ต.บ้านกล้วย อ.เมือง จ.ชัยนาท 17000 โทรศัพท์ 0-5641-1213 โทรสาร 0-5641-1600

หน่วยบริการหัตถา

สถานที่ตั้ง ม. 3 ต.หัตถา อ.หัตถา จ.ชัยนาท 17000 โทรศัพท์ 0-5645-1366
รวมพื้นที่ให้บริการ 7,105 ตร.กม. มีอัตราการกำลังผลิตน้ำรวม 2 แห่ง วันละ 7,200 ลบ.ม./วัน มีจำนวนผู้ใช้น้ำทั้งหมด 8,011 ราย มีสัดส่วนการให้บริการถึง 80% นั้นแสดงถึงสำนักงานประปาชัยนาทมีโครงข่ายเขตการจ่ายน้ำดีพอสมควร ครอบคลุมพื้นที่ดังนี้.-

ป.ชัยนาท (แม่ข่าย) สำนักงานตั้งห่างจากศาลากลางจังหวัดไปทางด้านทิศเหนือ ประมาณ 400 เมตร ใช้แหล่งน้ำดิบจากแม่น้ำเจ้าพระยา มีอัตราการกำลังการผลิต 4,800 ลบ.ม./วัน มีผู้ใช้น้ำ จำนวน 5,831 ราย พื้นที่ให้บริการครอบคลุมพื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองชัยนาท , หมู่ที่ 1,2,3,4,7 ตำบลเขาท่าพระ , หมู่ที่ 2,3,4,5,6,7 ตำบลบ้านกล้วย , หมู่ที่ 3,6 ตำบลชัยนาท , หมู่ที่ 7 ตำบลธรรมามูล

หน่วยบริการหันคา ตั้งอยู่ติดสำนักงานเกษตรอำเภอยันนาท ห่างจาก ป. ชัยนาท (แม่ข่าย) ประมาณ 45 กม. ใช้แหล่งน้ำดิบจากแม่น้ำท่าจีน มีอัตราการกำลังการผลิต 2,400 ลบ.ม./วัน มีผู้ใช้น้ำ จำนวน 2,180 ราย พื้นที่ให้บริการครอบคลุมพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลหันคา , หมู่ที่ 2,9,10,11 ตำบลหันคา , หมู่ที่ 2 ตำบลเด่นใหญ่ , หมู่ที่ 2,3,10 ตำบลบ้านเขย่น

2.8 โทรศัพท์

ในปี พ.ศ. 2551 ภาวะเศรษฐกิจที่ซบเซา ทำให้หลายครัวเรือนยกเลิกการบริการใช้โทรศัพท์บ้าน แล้วหันมาใช้โทรศัพท์สาธารณะ และโทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มมากขึ้น

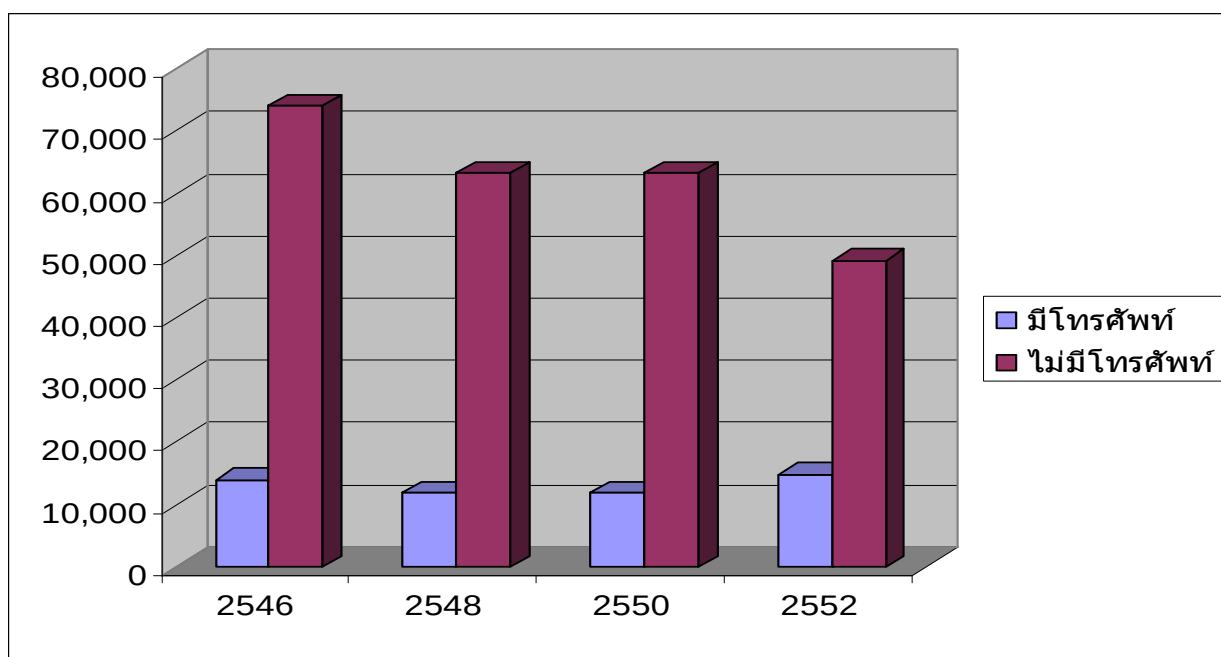
ตารางที่ 37 จำนวนครัวเรือนที่มี/ไม่มีโทรศัพท์ประจำบ้านของจังหวัด

จำนวนครัวเรือน	2546	2548	2550	2552
มีโทรศัพท์	13,965	11,840	11,840	14,924
ไม่มีโทรศัพท์	74,031	63,262	63,262	49,188
รวม	87,996	75,102	75,102	64,112

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชัยนาท (ข้อมูล ณ 30 พฤศจิกายน 2554)

หมายเหตุ : การจัดเก็บข้อมูล 2 ปี ต่อ 1 ครั้ง (กชช.2ค) ปี 2554 ยังไม่ได้ประมวลผล

กราฟที่ 19 แสดงจำนวนครัวเรือนที่มี/ไม่มีโทรศัพท์ประจำบ้าน

2.9 การไปรษณีย์

ตารางที่ 38 จำนวนที่ทำการไปรษณีย์ในจังหวัดชัยนาท

ที่	ที่ทำการไปรษณีย์	สถานที่ตั้ง	รหัสไปรษณีย์	เบอร์โทรศัพท์
1	ที่ทำการไปรษณีย์จังหวัดชัยนาท	อ.เมือง จ.ชัยนาท	17000	0-5641-1226
2	ที่ทำการไปรษณีย์มโนรมย์	อ.มโนรมย์ จ.ชัยนาท	17110	0-5649-1232
3	ที่ทำการไปรษณีย์วัดสิงห์	อ.วัดสิงห์ จ.ชัยนาท	17120	0-5646-1315
4	ที่ทำการไปรษณีย์หันคา	อ.หันคา จ.ชัยนาท	17130	0-5645-1188
5	ที่ทำการไปรษณีย์สรรคบุรี	อ.สรรคบุรี จ.ชัยนาท	17140	0-5648-1463
6	ที่ทำการไปรษณีย์สรรพยา	อ.สรรพยา จ.ชัยนาท	17150	0-5649-9116
7	ที่ทำการไปรษณีย์ห้วยงู	อ.หันคา จ.ชัยนาท	17160	0-5648-9124
8	ที่ทำการไปรษณีย์หางน้ำสาคร	อ.มโนรมย์ จ.ชัยนาท	17170	0-5643-1370

2.10 การไฟฟ้า

สถานีไฟฟ้า

	ชัยนาท EGAT TP 1x50 MVA/22 PEA จ่ายไฟสูงสุด 34 MW
	มโนรมย์ TP 2x50 MVA/22 EGAT จ่ายไฟสูงสุด 28 MW
	หันคา EGAT TP 1x25 MVA/22 PEA จ่ายไฟสูงสุด 13 MW

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดชัยนาท

1. สถานีจ่ายไฟฟ้ามโนรมย์ ตั้งอยู่ เลขที่ 76 หมู่ 4 ตำบลคู้้งสำเภา อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท จ่ายกระแสไฟฟ้าให้กับพื้นที่อำเภอมโนรมย์ อำเภอวัดสิงห์ และ อำเภอพยุหะคีรี มีรายละเอียดการจ่ายไฟ ดังนี้

ปริมาณไฟฟ้าที่ผลิตได้	100 เมกกะวัตต์
ปริมาณไฟฟ้าที่ใช้ในปัจจุบัน	28 เมกกะวัตต์
ปริมาณไฟฟ้าสำรองคงเหลือ	72 เมกกะวัตต์

2. สถานีจ่ายไฟฟ้าชัยนาท ตั้งอยู่ หมู่ 3 ตำบลชัยนาท อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท จ่ายกระแสไฟฟ้า ให้กับพื้นที่ อำเภอเมือง อำเภอสรรพยา และ อำเภอสรรคบุรี มีรายละเอียดการจ่ายไฟ ดังนี้

ปริมาณไฟฟ้าที่ผลิตได้	50 เมกกะวัตต์
ปริมาณไฟฟ้าที่ใช้ในปัจจุบัน	4 เมกกะวัตต์
ปริมาณไฟฟ้าสำรองคงเหลือ	16 เมกกะวัตต์

3. สถานีจ่ายไฟฟ้าชัยนาท ตั้งอยู่ อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท จ่ายกระแสไฟฟ้าให้กับพื้นที่อำเภอหันคา มีรายละเอียดการจ่ายไฟ ดังนี้

ปริมาณไฟฟ้าที่ผลิตได้	25 เมกกะวัตต์
ปริมาณไฟฟ้าที่ใช้ในปัจจุบัน	13 เมกกะวัตต์
ปริมาณไฟฟ้าสำรองคงเหลือ	12 เมกกะวัตต์

2.11 การคมนาคม

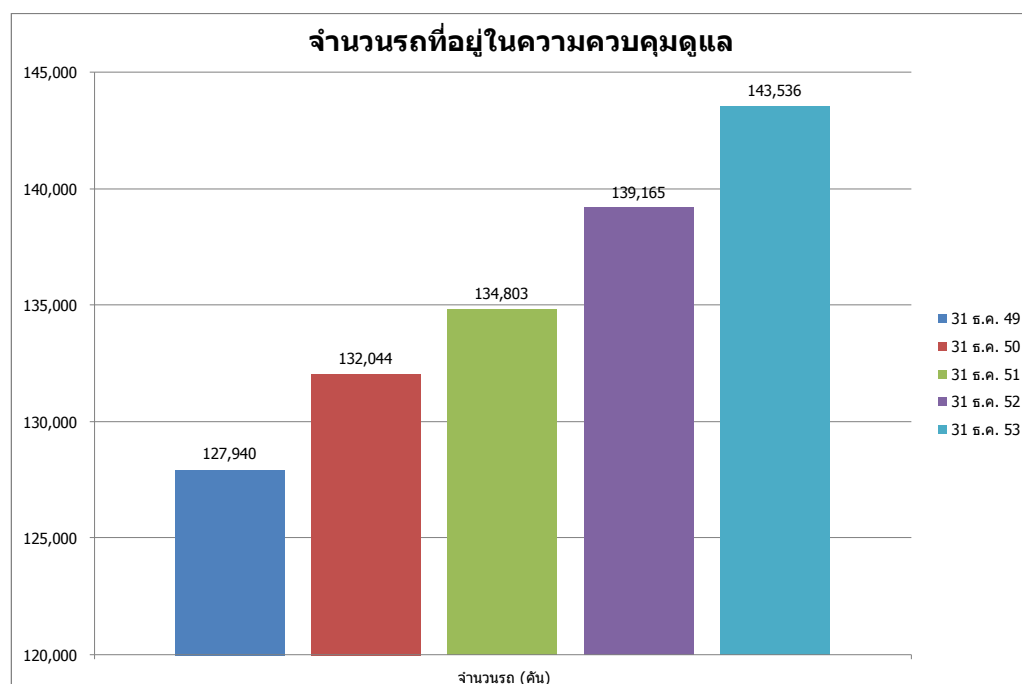
ตารางที่ 39 สถิติด้านการขนส่งที่สำคัญจำนวนรถที่อยู่ในความควบคุม

ที่	ประเภทรถยนต์	จำนวนรถยนต์ (คัน)				
		31 ธ.ค. 49	31 ธ.ค. 50	31 ธ.ค. 51	31 ธ.ค. 52	31 ธ.ค. 53
	รวมทั้งสิ้น	127,940	132,044	134,803	139,165	143,536
	รวมรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์	109,514	123,987	126,487	128,829	136,985
1	นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน 7 คน (รย.1)	7,955	8,662	9,370	10,368	11,703
2	นั่งส่วนบุคคลเกิน 7 คน (รย.2)	1,231	1,238	1,254	1,274	1,290
3	บรรทุกส่วนบุคคล (รย.3)	22,086	22,961	23,951	25,233	26,076
4	รับจ้างสามล้อ (รย.8)	21	21	19	20	20
5	บริการให้เช่า (รย.11)	0	0	0	0	0
6	จักรยานยนต์ (รย.12)	91,656	92,551	93,203	94,742	96,511
7	แทรกเตอร์ (รย.13)	734	740	721	829	1,111

ที่	ประเภทรถยนต์	จำนวนรถยนต์ (คัน)				
		31 ธ.ค. 49	31 ธ.ค. 50	31 ธ.ค. 51	31 ธ.ค. 52	31 ธ.ค. 53
8	บดถนน (รย.14)	28	24	25	25	24
9	ใช้งานเกษตรกรรม (รย.15)	82	81	81	79	79
10	รถพ่วง (รย.16)	2	3	3	3	3
11	จักรยานยนต์สาธารณะ (รย.17)	192	206	202	190	168
รถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก		5,793	3,953	5,557	5,974	6,551
1	โดยสารประจำทาง	161	155	146	138	130
2	โดยสารไม่ประจำทาง	71	115	121	129	140
3	บรรทุกไม่ประจำทาง	509	505	709	795	801
4	โดยสารส่วนบุคคล	21	27	28	28	38
5	บรรทุกส่วนบุคคล	3,114	4,668	4,885	5,245	5,383
6	รถขนาดเล็ก	77	87	85	67	59

ที่มา : สำนักงานขนส่งจังหวัดชัยนาท , 2554

กราฟที่ 20 แสดงจำนวนรถที่อยู่ในความควบคุม

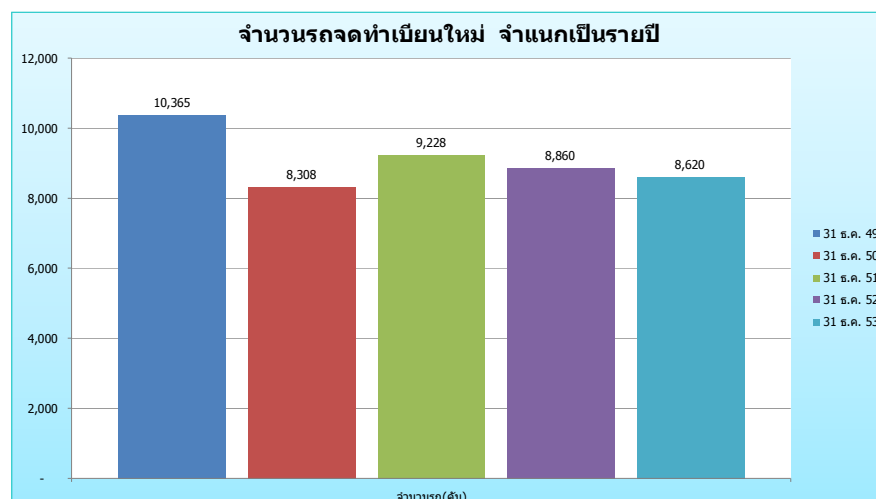

ตารางที่ 40 จำนวนรถจดทะเบียนใหม่ จำแนกเป็นรายปี

ที่	ประเภทรถยนต์	จำนวนรถยนต์ (คัน)				
		31 ธ.ค. 49	31 ธ.ค. 50	31 ธ.ค. 51	31 ธ.ค. 52	31 ธ.ค. 53
	รวมทั้งสิ้น	10,365	8,308	9,222	8,862	8,620
รวมรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์		12,059	10,095	7,958	8,726	8,257
1	นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน 7 คน (รย.1)	872	805	741	850	1,175
2	นั่งส่วนบุคคลเกิน 7 คน (รย.2)	17	34	34	29	31
3	บรรทุกส่วนบุคคล (รย.3)	1,532	1,529	1,170	900	958
4	รับจ้างสามล้อ (รย.8)	0	0	0	0	0
5	บริการให้เช่า (รย.11)	0	0	0	0	0
6	จักรยานยนต์ (รย.12)	7,634	5,538	6,755	6,440	5,819
7	แทรกเตอร์ (รย.13)	37	52	25	131	274
8	บดถนน (รย.14)	2	0	1	0	0
9	ใช้งานเกษตรกรรม (รย.15)	0	0	0	0	0
10	รถพ่วง (รย.16)	0	0	0	0	0
11	จักรยานยนต์สาธารณะ (รย.17)	1	0	0	0	0
รถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก		318	270	350	496	363
1	โดยสารประจำทาง	4	2	1	6	3
2	โดยสารไม่ประจำทาง	14	17	11	10	9
3	บรรทุกไม่ประจำทาง	16	15	178	90	35
4	โดยสารส่วนบุคคล	2	4	3	2	9
5	บรรทุกส่วนบุคคล	234	312	301	403	306
6	รถขนาดเล็ก	0	0	2	1	1

ที่มา : สำนักงานขนส่งจังหวัดชัยนาท , 2554

กราฟที่ 21 แสดงจำนวนรถจดทะเบียนใหม่

ตารางที่ 41 การดำเนินการด้านใบอนุญาตขับรถและใบอนุญาตเป็นผู้ประจำรถ
จำแนกเป็นรายปี

ประเภทใบอนุญาต (หน่วยเป็นฉบับ)	2549		2550		2551		2552		2553	
	ออกใหม่	ต่ออายุ	ออกใหม่	ต่ออายุ	ออกใหม่	ต่ออายุ	ออกใหม่	ต่ออายุ	ออกใหม่	ต่ออายุ
รวมทั้งสิ้น	10,560	3,321	7,274	4,181	7,112	3,057	7,699	10,162	11,212	20,163
รวมใบอนุญาตขับรถ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์	9,539	686	6,282	524	6,267	892	6,655	7,207	10,169	16,428
ขับรถยนต์ส่วนบุคคล	3,041	213	2,435	141	2,486	324	2,801	2,714	4,240	0
ขับรถยนต์สามล้อส่วนบุคคล	2	1	3	1	1	0	4	2	4	0
ขับรถจักรยานยนต์	6,221	444	3,763	330	3,747	532	3,818	4,392	0	9,970
ขับรถยนต์สาธารณะ	16	10	9	27	4	12	6	4	5	7
ขับรถยนต์สามล้อสาธารณะ	1	2	1	19	2	13	0	1	1	5
ขับรถจักรยานยนต์ สาธารณะ	242	0	56	0	20	10	16	84	10	68
ขับรถบดถนน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ขับรถแทรกเตอร์	16	16	15	6	7	1	10	10	7	19
ขับรถชนิดอื่น ๆ	0	0	0	0	0	0	0	0	6	2
รวมใบอนุญาตเป็นผู้ประจำ รถ ตามกฎหมายว่าด้วยการ ขนส่งทางบก	1,021	2,635	992	3,657	845	2,165	1,044	2,955	1,043	3,735
ผู้ขับรถ	997	2,613	987	3,649	841	2,154	1,032	2,929	1,041	3,729
ผู้เก็บค่าโดยสาร	8	12	4	7	2	9	8	9	1	4
นายตรวจ	1	1	1	0	0	0	0	1	0	1
ผู้บริการ	15	9	0	1	2	2	4	16	1	1

ที่มา : สำนักงานขนส่งจังหวัดชัยนาท , 2554

ตารางที่ 42 การดำเนินการด้านใบอนุญาตประกอบขนส่ง จำแนกเป็นรายปี

ใบอนุญาตประกอบขนส่ง	พ.ศ.2549		พ.ศ.2550		พ.ศ.2551		พ.ศ.2552		พ.ศ.2553	
	ออกใหม่	ต่ออายุ	ออกใหม่	ต่ออายุ	ออกใหม่	ต่ออายุ	ออกใหม่	ต่ออายุ	ออกใหม่	ต่ออายุ
ประจำทางด้วยรถโดยสาร (10)	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0
ไม่ประจำทางด้วยรถโดยสาร (30)	5	5	3	4	4	8	4	3	10	10
ไม่ประจำทางด้วยบรรทุก (70)	22	1	8	0	11	1	12	20	21	11
ส่วนบุคคลด้วยโดยสาร (40)	0	0	1	0	1	1	2	1	2	1
ส่วนบุคคลด้วยบรรทุก (80)	372	227	370	131	478	140	524	98	417	164
รถขนาดเล็ก (20)	1	1	0	0	2	1	0	0	0	0
รวม	400	234	382	135	497	153	542	122	450	186

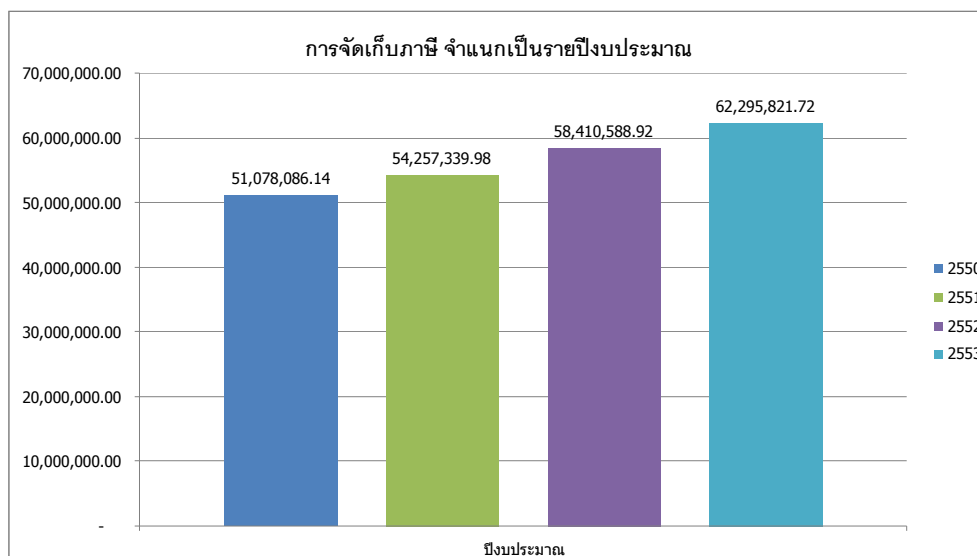
ที่มา : สำนักงานขนส่งจังหวัดชัยนาท , 2554

ตารางที่ 43 การจัดเก็บภาษี จำแนกเป็นรายปีงบประมาณ

การจัดเก็บภาษี	ปีงบประมาณ	ปีงบประมาณ	ปีงบประมาณ	ปีงบประมาณ	ปีงบประมาณ
	2549	2550	2551	2552	2553
รวมทั้งสิ้น	47,167,411.00	51,078,086.14	54,257,339.98	58,410,588.92	62,295,821.72
รวมตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์	31,999,542.00	34,471,420.64	36,474,729.73	39,420,883.92	42,293,819.22
รวมตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก	15,167,869.00	16,606,665.50	17,782,610.25	18,989,705.00	20,002,002.50

ที่มา : สำนักงานขนส่งจังหวัดชัยนาท , 2554

กราฟที่ 22 แสดงการจัดเก็บภาษี จำแนกเป็นรายปีงบประมาณ

การเดินทางโดยใช้บริการรถโดยสารประจำทาง

ก. การเดินทางติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ

1. การเดินทางระหว่างจังหวัดชัยนาท-กรุงเทพมหานคร รถออกกรุงเทพฯ ที่สถานีขนส่งสายเหนือ (หมอชิตใหม่) และจอดปลายทางที่ท่ารถโดยสารประจำจังหวัดชัยนาท ถนนพหลโยธิน เยื้องกับวิทยาลัยเทคนิคชัยนาท มีดังนี้

ตารางที่ 44 เส้นทางการเดินทางรถสายต่าง ๆ ของจังหวัดชัยนาท

ที่	สายที่	เส้นทางเดินรถ	มาตรฐานรถ	เวลาเดินรถ	ค่าโดยสาร (บาท)
1	8	กรุงเทพ-สรรคบุรี-ชัยนาท ระยะทาง 199 กิโลเมตร	ป 1	กรุงเทพฯ-ชัยนาท (06.20-18.55 น.) ชัยนาท-กรุงเทพฯ (03.20-17.57 น.) เวลาเดินรถ 3.27 ชั่วโมง	151.-
			ป 2	กรุงเทพฯ-ชัยนาท (04.50-20.27 น.) ชัยนาท-กรุงเทพฯ (04.00-18.59 น.) เวลาเดินรถ 3.29 ชั่วโมง	118.-
2	906	กรุงเทพฯ-ชัยนาท (ข) ระยะทาง 194 กิโลเมตร	ป 1	กรุงเทพฯ-ชัยนาท (05.10-18.30 น.) ชัยนาท-กรุงเทพฯ (04.30-18.00 น.) เวลาเดินรถ 2.26 ชั่วโมง	155.-
3	908	กรุงเทพฯ-หันคา ระยะทาง 205 กิโลเมตร	ป 1	กรุงเทพฯ-หันคา (05.30-20.14 น.) หันคา-กรุงเทพฯ (05.30-17.40 น.) เวลาเดินรถ 3.05 ชั่วโมง	155.-
			ป 2	กรุงเทพฯ-หันคา (06.40-17.50 น.) หันคา-กรุงเทพฯ (06.40-18.50 น.) เวลาเดินรถ 3.25 ชั่วโมง	120.-

ที่	สายที่	เส้นทางเดินรถ	มาตรฐานรถ	เวลาเดินรถ	ค่าโดยสาร (บาท)
4	19	กรุงเทพฯ-วัดสิงห์ ระยะทาง 213 กิโลเมตร	ป 1	กรุงเทพฯ-วัดสิงห์ (05.00-19.30 น.) วัดสิงห์-กรุงเทพฯ (04.40-18.40 น.) เวลาเดินรถ 3.22 ชั่วโมง	180.-
			ป 2	กรุงเทพฯ-วัดสิงห์ (10.43-17.15 น.) วัดสิงห์-กรุงเทพฯ (03.00-08.20 น.) เวลาเดินรถ 3.40 ชั่วโมง	140.-

ที่มา : สำนักงานขนส่งจังหวัดชัยนาท (ข้อมูล ณ พฤศจิกายน 2554)

2. การเดินทางระหว่างจังหวัดชัยนาทและจังหวัดใกล้เคียง

ตารางที่ 45 การเดินรถระหว่างจังหวัดชัยนาทและจังหวัดใกล้เคียง

ที่	สายที่	เส้นทางเดินรถ	มาตรฐานรถ	เวลาเดินรถ	ค่าโดยสาร (บาท)
1	110	ชัยนาท-สิงห์บุรี ระยะทาง 55 กิโลเมตร	ธรรมดา	ชัยนาท-สิงห์บุรี (05.30-17.30 น.) สิงห์บุรี-ชัยนาท (05.30-17.30 น.)	27.-
3	112	ชัยนาท-นครสวรรค์ ระยะทาง 63 กิโลเมตร	ธรรมดา	ชัยนาท-นครสวรรค์ (05.40-16.30 น.) นครสวรรค์-ชัยนาท (05.40-17.00 น.)	31.-
4	604	ชัยนาท-ห้วยซ่าง ระยะทาง 90 กิโลเมตร	ธรรมดา	ชัยนาท-ห้วยซ่าง (07.45-16.30 น.) ห้วยซ่าง-ชัยนาท (06.30-16.00 น.)	42.-
5	605	ชัยนาท-สิงห์บุรี ระยะทาง 59 กิโลเมตร	ธรรมดา	ชัยนาท-สิงห์บุรี (07.00-14.00 น.) สิงห์บุรี-ชัยนาท (07.00-13.00 น.)	29.-

ข. การเดินทางภายในเขตจังหวัดชัยนาท

ตารางที่ 46 เส้นทางรถโดยสารประจำทางภายในจังหวัด

ที่	สายที่	เส้นทางเดินรถ	มาตรฐานรถ	เวลาเดินรถ	ค่าโดยสาร (บาท)
1	1061	ชัยนาท-โพธาราม	สองแถว	07.45-16.30 น.	22.-
2	1064	ชัยนาท-มโนรมย์	สองแถว	07.00-18.40 น.	12.-
3	1065	ชัยนาท-วัดสิงห์	สองแถว	07.00-18.40 น.	18.-
4	1067	ชัยนาท-ทางน้ำสาคร	สองแถว	07.00-18.40 น.	11.-
5	2191	ชัยนาท-ท่าโบสถ์	สองแถว	10.00-17.30 น.	30.-
6	2478	ชัยนาท-วัดสมอ	สองแถว	07.30-16.30 น.	22.-
7	2481	ชัยนาท-นางลือ	สองแถว	06.00-17.00 น.	13.-
8	2483	ชัยนาท-โพธาราม (ข)	สองแถว	05.00-18.00 น.	20.-
9	2484	ชัยนาท-สามง่าม	สองแถว	05.00-19.00 น.	35.-

ที่	สายที่	เส้นทางเดินรถ	มาตรฐาน รถ	เวลาเดินรถ	ค่าโดยสาร (บาท)
10	2487	ชัยนาท-สรรคบุรี	สองแถว	06.00-17.00 น.	18.-
11	2479	วัดสิงห์-บ้านน้ำพุ	สองแถว	08.30-17.30 น.	27.-
12	2480	วัดสิงห์-บ้านหนองโสน	สองแถว	05.00-19.00 น.	19.-
13	2476	สรรพยา-บ้านสนามชัย	สองแถว	06.00-12.00 น.	21.-
14	2477	หันคา-บ้านรางจิก	สองแถว	05.00-19.00 น.	25.-

ที่มา : สำนักงานขนส่งจังหวัดชัยนาท (ข้อมูล ณ พฤศจิกายน 2554)

2.12 การแรงงานและภาวะการจ้างงาน

ภาวะทำงานของประชากรจังหวัดชัยนาท ไตรมาสที่ 4 : ตุลาคม – ธันวาคม 2554 พบว่าจังหวัดชัยนาทมีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 366,776 คน เป็นผู้ที่มีอายุ 15 ปี ขึ้นไป ซึ่งอยู่ในกำลังแรงงานรวม 210,169 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 57.3 ของประชากรรวม และเป็นผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน 100,861 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 27.5 ส่วนผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 55,746 คน หรือร้อยละ 15.2

สำหรับกลุ่มผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานทั้งหมด 210,169 คน นั้นแยกได้เป็น

1. ผู้มีงานทำ จำนวน 208,067 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 99.0 ของผู้อยู่ในกำลังแรงงาน
2. ผู้ว่างงาน ซึ่งหมายถึงผู้ไม่มีงานทำและพร้อมที่จะทำงานมีจำนวน 2,102 คน หรือคิดเป็นอัตราการว่างงาน ร้อยละ 1.0
3. ผู้ที่รอฤดูกาล ซึ่งหมายถึงผู้ที่ไม่ได้ทำงานและไม่พร้อมที่จะทำงานเนื่องจากจะรอทำงานในฤดูกาลเพาะปลูกต่อไป ไม่ปรากฏในไตรมาสนี้

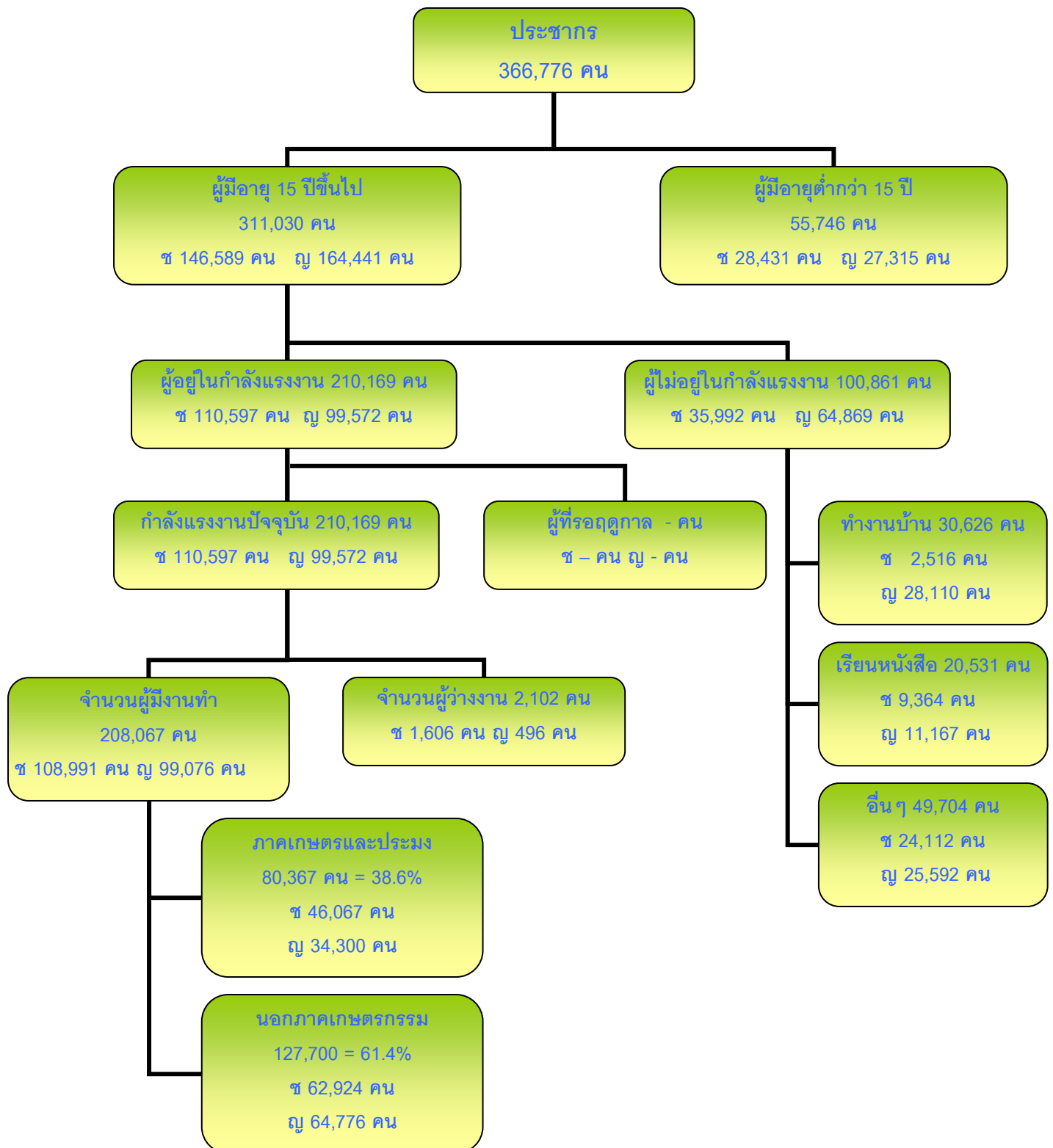
ตารางที่ 47 จำนวนและร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามสถานภาพแรงงาน และเพศ

สถานภาพแรงงาน	รวม		ชาย		หญิง	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
ประชากรรวม	366,776	100	175,020	100	191,756	100
ผู้มีอายุ 15 ปี ขึ้นไป	311,030	84.8	146,589	83.8	164,441	85.7
1. ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	210,169	57.3	110,597	63.2	99,572	51.9
1.1 กำลังแรงงานปัจจุบัน	210,169	57.3	110,597	63.2	99,572	51.9
1.1.1 ผู้มีงานทำ	208,067	56.7	108,991	62.3	99,076	51.7
1.1.2 ผู้ว่างงาน	2,102	0.6	1,606	0.9	496	0.2
1.2 ผู้ที่รอฤดูกาล	-	-	-	-	-	-
2. ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	100,861	27.5	35,992	20.6	64,869	33.8
2.1 ทำงานบ้าน	30,626	8.3	2,516	1.4	28,110	14.7
2.2 เรียนหนังสือ	20,561	5.6	9,364	5.4	11,167	5.8
2.3 อื่น ๆ	49,704	13.6	24,112	13.8	25,592	13.3
ผู้มีอายุต่ำกว่า 15 ปี	55,746	15.2	28,431	16.2	27,315	14.3

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัด ; 2554

ข้อมูล ไตรมาสที่ 4 : ตุลาคม-ธันวาคม 2554

โครงสร้างประชากรและกำลังแรงงานจังหวัดชัยนาท

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดชัยนาท ข้อมูล ไตรมาสที่ 4 : ตุลาคม-ธันวาคม 2554

ภาวะการจ้างงาน

การจ้างงานในจังหวัดชัยนาท ส่วนใหญ่เป็นการจ้างงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้แรงงานในภาคเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาเป็นการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการตามลำดับ ซึ่งตามที่กฎหมายกำหนดให้จ้างแรงงานในจังหวัดชัยนาท ไม่ต่ำกว่าวันละ 167 บาท ตามประกาศคณะอนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554 ส่วนลูกจ้างในภาคเกษตรจะได้รับค่าจ้าง ตามอัตราท้องที่ประมาณวันละ 200-250 บาท แล้วแต่ลักษณะงาน

การอพยพเคลื่อนย้ายแรงงาน ระหว่างจังหวัดอยู่ในเกณฑ์ต่ำ เพราะราษฎรไม่ต้องการทำงานนอกพื้นที่ ถ้ามีการเคลื่อนย้ายจะเป็นช่วงว่างจากการทำงานภาคเกษตรกรรม

การขอรับใบอนุญาตทำงานของแรงงานต่างด้าว

- แรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยถูกกฎหมายประเภทชั่วคราว จำนวน 43 คน
- แรงงานต่างด้าวประเภทชุมชนพื้นที่สูง จำนวน 7 คน
- แรงงานต่างด้าวที่ได้รับการพิสูจน์สัญชาติ จำนวน 316 คน
- แรงงานต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมืองและผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับ จำนวน 1,217 คน

แรงงานต่างด้าว แบ่งเป็น 3 สัญชาติ ดังนี้ (ข้อมูล ณ ตุลาคม 2554)

- พม่า 1,024 คน
- ลาว 82 คน
- กัมพูชา 111 คน

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดชัยนาท : 2554

ข้อมูลสถานประกอบการจังหวัดชัยนาท

สถานประกอบการจังหวัดชัยนาท มีทั้งหมด จำนวน 928 แห่ง มีลูกจ้าง 14,228 คน แบ่งตามอำเภอ ดังนี้ (ข้อมูล ณ ตุลาคม 2554)

ตารางที่ 48 แสดงสถานประกอบการและลูกจ้างของจังหวัด

อำเภอ	สถานประกอบการ (แห่ง)	ลูกจ้าง (คน)
อำเภอเมือง	447	4,510
อำเภอมโนรมย์	72	3,184
อำเภอวัดสิงห์	71	469
อำเภอสรรพยา	64	1,579
อำเภอสรรคบุรี	107	885
อำเภอหันคา	144	3,484
อำเภอหนองมะโมง	10	23
อำเภอเนินขาม	13	94
รวม	928	14,228

ที่มา : สำนักงานสถิติการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด ; 2554

2.13 การเงินการคลัง

ตาราง 49 ปริมาณเงินฝากและสินเชื่อของสถาบันการเงินในจังหวัดชัยนาท ปี 2546-2554

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	ปริมาณเงินฝาก	ปริมาณสินเชื่อ
2546	78,016.92	70,275.00
2547	52,939.00	45,639.00
2548	86,174.00	90,227.00
2549	91,270.00	100,248.00
2550	95,177.00	80,379.25
2551	102,489.00	107,863.00
2552	113,700.00	101,811.00
2553	112,477.00	96,515.00
2554*	79,437.00	77,138.00

หมายเหตุ * ข้อมูลเดือน กันยายน 2554

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

อัตราการขยายตัวการให้สินเชื่อของจังหวัดชัยนาท ในปี 2554 เมื่อเทียบกับปี 2553 เติบโตต่อเนื่องขยายตัวเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายประชานิยมของภาครัฐที่ต้องการกระตุ้นเศรษฐกิจจึงส่งผลให้อัตราการขยายตัวของสินเชื่อในปี 2554 ขยายตัวตามไปด้วย และคาดว่าจะระยะเวลาสามเดือนที่เหลือ (ตุลาคม-ธันวาคม 2554) จะมีประชาชนและผู้ประกอบการกู้เงินจากสถาบันการเงินเพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้น

2.14 การธนาคาร

จังหวัดชัยนาทมีธนาคารเปิดดำเนินการอยู่ จำนวน 12 ธนาคาร รวม 32 สาขา ดังนี้

ตารางที่ 50 แสดงจำนวนสาขาของธนาคารในจังหวัด

ลำดับ	ธนาคาร	สาขา
1.	ธนาคารกรุงไทย	ชัยนาท,สรรคบุรี,หันคา
2.	ธนาคารกรุงเทพ	ชัยนาท,หันคา,โพนางดำ,โลดส์
3.	ธนาคารกรุงศรีอยุธยา	ชัยนาท
4.	ธนาคารกสิกรไทย	ชัยนาท,วัดสิงห์,สรรคบุรี,หันคา
5.	ธนาคารทหารไทย	ชัยนาท
6.	ธนาคารไทยพาณิชย์	ชัยนาท,วัดสิงห์
7.	ธนาคารไทยธนชาต	มโนรมย์
8.	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	ชัยนาท,วัดสิงห์,สรรคบุรี,หันคา,สรรพยา
9.	ธนาคารออมสิน	ชัยนาท,วัดสิงห์,สรรคบุรี,หันคา,สรรพยา,มโนรมย์
10.	ธนาคารนครหลวงไทย	หางน้ำสาคร ,หันคา,ชัยนาท
11.	ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME)	ชัยนาท
12.	ธนาคารอาคารสงเคราะห์	ชัยนาท

2.15 สถิติการจัดเก็บภาษีอากรประเภทต่าง ๆ

ตารางที่ 51 แสดงสถิติการจัดเก็บภาษีอากรประเภทต่าง ๆ (หน่วย : ล้านบาท)

หน่วยงาน/ประเภทภาษี	ปีงบประมาณ				
	2550	2551	2552	2553	2554*
1. สรรพากรพื้นที่ชัยนาท	367.244	389.004	402.113	457.468	505.436
1.1 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	172.947	182.248	179.440	182.293	191.018
1.2 ภาษีเงินได้นิติบุคคล	59.154	64.511	61.004	95.144	128.33
1.3 ภาษีมูลค่าเพิ่ม	101.402	111.909	131.271	142.266	134.311
1.4 ภาษีธุรกิจเฉพาะ	17.232	12.313	9.714	14.247	27.777
1.5 อากรแสตมป์	15.883	17.34	20.055	22.877	22.840
1.6 อื่นๆ	0.625	0.683	0.629	0.641	1.160
2. สรรพสามิตพื้นที่ชัยนาท	6.303	14.230	13.294	13.995	11.186
2.1 ภาษีสุราฯ	5.356	13.340	12.007	10.535	9.979
2.2 ภาษีเครื่องดื่ม	0.423	0.377	0.417	0.520	0.509
2.3 ภาษีสนามกอล์ฟ	0.041	0.040	0.031	0.043	0.054
2.4 รายได้อื่น	0.441	0.461	0.482	1.837	0.580
3 ธนารักษ์พื้นที่ชัยนาท	2.043	3.929	2.407	2.691	3.608
4 ส่วนราชการอื่น	78.506	83.401	102.126	114.683	114.726
รวมรายได้จัดเก็บ (Gross)	454.408	490.468	519.940	588.837	634.956

ที่มา : สรรพากรพื้นที่ชัยนาท , สรรพสามิตพื้นที่ชัยนาท, ธนารักษ์พื้นที่ชัยนาท และสำนักงานคลังจังหวัดชัยนาท (ข้อมูล ณ กันยายน 2554)

ตารางที่ 52 แสดงการจัดเก็บภาษีอากรประเภทต่าง ๆ (หน่วย : ล้านบาท)

ประเภทภาษีอากร	ปีงบประมาณ 2551	ปีงบประมาณ 2552	ปีงบประมาณ 2553	ปีงบประมาณ 2554
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	182.056	179.44	182.293	191.018
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	64.609	61.004	95.144	128.330
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	111.910	131.271	142.266	134.311
ภาษีธุรกิจเฉพาะ	12.312	9.714	14.247	27.777
อากรแสตมป์	17.339	20.055	22.877	22.840
รายได้อื่น ๆ	0.682	0.629	0.641	1.160
รวมทั้งสิ้น	388.908	402.113	457.468	505.436

ที่มา : สำนักงานสรรพากรพื้นที่ชัยนาท , 2554

บทวิเคราะห์ผลการจัดเก็บภาษีอากร

ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 – 2554 มีผลการจัดเก็บภาษีที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผลการจัดเก็บในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 เพิ่มขึ้นเกิดจาก

1. กิจกรรมผู้ผลิตรายใหญ่ของจังหวัดชัยนาทได้รับงานการผลิตเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้การจัดเก็บภาษีจากแบบ ภ.ง.ด.50, ภ.ง.ด.51 และ ภ.พ.30 เพิ่มขึ้น
2. มีผู้ประกอบการรายใหญ่เข้ามาเปิดสาขาในจังหวัดชัยนาท

บทที่ 3

สภาพทางสังคม

3.1 ประชากร

ขนาดพื้นที่และความหนาแน่นของประชากรในแต่ละพื้นที่ของจังหวัดปัจจุบันจังหวัดชัยนาท มีประชากร จำนวน 333,473 คน แยกเป็นชาย 161,021 คน เป็นหญิง 172,452 คน แบ่งตามเขตการปกครอง ดังนี้

ตารางที่ 53 แสดงจำนวนประชากรแยกรายเทศบาล / อำเภอ

รายชื่อ	พื้นที่	จำนวนประชากร			อัตราส่วน ประชากรต่อ พื้นที่
		ชาย	หญิง	รวม	
อำเภอเมืองชัยนาท	255.38	11,052	11,702	22,754	89
อำเภอมโนรมย์	225.64	11,676	12,735	24,411	108
อำเภอวัดสิงห์	315.32	10,911	11,512	22,423	71
อำเภอสรรพยา	228.28	15,840	16,893	32,733	143
อำเภอสรรคบุรี	354.80	30,715	33,071	63,786	180
อำเภอหันคา	529.33	20,548	21,716	42,264	80
อำเภอหนองมะโมง	291	6,412	6,437	12,849	44
อำเภอเนินขาม	270	5,484	5,642	11,126	41
เทศบาลเมืองชัยนาท	6.06	6,118	6,875	12,993	2,144
เทศบาล ต.นางลือ	51.11	3,723	4,111	7,834	153
เทศบาล ต.เสือโฮก	43.19	3,704	3,913	7,617	176
เทศบาล ต.หาดท่าเสา	24.76	2,472	2,585	5,057	204
เทศบาล ต.ชัยนาท	30.2	3,747	4,453	8,200	272
เทศบาล ต.บ้านกล้วย	20.72	3,183	3,549	6,732	325
เทศบาล ต.วัดสิงห์	2	1,831	2,054	3,885	1,943
เทศบาล ต.คู่งสำเภา	2	1,063	1,108	2,171	1,086
เทศบาล ต.ทางน้ำสาคร	11.92	3,016	3,193	6,209	521
เทศบาล ต.โพธิ์พิทักษ์	0.77	863	960	1,823	2,368
เทศบาล ต.สรรพยา	2.52	1,618	1,750	3,368	1,337
เทศบาล ต.บางหลวง	24.97	2,813	3,092	5,905	236
เทศบาล ต.แพรกศรีราชา	1.8	1,379	1,572	2,951	1,639

รายชื่อ	พื้นที่	จำนวนประชากร			อัตราส่วน ประชากรต่อ พื้นที่
		ชาย	หญิง	รวม	
เทศบาลต.สามง่ามท่าโบสถ์	1.88	713	748	1,461	308
เทศบาล ต.หันคา	4.75	2,098	2,307	4,405	2,343
เทศบาล ต.เนินขาม	112	2,971	3,235	6,206	49
เทศบาล ต.วังตะเคียน	96.88	3,244	3,355	6,599	68
เทศบาล ต.หนองแซง	127.93	3,827	3,884	7,711	69
รวม	2,469.75	161,021	172,452	333,473	135

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดชัยนาท

- จำนวนราษฎร ข้อมูล ณ 31 ตุลาคม 2554
- อัตราส่วนประชากรต่อพื้นที่ ข้อมูล ณ 31 ตุลาคม 2554

บทวิเคราะห์ข้อมูลประชากรจังหวัดชัยนาท

ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2545-2554 พบว่า มีจำนวนประชากรโดยเฉลี่ย 340,031 คน เพศชายคิดเป็นร้อยละ 48.40 เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 51.60 ผลต่างประชากรเพศชายน้อยกว่าเพศหญิงโดยเฉลี่ย จำนวน 10,849 คน ประชากรมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉลี่ยปีละ 1,746 คน คิดเป็นร้อยละ 0.51 ต่อปี สืบเนื่องมาจากการเกิดลดน้อยลง การย้ายออกมีแนวโน้มมากขึ้น

ขนาดของประชากรต่อพื้นที่ พบว่า อำเภอสรรคบุรีมีประชากรหนาแน่นมากที่สุด คิดเป็นอัตราส่วน 1 ตารางกิโลเมตรต่อประชากร 180 คน รองลงมาคืออำเภอสรรพยา คิดเป็นอัตราส่วน 1 ตารางกิโลเมตรต่อประชากร 143 คน และอำเภอมโนรมย์ คิดเป็นอัตราส่วน 1 ตารางกิโลเมตรต่อประชากร 180 คน อำเภอที่มีประชากรหนาแน่นน้อยที่สุดคืออำเภอเนินขาม คิดเป็นอัตราส่วน 1 ตารางกิโลเมตรต่อประชากร 41 คน รองลงมาคืออำเภอหนองมะโมง คิดเป็นอัตราส่วน 1 ตารางกิโลเมตรต่อประชากร 44 คน และอำเภอวัดสิงห์ คิดเป็นอัตราส่วน 1 ตารางกิโลเมตรต่อประชากร 71 คน เทศบาลที่มีประชากรต่อพื้นที่หนาแน่นมากที่สุดคือเทศบาลตำบลโพธิ์พิทักษ์ คิดเป็นอัตราส่วน 1 ตารางกิโลเมตรต่อประชากร 2,368 คน รองลงมาคือเทศบาลตำบลหันคา คิดเป็นอัตราส่วน 1 ตารางกิโลเมตรต่อประชากร 2,343 คน และเทศบาลเมืองชัยนาท คิดเป็นอัตราส่วน 1 ตารางกิโลเมตรต่อประชากร 2,144 คน เทศบาลที่มีประชากรหนาแน่นน้อยที่สุดคือเทศบาลตำบลเนินขาม คิดเป็นอัตราส่วน 1 ตารางกิโลเมตรต่อประชากร 49 คน รองลงมาคือเทศบาลตำบล

วังตะเคียน คิดเป็นอัตราส่วน 1 ตารางกิโลเมตรต่อประชากร 68 คน และเทศบาลตำบล
หนองแซง คิดเป็นอัตราส่วน 1 ตารางกิโลเมตรต่อประชากร 69 คน

3.2 การเมือง

3.2.1 การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (เมื่อวันอาทิตย์ที่ 2 มีนาคม 2551)

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 250,387 คน
ผู้มาใช้สิทธิ 150,229 คน คิดเป็นร้อยละ 59.99

ผู้ได้รับการเลือกตั้ง

นางจิตรธนา ยิ่งทวีลาภา

3.3.2 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การเลือกตั้งครั้งสุดท้าย เมื่อวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 259,082 คน
ผู้มาใช้สิทธิ 203,573 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57

ผู้ได้รับการเลือกตั้ง

1. นางพรทิภา นาคาศัย พรรคภูมิใจไทย
2. นางนันทนา สงฆ์ประชา พรรคภูมิใจไทย

3.3 การสาธารณสุข

สถานบริการสาธารณสุขในจังหวัดชัยนาท

1.) สถานบริการสาธารณสุขภาครัฐ

โรงพยาบาลทั่วไป (รพ.ชัยนาท) ขนาด 367 เตียง 1 แห่ง

โรงพยาบาลชุมชน ขนาด 30 เตียง 5 แห่ง

- รพ. มโนรมย์
- รพ. วัดสิงห์
- รพ. สรรพยา
- รพ. สรรคบุรี
- รพ. หันคา

คลินิกทันตกรรม (สสจ.) 1 แห่ง

สถานบริการสาธารณสุขของเทศบาล 2 แห่ง

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 72 แห่ง

- อำเภอเมือง 12 แห่ง

- อำเภอโนนรมย์	7	แห่ง
- อำเภอวัดสิงห์	5	แห่ง
- อำเภอสรรพยา	12	แห่ง
- อำเภอสรรพบุรี	14	แห่ง
- อำเภอหันคา	10	แห่ง
- อำเภอหนองมะโมง	7	แห่ง
- อำเภอเนินขาม	5	แห่ง

2.) หน่วยงานสาธารณสุขที่สังกัดส่วนกลาง

- วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท	1	แห่ง
-----------------------------------	---	------

3.) สถานบริการสาธารณสุขภาคเอกชน

ตารางที่ 54 แสดงจำนวนสถานบริการสาธารณสุข จำแนกตามอำเภอ ปี 2554

อำเภอ	โรงพยาบาล		คลินิก แพทย์	คลินิก ทันต กรรม	คลินิก การ พยาบาล และผดุง ครรภ์	คลินิก เทคนิค การ แพทย์	สท คลิ นิก	ร้าน ขายยา แผน ปัจจุบัน	ร้านขาย ยาแผน ปัจจุบัน บรรจุ เสร็จ	ร้าน ขายยา แผน โบราณ
	เตียง	แห่ง								
เมืองชัยนาท	60	1	20	3	14	1	1	13	6	7
มโนรมย์	-	-	2	-	3	-	-	8	5	4
วัดสิงห์	-	-	5	1	2	-	-	4	5	-
สรรพยา	-	-	2	-	9	-	-	-	8	4
สรรพบุรี	-	-	2	-	16	-	-	9	3	1
หันคา	-	-	7	1	5	-	-	8	13	5
หนองมะโมง	-	-	-	-	5	-	-	2	1	-
เนินขาม	-	-	-	-	2	-	-	1	1	3
รวม	60	1	38	5	56	1	1	45	42	24

ที่มา : กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยนาท ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2554

4.) จำนวนบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข

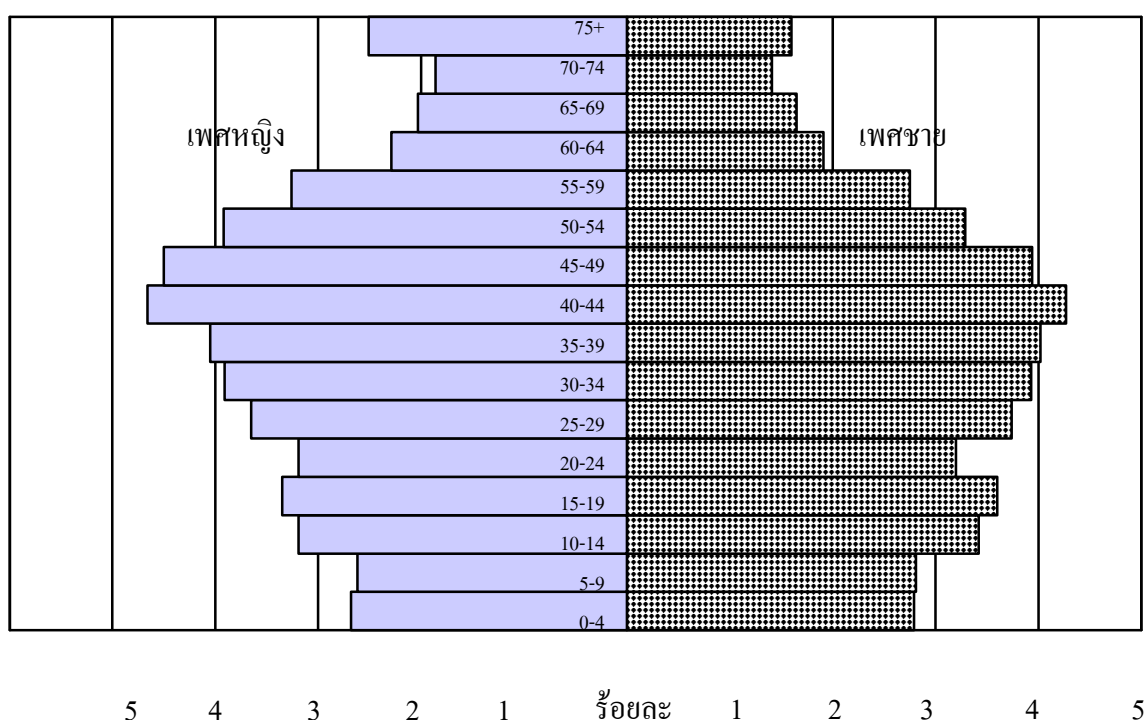
ตารางที่ 55 จำนวนและสัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ปี 2554

ประเภท	จำนวน	อัตราส่วน : ประชากร
แพทย์	51	1 : 6,567
ทันตแพทย์	25	1 : 13,397
เภสัชกร	34	1 : 9,851
พยาบาลวิชาชีพ/เทคนิค	648	1 : 517
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	400	1 : 837

ที่มา : งานการเจ้าหน้าที่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยนาท ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2554

ข้อมูลสถานะสุขภาพ

กราฟที่ 23 โครงสร้างอายุประชากร จำแนกตามเพศ จังหวัดชัยนาท ปี 2554

ที่มา : กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยนาท ข้อมูล ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2554

พบว่า โครงสร้างอายุประชากรของจังหวัดชัยนาท ปี 2554 มีสัดส่วนเพศหญิงร้อยละ 51.7 เพศชายร้อยละ 48.3 โดยเพศหญิงสูงกว่าเพศชายเล็กน้อยกลุ่มเด็กอายุ 0-4 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.4 เด็กอายุ 0-14 ปี ร้อยละ 16.9 ประชากรวัยทำงาน (อายุ 15-59 ปี) ร้อยละ 66.9 ประชากรเด็กกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี และผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ซึ่งเป็นวัยพึ่งพิง คิดเป็นร้อยละ 33.1 สำหรับประชากรผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) คิดเป็นร้อยละ 16.2 ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จึงควรเน้นการจัดบริการสำหรับผู้สูงอายุต่อไป

ข้อมูลสถิติชีพ

ตารางที่ 56 จำนวนและอัตราเกิดมีชีพ การตาย ทารกตาย มารดาตาย และอัตราเพิ่มตามธรรมชาติ จังหวัดชัยนาท ปี 2550 – 2553

ประเภท	ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552		ปี 2553	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
เกิดมีชีพ	3,003	8.91	3,310	9.85	3,459	10.31	3,357	10.02
ตาย	2,734	8.11	3,034	9.03	3,032	9.04	3,200	9.55
ทารกตาย	26	8.66	21	6.34	13	3.76	23	6.85
มารดาตาย	0	0	0	0	0	0	2	59.58
อัตราเพิ่มตามธรรมชาติ	269	0.08	276	0.08	427	0.13	157	0.05

ที่มา : กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ข้อมูล ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2554

อัตราเกิดมีชีพของจังหวัดชัยนาท ในปี 2550 มีอัตราเกิดมีชีพ 8.91 ต่อประชากรพันคน ต่อจากนั้นอัตราเกิดเพิ่มสูงขึ้นจนถึงปี 2552 มีอัตราเกิดมีชีพ 10.31 ต่อประชากรพันคน ต่อมาอัตราเกิดมีชีพกลับลดลงเล็กน้อยในปี 2553 โดยมีอัตราเกิดมีชีพ 10.02 ต่อประชากรพันคน เมื่อเปรียบเทียบกับระดับประเทศ พบว่า จังหวัดชัยนาทมีอัตราเกิดมีชีพต่ำกว่า

อัตรารายของจังหวัดชัยนาท ในปี 2550 มีอัตราราย 8.11 ต่อประชากรพันคน ต่อจากนั้นอัตรารายเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปี 2553 มีอัตราราย 9.55 ต่อประชากรพันคน เมื่อเปรียบเทียบกับระดับประเทศ พบว่า จังหวัดชัยนาทมีอัตรารายสูงกว่า

อัตราเพิ่มตามธรรมชาติ ในปี 2554 จังหวัดชัยนาท มีอัตราเพิ่มตามธรรมชาติ ร้อยละ 0.35 ต่อมาอัตราเพิ่มตามธรรมชาติลดลงอย่างมากจนถึงปี 2547 มีอัตราเพิ่มตามธรรมชาติร้อยละ 0.02 ต่อจากนั้นอัตราเพิ่มตามธรรมชาติเพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 0.08 ในปี 2549 และมีอัตราคงที่ในปี 2551 ต่อจากนั้นในปี 2552 มีอัตราเพิ่มตามธรรมชาติเพิ่มสูงขึ้น เป็น ร้อยละ 0.13 ต่อมาอัตราเพิ่มตามธรรมชาติลดลงเหลือร้อยละ 0.05 ในปี 2553 เมื่อเปรียบเทียบกับระดับประเทศ พบว่า จังหวัดชัยนาทมีอัตราเพิ่มตามธรรมชาติต่ำกว่า

อัตราการดาตายจากการคลอด ตั้งแต่ปี 2545-2546 ไม่มีมารดาตายจากการ คลอด ต่อมาในปี 2547 มีมารดาตาย จำนวน 1 ราย คิดเป็นอัตรา 37.31 ต่อพันการเกิดมี ชีพ ต่อจากนั้นไม่มีมารดาตายจากการคลอดจนถึงปี 2552 สำหรับปี 2553 มีมารดาตาย จำนวน 2 ราย คิดเป็นอัตรา 59.58 ต่อพันการเกิดมีชีพ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศ พบว่า จังหวัดชัยนาทมีมารดาตายจากการคลอดแม้เพียง 1 ราย ก็จะทำให้มีอัตราสูงกว่าประเทศ

อัตราการทกตายเป็นปี 2554 จังหวัดชัยนาทมีอัตราการทกตายเป็น 5.69 ต่อพันการ เกิดมีชีพ ต่อมาอัตราการทกตายเป็นเพิ่มสูงขึ้นเป็น 8.20 ต่อพันการเกิดมีชีพ ในปี 2547 ต่อจากนั้นกลับมีอัตราการทกตายเป็นลดลงแล้วกลับเพิ่มขึ้นสูงสุดในปี 2550 มีอัตราการทกตายเป็น 8.66 ต่อพันการเกิดมีชีพ ต่อจากนั้นอัตราการทกตายเป็นลดลงอย่างต่อเนื่องจนถึงปี 2552 มี อัตราการทกตายเป็น 3.76 ต่อพันการเกิดมีชีพ สำหรับปี 2553 กลับมีอัตราการทกตายเป็นเพิ่มสูงขึ้น เป็น 6.85 ต่อพันการเกิดมีชีพ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศ พบว่า จังหวัดชัยนาทมีอัตราการ ทกตายเป็นต่ำกว่าประเทศเล็กน้อย

ตารางที่ 57 อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด (life expectancy at birth) ของประชากร จังหวัดชัยนาท ปี 2545 - 2553

เพศ	พ.ศ.								
	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
ชาย	66.99	69.95	71.14	68.85	69.84	71.61	70.45	70.32	70.05
หญิง	75.88	77.69	77.59	76.24	76.68	77.74	77.09	77.82	77.69

ที่มา : กลุ่มงานพัฒนาศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยนาท

ข้อมูล ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2554

อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของประชากรจังหวัดชัยนาท ในปี 2545 เพศชายมี อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดเท่ากับ 69.99 ปี และอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของเพศชายเพิ่ม

สูงขึ้นเป็น 70.05 ปี ในปี 2553 สำหรับเพศหญิงมีอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดในปี 2545 เท่ากับ 75.88 และอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของเพศหญิงเพิ่มสูงขึ้นเป็น 77.69 ปี ในปี 2553 พบว่า เพศหญิงมีอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดสูงกว่าเพศชาย

ตารางที่ 58 จำนวนและอัตราตายต่อประชากรแสนคน จำแนกตามสาเหตุการตาย 10 อันดับแรก ปี 2553 เปรียบเทียบกับปี 2552 จังหวัดชัยนาท

สาเหตุการตาย	ปี 2552		ปี 2553	
	จำนวน (ราย)	อัตรา / 100,000	จำนวน (ราย)	อัตรา / 100,000
1. โรคติดเชื้อและปรสิต (3)	278	82.88	388	115.84
2. โรคหัวใจทุกชนิด (1)	346	103.15	348	103.90
3. มะเร็งทุกชนิด (2)	316	94.21	300	89.57
4. โรคความดันโลหิตสูงและโรคหลอดเลือดในสมอง (4)	259	77.22	261	77.93
5. โรคระบบหายใจ ยกเว้น ทางเดินหายใจในส่วนบน (5)	219	65.92	188	56.13
6. โรคเกี่ยวกับตับ และตับอ่อน (7)	95	28.32	84	25.08
7. อุบัติเหตุจากการขนส่ง (6)	97	28.92	76	22.69
8. โรคไตอักเสบกลุ่มอาการของไตพิการ (8)	55	16.40	43	14.33
9. ภูมิคุ้มกันบกพร่อง (9)	23	6.86	24	7.17
10. วัณโรค (10)	20	5.91	20	5.97

ที่มา : สาธารณสุข ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคืออันดับที่ในปี 2552

จังหวัดชัยนาท มีสาเหตุการตายของประชากรที่สำคัญ ในปี 2553 ได้แก่ โรคหัวใจทุกชนิด รองลงมา ได้แก่ มะเร็งทุกชนิด โรคติดเชื้อและปรสิต โรคความดันโลหิตสูงและโรคหลอดเลือดสมอง และโรคระบบหายใจ คิดเป็นอัตรา 103.15, 94.21, 82.88 และ 65.92 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ

ตารางที่ 59 จำนวนและอัตราป่วยของผู้ป่วยนอกต่อประชากรพันคนจำแนกตามสาเหตุการป่วย 10 อันดับแรก ปี 2553 เปรียบเทียบกับปี 2552 จังหวัดชัยนาท

สาเหตุการป่วย (กลุ่มโรค)	ปี 2552		ปี 2553	
	จำนวน (ราย)	อัตรา/ 1,000	จำนวน (ราย)	อัตรา/ 1,000
1. โรคระบบไหลเวียนเลือด (1)	217,662	649.04	258,716	772.44
2. โรคระบบหายใจ (2)	209,462	624.59	218,227	651.55
3. โรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการ และเมตาบอลิซึม (4)	147,698	440.42	195,640	584.12
4. โรคระบบกล้ามเนื้อ รวมโครงร่างและเนื้อเยื่อเสริม (3)	159,251	474.87	191,521	571.82
5. โรคระบบย่อยอาหาร รวมโรคในช่องปาก (5)	147,143	438.76	185,736	554.55
6. โรคระบบประสาท (9)	32,579	97.15	68,776	205.34
7. โรคผิวหนังและเนื้อเยื่อใต้ผิวหนัง (7)	47,329	141.13	58,944	175.99
8. สาเหตุจากภายนอกอื่น ๆ ที่ทำให้ป่วยหรือตาย (6)	50,081	149.34	57,847	172.71
9. โรคระบบอวัยวะสืบพันธุ์ร่วมปัสสาวะ (12)	31,537	94.04	38,387	114.61
10. โรคติดเชื้อและปรสิต (8)	33,754	100.65	36,831	109.96

ที่มา : รายงานผู้ป่วยนอกตามกลุ่มสาเหตุ 21 กลุ่มโรค (รง.504)

กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยนาท

ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคืออันดับที่ในปี 2552

สาเหตุการป่วยของผู้ป่วยนอก ของสถานพยาบาลในจังหวัดชัยนาท ปี 2553 พบว่า มีสาเหตุการป่วยสูงสุด ได้แก่ โรคระบบไหลเวียนเลือด มีอัตราป่วย 772.44 ต่อประชากรพันคน รองลงมา ได้แก่ โรคระบบหายใจ โรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการและเมตาบอลิซึม โรคระบบกล้ามเนื้อ รวมโครงร่างและเนื้อเยื่อเสริม และโรคระบบย่อยอาหาร รวมโรคในช่องปาก โดยมีอัตราป่วย 651.55, 584.12, 571.82 และ 554.55 ต่อประชากรพันคน ตามลำดับ

ตารางที่ 60 จำนวนและอัตราป่วยของผู้ป่วยใน ต่อประชากรแสนคน จำแนกตามสาเหตุการป่วย 10 อันดับแรก ปี 2553 เปรียบเทียบกับปี 2552 จังหวัดชัยนาท

สาเหตุการป่วย (กลุ่มโรค)	ปี 2552		ปี 2553	
	จำนวน (ราย)	อัตรา/ 100,000	จำนวน (ราย)	อัตรา/ 100,000
1. ความผิดปกติเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการ และเมตาบอลิซึมอื่น ๆ (1)	5,634	1,680.00	7,493	2,237.16
2. โรคความดันโลหิตสูง (2)	3,634	1,083.62	4,130	1,233.08
3. โรคเลือดและอวัยวะสร้างเลือดและความผิดปกติบางชนิดที่เกี่ยวกับระบบภูมิคุ้มกัน (3)	2,840	846.86	3,200	955.41
4. โรคเบาหวาน (4)	2,617	780.36	2,974	887.94
5. โรคอื่นของระบบย่อยอาหาร (6)	2,457	732.65	2,730	815.09
6. โรคติดเชื้อและปรสิตอื่น ๆ (7)	2,209	658.70	2,723	813.00
7. โรคแทรกซ้อนในการตั้งครรภ์ การคลอดและหลังคลอด (5)	2,564	764.56	2,709	808.82
8. โรคติดเชื้ออื่น ๆ และลำไส้ (8)	2,160	644.09	2,649	790.90
9. โรคอื่น ๆ ของระบบหายใจ (10)	1,812	540.32	2,341	698.94
10.โรคหัวใจและโรคของการไหลเวียนเลือดผ่านปอดอื่น ๆ (9)	1,843	549.56	2,069	617.73

ที่มา : รายงานผู้ป่วยในรายโรค 75 กลุ่มโรค (รง.505)

กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยนาท

ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคืออันดับที่ในปี 2552

สาเหตุการป่วยของผู้ป่วยในสถานพยาบาลของจังหวัดชัยนาท ปี 2553 พบว่า มีสาเหตุการป่วยของผู้ป่วยสูงสุด ได้แก่ ความผิดปกติเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการ และเมตาบอลิซึมอื่น ๆ คิดเป็นอัตรา 2,237.16 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา ได้แก่ โรคความดันโลหิตสูง และโรคเลือดและอวัยวะสร้างเลือดและความผิดปกติบางชนิดที่เกี่ยวกับระบบภูมิคุ้มกัน โรคเบาหวาน และโรคอื่นของระบบย่อยอาหาร คิดเป็นอัตราป่วย 1,233.08, 955.41, 887.94 และ 815.09 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ

ตารางที่ 61 จำนวนและอัตราป่วยต่อประชากรแสนคน ด้วยโรคที่เฝ้าระวังทางระบาดวิทยา 10 อันดับแรก ปี 2553 เปรียบเทียบกับปี 2552 จังหวัดชัยนาท

โรค	ปี 2552		ปี 2553	
	จำนวนป่วย/ตาย (ราย)	อัตราป่วย/ 100,000	จำนวนป่วย/ตาย (ราย)	อัตราป่วย/ 100,000
1. อหิวาต์ระร่วง (1)	4,745	1,414.91	5,851	1,746.91
2. ไข้หรือไข้ไม่ทราบสาเหตุ (3)	571	170.27	544	162.42
3. ปอดบวม (6)	310/1	89.75	417/1	124.50
4. อาหารเป็นพิษ (7)	278	82.90	257	76.73
5. ไข้หวัดใหญ่ (4)	483	144.03	255	76.13
6. งูสวัด (8)	177	52.78	212	63.30
7. ไข้เลือดออก (10)	129	38.47	205/2	61.21
8. สุกใส (5)	290	86.47	162	48.37
9. งูกัด (9)	140	41.75	138	41.20
10. ตาแดง (2)	645	192.33	133	39.71

ที่มา : รายงานผู้ป่วยโรคที่เฝ้าระวังทางระบาดวิทยา (รง.506)

กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยนาท

ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคืออันดับที่ในปี 2552

โรคที่เฝ้าระวังทางระบาดวิทยา 10 อันดับแรกของจังหวัดชัยนาท ปี 2553 พบว่า มีอัตราป่วยด้วยโรคอหิวาต์ระร่วงสูงสุด คิดเป็นอัตราป่วย 1,746.91 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา ได้แก่ ไข้หรือไข้ไม่ทราบสาเหตุ ปอดบวม อาหารเป็นพิษ และไข้หวัดใหญ่ คิดเป็นอัตราป่วย 162.42, 124.50, 76.73 และ 76.13 ต่อประชากรแสนคนตามลำดับ

3.5 การศึกษา

จังหวัดชัยนาท มีสถานศึกษา แยกตามสังกัด ปีการศึกษา 2554 มีดังนี้

ตารางที่ 62 แสดงสถานศึกษาแยกตามสังกัด จังหวัดชัยนาท

สังกัด	สถานศึกษา	จำนวนครู	จำนวนนักเรียน
1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	198	2,1759	36,031
2. สำนักบริหารงานการศึกษาเอกชน	10	179	3,586
- สายสามัญ	9	164	3,419
- สช. (โรงเรียนพลวิทยการชัยนาท)	1	13	167
3. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น	6	192	4,089
- เทศบาลบ้านกล้วย	1	85	1,848
- เทศบาลเขาท่าพระ	1	27	446
- เทศบาลวัดห้วยยาง	1	14	260
- เทศบาลวัดสิงห์สถิต	1	43	926
- ชัยนาทพิทยาคม 2	1	20	331
- เทศบาลหางน้ำสาคร	1	3	278
4. สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ	2	59	1,064
- ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยนาท	1	16	188*
- โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ชัยนาท	1	43	876
4. กรมการศาสนา	1	8	42
- วัดโพธิ์งาม	1	8	42
5. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	3	168	4,591
- วิทยาลัยเทคนิคชัยนาท	1	128	3,789
- วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท	1	40	553
- วิทยาลัยการอาชีพหันคา	1	20	249
6. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท	1	37	288
7. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ศูนย์ชัยนาท	1	4**	512
8. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบฯ	8	60	2,804

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท พฤศจิกายน 2554

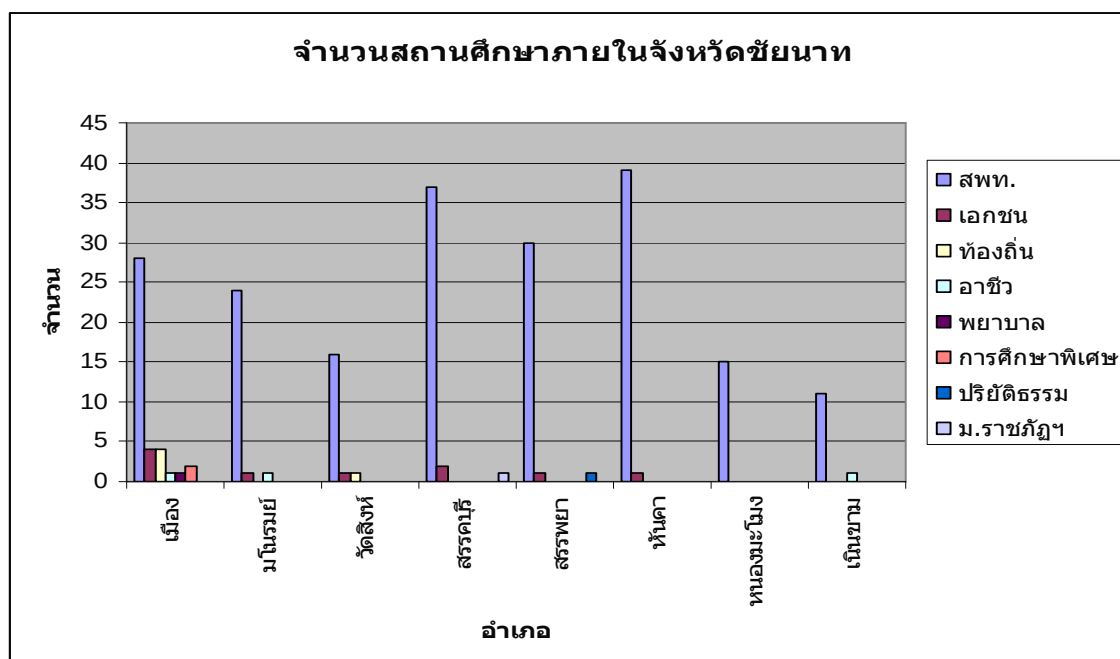
หมายเหตุ * จำนวนนักเรียนรับบริการที่ศูนย์ฯ จำนวน 89 คน และไปบริการที่บ้านจำนวน 99 คน

** จำนวนอาจารย์ที่มาทำการสอน มาจากส่วนกลางตามรายวิชาที่ลงทะเบียน

ตารางที่ 63 จำนวนสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาท ปีการศึกษา 2554

อำเภอ	สพท.	เอกชน	ท้องถิ่น	อาชีว	พยาบาล	การศึกษาพิเศษ	ปรียัติธรรม	ม.ราชภัฏฯ
เมือง	28	4	4	1	1	2		
มโนรมย์	23	1		1				
วัดสิงห์	16	1	1					
สรรคบุรี	37	2						1
สรรพยา	29	1					1	
หันคา	39	1						
หนองมะโมง	15							
เนินขาม	11			1				
รวม	198	10	5	3	1	2	1	1

กราฟที่ 24 จำนวนสถานศึกษาภายในจังหวัด

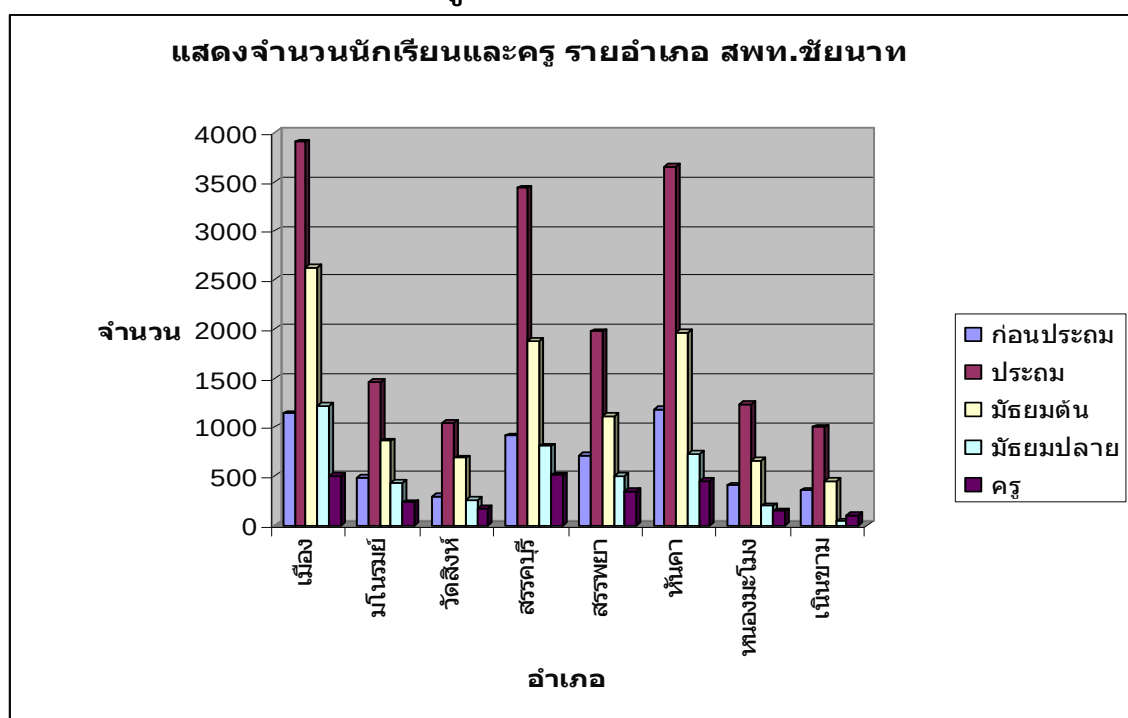
จากแผนภูมิแสดงจำนวนหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดชัยนาท จะพบว่า สถานศึกษาสังกัด สพท.ชัยนาท มีจำนวนมาก และมีมากในเขตอำเภอหันคา ซึ่งอาจเนื่องจากเป็นอำเภอใหญ่ มีพื้นที่ และประชากรมาก ส่วนหน่วยงานทางการศึกษาสังกัดอื่น จะมีในเขตอำเภอเมืองชัยนาทเป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 64 จำนวนนักเรียน และครู หน่วยงานทางการศึกษาภายในจังหวัดชัยนาท
ปีการศึกษา 2554 จำแนกตามระดับชั้น รายอำเภอ

อำเภอ	ก่อนประถม	ประถม	มัธยมต้น	มัธยมปลาย	ครู
เมือง	2,047	6,116	4,127	2,258	582
มโนรมย์	861	1,746	1,045	506	192
วัดสิงห์	733	1,742	890	293	208
สรรคบุรี	1,284	3,083	1,887	818	386
สรรพยา	669	1,872	838	447	229
หันคา	1,422	3,722	2,047	758	371
หนองมะโมง	405	1,144	586	181	126
เนินขาม	355	926	445	125	81
รวมทั้งสิ้น	7,776	20,351	11,865	5,386	2,175

หมายเหตุ ข้อมูลนักเรียนสังกัด สพป.ชัยนาท เอกชน และท้องถิ่น

กราฟที่ 25 จำนวนนักเรียนและครู

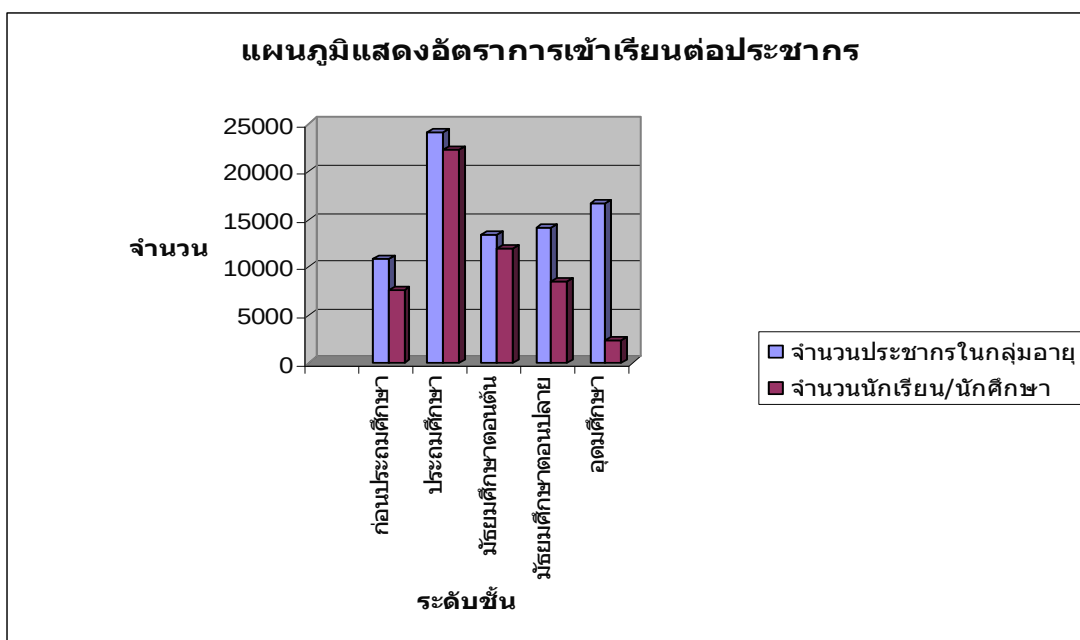
จากแผนภูมิแสดงจำนวนนักเรียน และครูรายอำเภอ สังกัด สพป.ชัยนาท จะเห็นว่า ในเขตอำเภอเมืองชัยนาท และหันคา มีจำนวนนักเรียน และครูมากกว่าอำเภออื่นตามลำดับ อาจเนื่องจากเป็นอำเภอที่อยู่ในเมืองและมีขนาดใหญ่ โดยเฉพาะระดับชั้น

มัธยมปลาย จำนวนจะสูงในอำเภอเมืองชัยนาท ซึ่งอาจเป็นเพราะค่านิยมของนักเรียนและผู้ปกครองที่คิดว่าโรงเรียนในเมืองจะมีคุณภาพดีกว่า

ตารางที่ 65 อัตราการเข้าเรียนระดับก่อนประถมศึกษา- อุดมศึกษาในจังหวัด ปีการศึกษา 2554

ระดับ	ช่วงอายุ	จำนวนประชากรในกลุ่มอายุ	จำนวนนักเรียน/นักศึกษา	อัตรา การเข้าเรียน
ก่อนประถมศึกษา	3 - 5	11,047	7,866	71.20
ประถมศึกษา	6 - 11	21,541	20,351	94.48
มัธยมศึกษาตอนต้น	12 - 14	12,822	11,304	88.16
มัธยมศึกษาตอนปลาย	15 - 17	13,300	8,176	61.47
อุดมศึกษา	18 - 21	18,077	1,426	7.89

กราฟที่ 26 อัตราการเข้าเรียนต่อประชากร

จากแผนภูมิแสดงอัตราการเข้าเรียนของประชากรในแต่ละระดับชั้น จะเห็นว่าประชากรช่วงอายุ 6-11 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่กำลังศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาจะมากที่สุดคือ ร้อยละ 94.48 อาจเนื่องมาจากเป็นช่วงที่กว้าง และเป็นระดับการศึกษาภาคบังคับ ส่วนระดับอุดมศึกษา จะมีอัตราการเข้าเรียนน้อยที่สุดคือ 7.89 ซึ่งอาจเป็นเพราะการไปศึกษาต่อที่อื่น โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครที่มีสถานศึกษามาก

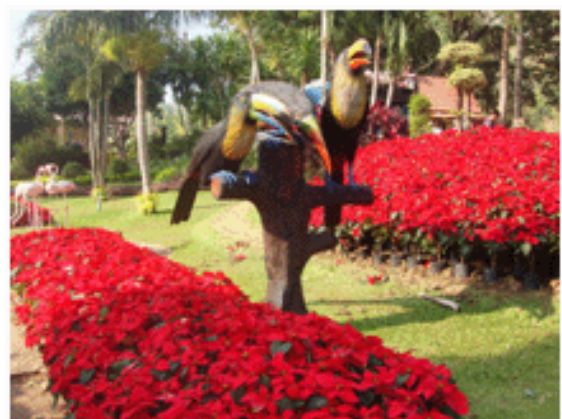
บทที่ 4

สถานที่ท่องเที่ยวและที่น่าสนใจ

4.1 สวนนกชัยนาท

เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและอนุรักษ์พันธุ์นกที่ได้ริเริ่มขึ้นเมื่อปี 2526 ก่อสร้างขึ้น ด้วยเนื้อที่ 50 ไร่ โดยนายกุศล ศาสนดิธรรมา และ ดร.ไพรัตน์ เตชะรินทร์ อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาทบนบริเวณที่ดินสาธารณประโยชน์เชิงเขาพลอง หมู่ที่ 4 ตำบลเขาท่าพระอำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ปัจจุบันสวนนกชัยนาทได้มีการพัฒนาและปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ จนถึงขณะนี้ มีพื้นที่ถึง 248 ไร่เศษ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถสร้างรายได้และชื่อเสียงแก่จังหวัดชัยนาทเป็นอย่างมาก โดยมีองค์ประกอบที่ได้สร้างขึ้นให้มีสภาพเป็นธรรมชาติและองค์ประกอบทางด้านสิ่งก่อสร้าง เช่น กรงนกใหญ่ที่สุดในเอเชีย อาคารแสดงพันธุ์ปลาลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ศูนย์วิทยาศาสตร์ท้องฟ้าจำลองฯ พิพิธภัณฑ์ไข่นก (Egg Museum) ฯลฯ อัตราค่าเข้าชมสวนนกชัยนาท นักท่องเที่ยวชาวไทย ผู้ใหญ่ : 30 บาท เด็ก : 15 บาท นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ผู้ใหญ่ : 100 บาท เด็ก 50 : บาท

กรงนกใหญ่ที่สุดในเอเชีย

เริ่มก่อสร้างขึ้นในเดือนกรกฎาคม ปี พ.ศ.2529 โดยแนวคิดของนายไพรัตน์ เตชะรินทร์ ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาทในขณะนั้น โดยมีนายพิศาล มูลศาสตร์สาทร ซึ่งดำรง ปลัดกระทรวงมหาดไทยอยู่ในขณะนั้น เป็นประธาน ในพิธีวางศิลาฤกษ์และสร้างเสร็จ สมบูรณ์ เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2530 วัตถุประสงค์ในการสร้างเพื่อเป็นกรงนกเปิดขนาดใหญ่ที่สุดในเอเชียสำหรับการส่งเสริมและอนุรักษ์พันธุ์นก เป็นรวบรวมพันธุ์นกนานาชนิด ให้มีที่อยู่อาศัย อย่างอิสระ ในพื้นที่ลักษณะตาข่ายที่ครอบคลุมจากเชิงเขาพลองมาถึงที่ราบ ขนาดพื้นที่ 26 ไร่เศษ มีความสูง 26 เมตร กว้าง 180 เมตร ยาว 240 เมตร นับเป็น สิ่งก่อสร้างที่สำคัญที่สุดของสวนนกชัยนาทและยังไม่ปรากฏว่าจะมีกรงนกที่มีขนาดและ โครงสร้างที่ใหญ่โตขนาดนี้มาก่อนในทวีปเอเชีย

ปัจจุบัน ภายในกรงนกใหญ่ สวนนกชัยนาทแห่งนี้ ได้มีการปลูกสวนต้นไม้เพื่อ สร้างเป็นป่าเพิ่มขึ้น โดยมีการจัดเป็นสวนหย่อมให้มีความสวยงามร่มรื่น ทั้งยังสร้างทางเดิน ทัวกรงนกใหญ่เพื่อให้นักท่องเที่ยว สามารถเดินชมนกได้อย่างใกล้ชิดและยังเพื่อเป็น การศึกษาธรรมชาติที่เป็นที่อยู่อาศัยของนก ในการนี้ สวนนกชัยนาทยังได้เพิ่มกิจกรรมการ ตกปลาช่อนยักษ์อะเมซอน เพื่อเป็นการสร้างความสนุกสนานและความเพลิดเพลินให้แก่ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมสวนนกชัยนาท ให้เกิดความหลากหลายในรูปแบบของการ ท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง ภายในกรงนกใหญ่ ทางสวนนกชัยนาทได้ปล่อยนกจำนวนมาก ภายในกรงนกใหญ่ อาทิ นกยูง นกเอี้ยง นกกาบบัว นกอีโง้ง ไก่ฟ้า ฯลฯ

อาคารแสดงพันธุ์ปลาลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

ด้วยความตระหนักถึงการเพิ่มขึ้นของประชากร การปล่อยน้ำเสีย และสารเคมี เป็นพิษลงในแม่น้ำเจ้าพระยาล้วนส่งผลให้ปริมาณปลาตามธรรมชาติลดลงอย่างมากจนอาจทำให้ปลาหลายชนิดอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ จึงเริ่มก่อสร้างอาคารสถานแสดงพันธุ์ปลาลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2537 เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ และอนุรักษ์พันธุ์ปลาหายากใกล้สูญพันธุ์ นอกจากนี้ยังมีอุโมงค์ปลาไว้รวบรวมพันธุ์ปลาน้ำจืด เชื้อนเจ้าพระยา จำลอง วิถีชีวิตคนลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา เรือจำลองลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ฯลฯ ให้ทันสมัยและสวยงามมากขึ้น นับเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อันน่าภาคภูมิใจของชาวชัยนาททุกคน

ภายในอาคารสถานแสดงพันธุ์ปลาฯ ประกอบด้วยตู้ปลาเล็กจำนวน 75 ตู้ และอุโมงค์แก้ว 1 อุโมงค์ มีพันธุ์ปลาน้ำจืดจำนวน 102 ชนิด ประกอบด้วย ปลากินพืช จำนวน 40 ชนิด ปลากินเนื้อ จำนวน 62 ชนิด มีพันธุ์ปลาตามธรรมชาติที่หายากและใกล้สูญพันธุ์ จำนวน 12 ชนิด ได้แก่ กตดำ ทองลาย หมูอารีย์ บิ๊ก เทพา กระโท่ เสือตอ หางไหม้ ยี่สกไทย เค้ดดำ นวลจันทร์ กระเบนราหู ฯลฯ เพื่อรวบรวมปลาและสัตว์น้ำจืดพันธุ์ต่างๆ เพื่อใช้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้และพักผ่อนหย่อนใจ และเพื่อเป็นแนวทางในการปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์แก่ผู้เข้าเยี่ยมชม โดยปรับปรุงจากอาคารเดิมซึ่งมีขนาดเล็ก ปรับปรุงให้มีขนาดใหญ่ขึ้น มีพื้นที่ 2,000 ตารางเมตร

และเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2553 ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี โปรดเกล้าพระราชทานนาม "อาคารแสดงพันธุ์ปลาลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี" นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณแก่ทางสวนนกชัยนาทเป็นอย่างมาก

ศูนย์วิทยาศาสตร์ท้องฟ้าจำลอง

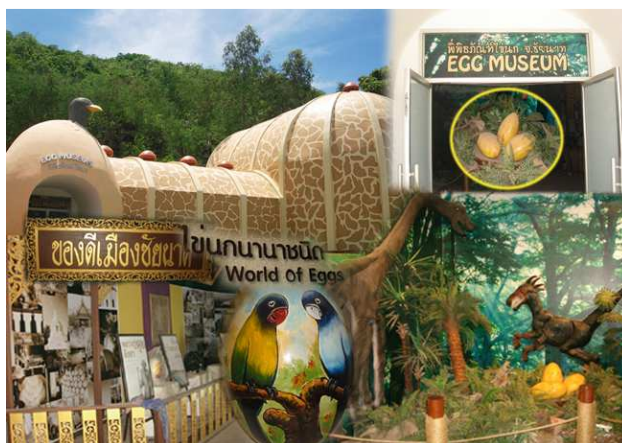
ได้ก่อสร้างขึ้นในปี พ.ศ.2551 เพื่อการพัฒนาทางการศึกษาและเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับดาราศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์และเพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่กำลังพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว จนนำมาสู่แนวความคิดจัดทำศูนย์วิทยาศาสตร์ท้องฟ้าจำลอง สวทนก ชัยนาทขึ้น โดยได้รับพระบรมราชานุญาตให้นำพระบรมฉายาลักษณ์และพระราชประวัติ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ในปัจจุบันนี้ ประชาคมดาราศาสตร์ในระดับสากลที่ศึกษาด้านสุริยุปราคา ยกย่องพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวด้วยการกล่าวถึงสุริยุปราคาเต็มดวงเมื่อปี ค.ศ. 1868 ว่าเป็น "King of Siam's Eclipse"

ศูนย์วิทยาศาสตร์ท้องฟ้าจำลอง สวทนกชัยนาท เริ่มดำเนินการก่อสร้าง เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2551 กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ วันที่ 10 กันยายน 2552 ภายในระยะเวลา 300 วัน ใช้งบประมาณในการก่อสร้าง 24,250,000 บาท มีขนาดพื้นที่อาคารกว้างโดยรวม 330 ตารางเมตร และความสูงของตัวอาคารกว่า 8 เมตร ตัวอาคารสะดุดตาไปกับนาฬิกาแดดแบบอ็ควอเทอเรียลที่สามารถอ่านค่าเวลาจากเงาที่เกิดจากแสงอาทิตย์

พิพิธภัณฑ์ไข่นก (Egg Museum)

คือ อาคารพื้นที่จัดแสดงไข่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสถานที่เก็บรวบรวมไข่นกสายพันธุ์ต่าง ๆ ที่หายากใกล้สูญพันธุ์ทั้งในและต่างประเทศ เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านวงจรชีวิตของนกและสัตว์ปีกชนิดต่าง ๆ อย่างครบวงจรแห่งเดียวในประเทศไทย ใช้งบประมาณในการก่อสร้าง 8,000,000 บาท เพื่อเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวและเป็นการสร้างมิติแห่งการท่องเที่ยวที่แปลกใหม่ให้กับสวนนกชัยนาท

ภายในอาคารนี้ประกอบด้วยพื้นที่จัดแสดงจำนวน 6 โซน ได้แก่

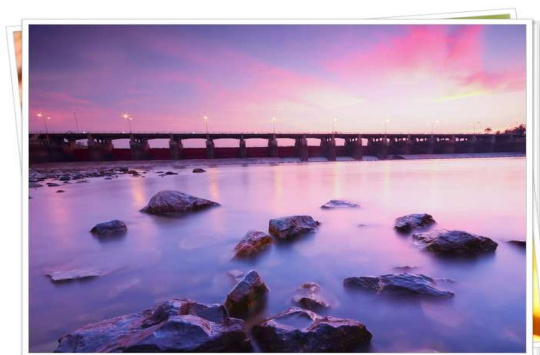
1. โซนนิทรรศการประวัติไข่ เป็นพื้นที่แสดงประวัติไข่ตั้งแต่ครั้งดึกดำบรรพ์รวมทั้งวิวัฒนาการของไข่ในเชิงชีววิทยาว่าก่อนจะเกิดเป็นไข่นั้น มีวิวัฒนาการเกิดขึ้นมาได้อย่างไร และในไข่มีอะไร ทำหน้าที่ต่างกันอย่างไร
2. โซนนิทรรศการของดีเมืองชัยนาท เป็นการนำคำขวัญของจังหวัดชัยนาทมาเพนท์สีลงในเปลือกไข่
3. โซนนิทรรศการเพื่อการศึกษา จัดแสดงโดยการสร้างบรรยากาศจำลองของห้องแล็บวิทยาศาสตร์ และห้องที่ทำเป็นลักษณะของป่า โดยมีสัตว์แพทย์เข้ามาศึกษาเรื่องราวของนก เพื่อสร้างบรรยากาศและเพิ่มความสุขสนาน
4. โซนนิทรรศการเพื่อความสนุกสนาน เป็นจุดแห่งการเรียนรู้โดยแฝงความบันเทิง การแสดงไข่ในรูปแบบการสื่อสารแบบสองทาง อาทิ ไข่ที่จับต้องได้ กล้องจุลทรรศน์สไลด์ต่าง ๆ วิทยุทัศน์ หรือตู้ฟักไข่ต่าง ๆ ฯลฯ รวมไปถึงส่วนนิทรรศการเพื่อความสนุกสนาน การแสดงไข่ในรูปแบบประติมากรรมให้ความรู้ มีที่นั่งสำหรับชมบรรยากาศรอบ ๆ พร้อมกล้องส่องทางไกลเพื่อดูนกและข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่อยู่โดยรอบโถงใหญ่
5. โซนนิทรรศการแสดงไข่นานาชนิด เป็นการจัดแสดงไข่นกตั้งแต่ใบเล็กสุดที่ต้องใช้กล้องส่องจึงจะมองเห็นไปจนถึงไข่ใบใหญ่ที่สุดมาจัดแสดงไว้ในอาคาร

6. โซนนิทรรศการวิชาการ เป็นการแสดงเรื่องราวต่าง ๆ ของไข่มุกมากมายในเชิงวิชาการ พร้อมทั้งยังมี Big Book หรือเมนูไข่หลายร้อยชนิดและประโยชน์ต่าง ๆ ของไข่ โดยเฉพาะเมนูไข่พระอาทิตย์ที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงประกอบถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

หุ่นฟางนกในงานมหกรรมหุ่นฟางนกจังหวัดชัยนาท ซึ่งจังหวัดชัยนาทจะจัดงานมหกรรมหุ่นฟางนกประมาณเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี

4.2 เขื่อนเจ้าพระยา

เขื่อนเจ้าพระยาเป็นเขื่อนเพื่อการชลประทานขนาดใหญ่ที่สร้างขึ้นเป็นเขื่อนแรกของประเทศไทย ลักษณะเขื่อนมีความยาว 237.50 เมตร มีช่องระบายน้ำ 16 ช่อง มีประตูเรือติดกับเขื่อนด้านขวา กว้าง 14 เมตร ให้เรือขนาดใหญ่ผ่านเข้าออก ได้เขื่อนเจ้าพระยาเป็นเขื่อนชลประทาน ประเภททดน้ำ – ส่งน้ำ และผลิตกระแสไฟฟ้าในกิจการของเขื่อนเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ยังมีทิวทัศน์สวยงามมากเป็นเขื่อนที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปชมอย่างใกล้ชิดได้ โดยเฉพาะในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปีจะมีคนเปิดน้ำจำนวนนับหมื่นตัวมาอาศัยอยู่บริเวณเหนือเขื่อน

4.3 เขื่อนเรียงหินกั้นน้ำเขื่อนหน้าศาลากลางจังหวัดชัยนาท

เป็นเขื่อนกั้นน้ำเขื่อนที่ทางจังหวัดชัยนาท โดยเทศบาลเมืองชัยนาทเป็นผู้ดำเนินการสร้างให้มีขึ้น เพื่อป้องกันการเซาะน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณหน้าศาลากลางจังหวัด และเพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของชาวชัยนาท และนักท่องเที่ยวทั่วไปมีความยาวประมาณครึ่งกิโลเมตรมีบริเวณที่สวยงามมากเพราะอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาที่กว้างใหญ่ บริเวณสันเขื่อนปลูกหญ้า และปลูกต้นไม้อย่างเหมาะสม โดยความร่วมมือจากหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นผู้ออกแบบให้ และทุกปีช่วงเดือนกรกฎาคม มีการแข่งขันเรือยาวประเพณีชิงถ้วยพระราชทานฯ

4.4 วัดธรรมามูลวรวิหาร

เป็นพระอารามหลวงตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาด้านทิศตะวันออก ห่างจากจังหวัดชัยนาท ขึ้นไป 8 กิโลเมตร ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาธรรมามูล อำเภอเมืองชัยนาท เป็นวัดเก่าที่ถือเป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดชัยนาท มาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา (นักประวัติศาสตร์บางท่านเชื่อว่าวัดนี้สร้างในสมัยพญาลิไท กษัตริย์ราชวงศ์สุโขทัย) ในสมัยก่อนตรงบริเวณหน้าวัดจะเป็นสถานที่จัดงานแข่งเรือของชาวชัยนาท สิ่งบุรี สุพรรณบุรี และนครสวรรค์ ซึ่งเป็นงานใหญ่มากในสมัยนั้น ในพระวิหารมีพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ คือ “หลวงพ่อธรรมจักร” เป็นพระพุทธรูปยืน ในฝ่าพระหัตถ์ที่ยกขึ้น ลักษณะปางห้ามญาติ มีรูปธรรมจักรติดอยู่ แปลกกว่าพระพุทธรูปปางห้ามญาติทั่ว ๆ ไป จึงได้นามว่า “หลวงพ่อธรรมจักร” ลักษณะพระพุทธรูปเป็นศิลปะแบบอยุธยาผสมสุโขทัย และสิ่งที่น่าสนใจ คือ ใบเสมา ซึ่งตั้งรายรอบพระอุโบสถเป็นศิลปะทวารวดีสีแดสลักลวดลายต่าง ๆ เป็นศิลปะแบบสมัยอยุธยา

4.5 วัดพระบรมธาตุวรวิหาร

ตั้งอยู่ที่บ้านท้ายเมืองฝั่งขวาของแม่น้ำเจ้าพระยา จากหลักฐานตามศิลปวัตถุที่ค้นพบพอสันนิษฐานได้ว่า สร้างขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น มีตำนานพื้นบ้านเล่ากันว่า มีพระภิกษุรูปหนึ่งลงไปสรงน้ำที่หน้าวัดในเวลาจวนจะพลบค่ำ ได้ยินเสียงวัตถุกะทบขึ้น ตักน้ำและเห็นแสงเป็นประกายจึงหยิบมาดูก็แน่ใจว่าเป็นพระบรมสารีริกธาตุ จึงอัญเชิญบรรจุไว้ในองค์พระเจดีย์ ลักษณะของพระเจดีย์ยังเป็นปัญหาของนักโบราณคดีอยู่จนทุกวันนี้ บางท่านก็ว่าเป็นศิลปะแบบอู๋ทอง บ้างก็ว่าเป็นศิลปะสุโขทัยที่มีอิทธิพลศิลปะศรีวิชัย ผสมองค์พระเจดีย์ตั้งอยู่บนฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัสย่อมุมขึ้นไปรองรับชุ่มจรนำทั้งสี่ด้าน ชุ่มนำมีลักษณะใกล้เคียงกับชุ่มจรนำที่เจดีย์วัดภูเขาทองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มาก นอกจากนั้นยังมีจารึกยืนยันการปฏิสังขรณ์ในสมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ปรากฏอยู่ที่วัดพระบรมธาตุวรวิหารนี้ด้วย

4.6 วัดปากคลองมะขามเฒ่า

เป็นวัดเก่าแก่ที่มีชื่อเสียงทางพระเครื่อง คือ หลวงปู่ศุข ซึ่งเป็นที่รู้จักกันทั่วประเทศภายในพระอุโบสถมีภาพเขียนฝีพระหัตถ์ของสมเด็จพระปฐมบรมมหาชนกสำหรับนามมะขามเฒ่านี้มีตำนานเล่าว่าแต่ก่อนมีต้นมะขามอายุนับร้อยปีอยู่ตรงหน้าวัดริมฝั่งตลิ่งพังต้นมะขามจึงจมหายไป สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งของวัดนี้ก็คือ มณฑปวัดปากคลองมะขามเฒ่า เป็นมณฑปแห่งเดียวที่มีวิธีการสร้างแปลก กล่าวคือ หลวงปู่ศุขได้ใช้วิชาอาคมขลังสร้างขึ้นอย่างถูกต้องตามวิธีการ เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ซึ่งปัจจุบันได้รับการบูรณะซ่อมแซมสักการะแก่ลูกศิษย์และประชาชนทั่วไป

ประวัติหลวงปู่ศุข

หลวงปู่ศุข นามเดิมท่านชื่อ ศุข นามสกุล เกษเวช ต่อมาลูกหลานได้ใช้ เกษเวชสุริยา ก็มี เกิดเมื่อวันจันทร์ เดือน 4 ขึ้น 8 ค่ำ ปีวอก พ.ศ. 2390 ที่บ้านมะขามเฒ่า (เรียกกันในสมัยนั้น ปัจจุบันเรียกบ้านปากคลอง) ตำบลมะขามเฒ่า อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท โดยมีบิดาชื่อนวม โยมมารดาชื่อทองดี ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ตำบลนี้ มีบุตรและธิดาด้วยกัน 9 คน (1) หลวงปู่ศุข (2) นางอ่ำ (3) นายรุ่ง (4) นางไข่ (5) นายสิน (6) นายมี (7) นางขำ (8) นายพลอย (9) หลวงพ่อปลื้ม หลวงพ่อปลื้ม หลวงปู่ท่านมีลูกคนหนึ่งชื่อแพ่ง ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ตำบลบางเขน จังหวัดพระนคร (ในสมัยนั้น) มีอาชีพทำสวน ไม่มีบุตรหรือธิดาด้วยกัน จึงได้มาขอหลานจากโยมหลวงปู่ศุขไปเลี้ยงสักคน โยมหลวงปู่ศุข อนุญาตให้เลือกเอา หลวงแพ่งก็เลือกเอาคนโต หรือเรียกว่าคนหัวปี คือ หลวงปู่ศุข เข้าใจว่าขณะนั้นอายุประมาณ 10 ขวบ เมื่อหลวงปู่ศุขไปอยู่กับหลวงแพ่งเจริญเติบโตที่ตำบลบางเขนจนอายุได้ 18 ปี ก็ได้ภรรยาคนหนึ่งชื่อสมบุญอยู่ครองคู่กันโดยประกอบอาชีพทำสวน ต่อมาได้กำเนิดบุตรชาย 1 คน ชื่อ สอน การอุปสมบทของหลวงปู่ศุขนั้นท่านได้อุปสมบทเมื่ออายุได้ 25 ปี ที่วัดโพธิ์บางเขน (ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นวัดโพธิ์ทองล่าง) โดยมี พระครูเซย จนทสิริ วัดโพธิ์บางเขนเป็นพระอุปัชฌาย์ พระภุมยาเป็นพระคู่สวด การอุปสมบทนี้มี หลวงแพ่งเป็นผู้อุปการะทั้งสิ้น ส่วนโยมบิดามารดาไม่ได้มาร่วมพิธีด้วยเพราะการเดินทางในสมัยนั้นลำบากมาก จากชัยนาทถึงกรุงเทพฯ ก็กินเวลาอย่างน้อย 2 ถึง 3 วัน จึงจะถึง เมื่อได้อุปสมบทแล้วอยู่กับพระอุปัชฌาย์ เพื่อศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัยพอสมควรแล้ว ท่านก็ได้ออกเดินธุดงค์หาที่สงบฝึกวิปัสสนากัมมัฏฐาน และวิชาอาคมต่าง ๆ จากสำนักที่มีชื่อเสียงโด่งดังในสมัยนั้นจนชำนาญดีแล้ว จึงกราบลาอาจารย์กลับมาบ้านเกิดของท่าน โดยมาพักอยู่ที่วัดร้างแห่งหนึ่งข้างหมู่บ้านของท่าน ชื่อวัดอุทุมพร ปัจจุบันนี้เรียกวัดปากคลอง ชาวบ้านแถวนั้นมีความศรัทธาเลื่อมใสจึงได้นิมนต์ให้ท่านจำพรรษาอยู่ที่นั่น เพื่อที่ว่าจะได้สร้างวัดขึ้นมาใหม่

ดังนั้นท่านจึงได้อยู่ ณ ที่นั้นมาจนท่านมรณภาพ ในระหว่างที่ท่านมีชีวิตอยู่นั้น ได้เริ่มพัฒนาในท้องถิ่นให้เจริญรุ่งเรืองด้วยจากวัดร้างที่ไม่มีอะไรเลย จนถึง พุทธาวาส ธรรมาวาส และสังฆาวาส เป็นวัดที่สมบูรณ์แบบจนถึงทุกวันนี้ยังมี พระอุโบสถและมณฑปปรากฏให้เห็นอยู่ ส่วนการอบรมสั่งสอนนั้นท่านได้แนะนำการประพฤติดี ปฏิบัติชอบ ให้เห็นคุณและโทษของผลการปฏิบัติตนในทางที่ดีหรือไม่ดีอย่างไร จนประชาชนแถวนั้นมีความประพฤติดีมีศีลธรรมเป็นส่วนมาก

อนึ่ง มีผู้กล่าวว่าท่านมีวิชาอาคมเวทย์มนต์เก่งมาก สามารถเสกใบไม้ให้เป็นตัวต่อ ตัวแตน เสกหัวปลีให้เป็นกระต่าย เสกก้านกล้วยให้เป็นงูได้ และเรื่องอภินิหารของขลัง คงกระพันชาตรี มีอีกมากจนถึงกับสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวในราชวงศ์จักรีได้มาทดลองดู เห็นจริงจึงได้ยอมตนมอบตัวเป็นศิษย์ตั้งแต่นั้นมา และได้วาดภาพพุทธประวัติด้วยพระหัตถ์ของพระองค์เอง ที่อุโบสถด้านในหน้าอุโบสถซึ่งปรากฏจนทุกวันนี้ หลวงปู่ศุข ท่านมีเมตตามากจึงมีศิษย์เป็นอันมากที่มาเรียนวิชาเหล่านี้ ท่านได้รับสมณศักดิ์เป็นพระครูวิมลคุณากร และเป็นเจ้าคณะแขวง (ปัจจุบันเรียกว่าเจ้าคณะอำเภอ) เป็นองค์แรกของอำเภอวัดสิงห์ ไม่ปรากฏหลักฐานว่าเมื่อใด ท่านมรณภาพเมื่อ เดือน 1 ปีกุน พ.ศ. 2466 ไม่ปรากฏปีที่แน่นอน คำนวณอายุได้ 76 ปี วันสวดพระพุทธรูปทำศพอยู่ 7 วัน 7 คืน จึงประชุมเพลิง

ปัจจุบันชาวจังหวัดชัยนาทผู้มีจิตศรัทธาเลื่อมใส ได้ร่วมกันสร้างรูปหุ่นขี้ผึ้งไว้ที่วัดปากคลองมะขามเฒ่า เพื่อจะได้ทำการสักการบูชาโดยทั่วกัน กรมทหารเรือเห็นความสำคัญ จึงได้ทำการบูรณะซ่อมแซมมณฑปเมื่อ พ.ศ. 2545 ทำให้ประชาชนทั้งใกล้และไกลต่างจังหวัด หลังไหลมาสักการบูชาทุก ๆ วันมิได้ขาด วัดปากคลองมะขามเฒ่า จึงเป็นสถานที่ท่องเที่ยวแห่งหนึ่งของจังหวัดชัยนาทต่อไป

4.7 วัดพระแก้ว

เป็นวัดโบราณสถานที่สำคัญวัดหนึ่ง ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 10 ตำบลแพรศรีราชา อำเภอศรีนครินทร์ มีองค์เจดีย์สี่เหลี่ยมที่มีความงดงาม ลักษณะเป็นเจดีย์แบบละโว้ทรงสูงผสมกับเจดีย์ทราวดี ตอนปลายฐานเรือนธาตุแบบลด ท่องไม้เป็นศิลปะสมัยสุโขทัยกับสมัยศรีวิชัยผสมผสานกัน บริเวณหน้าเจดีย์มีวิหารหลวงพ่อดำ มี “ทับหลัง” แกะสลักติดอยู่ ลักษณะเป็นภาพหงายเป็นรูปช้างมอบหงายอยู่บนแท่น ส่วนบนสุดเป็นรูปพระอินทร์หรือพระศิวะกำลังหลั่งน้ำพระพุทธรูปน้ำไหลถึงตัวช้างเดิมพระสมุทรโปร่งเจ้าอาวาสวัดพระแก้ว ได้พบหลวงพ่อดำ ในสภาพชำรุดหักเป็นสามท่อนอยู่ในป่าแฝก จึงจัดทำฐานไว้ชั่วคราว และต่อมา พ.ศ. 2498 ได้บูรณะซ่อมแซมให้สมบูรณ์ดังเช่นในปัจจุบันและประดิษฐานอยู่ในวิหารหน้าเจดีย์วัดพระแก้วเป็นที่เคารพสักการะของประชาชนทั่วไป

4.8 วัดป่าเจ้าพระยา (โคกขาม)

เดิมชื่อวัดป่า (โคกขาม) ตั้งอยู่หมู่ 2 ตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมืองชัยนาท วัดป่า (โคกขาม) ประกาศตั้งวัด เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2549 ปัจจุบันมีพระอธิการชูเกียรติ โสธมโม เป็นเจ้าอาวาสวัด โดยมีหลวงพ่อใหญ่ เป็นพระพุทธรูปคู่วัดขึ้นชื่อเรื่องความศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งได้ทำพิธีบรรจุพระบรมสารีริกธาตุประดิษฐานบนเศียรหลวงพ่อใหญ่ เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2551 มี พล.ต.อ.โกวิท วัฒนะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในขณะนั้นเป็นประธานในพิธีฯ ฝ่ายฆราวาส และมีหลวงพ่อโสภณ โอภาโส เจ้าอาวาสวัดบึงลัญจิวน์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นประธาน ฝ่ายสงฆ์

วัดป่าเจ้าพระยา มีทัศนียภาพที่สวยงาม เนื่องจากตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณวัดกว้างขวาง บรรยากาศร่มรื่น มีแพสำหรับให้อาหารปลา เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการปฏิบัติธรรม หรือพักผ่อนหย่อนใจ และมาสักการะหลวงพ่อใหญ่

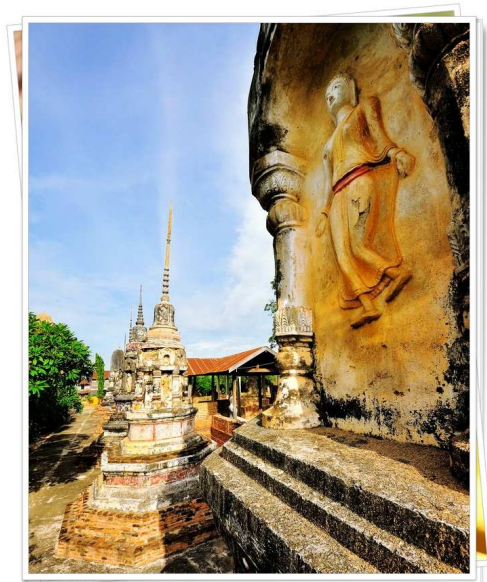
4.9 วัดปทุมธาราม (หนองบัว)

วัดปทุมธาราม (หนองบัว) ตั้งอยู่ที่ 116 ตำบลหนองบัว อำเภอวัดสิงห์ ได้สร้างเป็นวัดขึ้นตั้งแต่ก่อนที่จะมีหลักฐาน คือ ก่อน พ.ศ. 2365 หลัง พ.ศ. 2365 จึงมีหลักฐานอ้างอิงถึงได้ เดิมชื่อวัดหนองบัว เนื่องจากหมู่บ้านนี้มีหนองน้ำและบัวหลวงอยู่มากมาย ผู้สร้างวัดนี้ขึ้นมา คือ สมเด็จพระเจ้าเสือ สมเด็จพระเจ้าพร กับเจ้าเกิดขรัวยายไซ่ ภายหลังทาง วัดหนองบัวได้เปลี่ยนนามวัดใหม่ เพื่อให้สะดวกในการปกครองของคณะสงฆ์ เป็นวัดปทุมธาราม ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาใหม่ (เนื่องจากอุโบสถที่ สร้างไว้เดิมไม่สามารถซ่อมแซมได้) เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2521 เจ้าอาวาสรูปปัจจุบัน คือ พระครูประทุมชัยกิจ (นะ ฐิตปัญโญ) หรือที่เรียกกันปัจจุบันว่า หลวงปู่ณะ

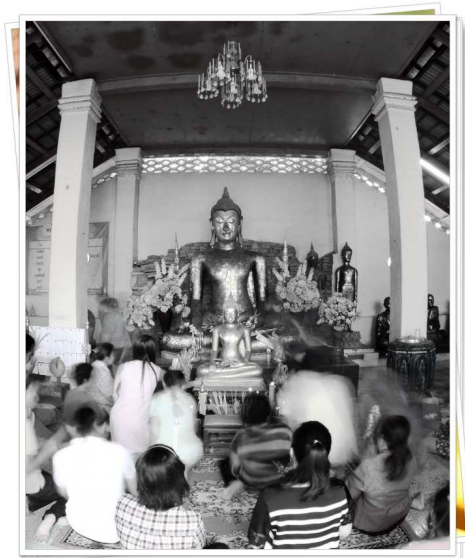
หลวงปู่ณะท่านได้อุทิศร่างกายและจิตใจให้กับพระพุทธศาสนาตั้งแต่อายุ 20 ปี ท่านได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุสงฆ์ในสังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย หลวงปู่ณะท่านได้สร้างคุณงามความดี มาตลอดตั้งแต่เป็นพระภิกษุสงฆ์ จนได้เลื่อนเป็นเจ้าอาวาสวัดปทุมธาราม หลวงปู่ท่านทรงสั่งสอน บรรดาลูกศิษย์ทั้งหลายให้เป็น คนดีให้มี ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นที่ตั้ง หลวงปู่ท่านได้สร้างโรงเรียนให้กับชุมชนหนองบัว และได้สร้างพระมหาธาตุ เจดีย์เฉลิมพระเกียรติไว้ในแผ่นดินไทยเพื่อประดิษฐานเป็นที่ตั้งของพระบรมสารีริกธาตุขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระปัจเจกพระพุทธเจ้า และ พระอรหัน เพื่อเป็นที่กราบสักการะของ คนไทยและคนต่างประเทศ ที่เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา และเป็นสถานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติของ พระบรมสารีริกธาตุต่างๆ แก่ผู้ที่สนใจในการต่อไป

4.10 วัดมหาธาตุ (วัดหัวเมือง)

ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 ตำบลแพรกศรีราชา อำเภอสรรคบุรี เป็นศาสนสถานสำคัญของเมืองโบราณแพรกศรีราชา ซึ่งเป็นเมืองโบราณริมฝั่งแม่น้ำน้อย ที่มีความสำคัญมาตั้งแต่สมัยทวารวดี เจริญสูงสุดในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี และคงอยู่ ต่อมาจนกระทั่งปัจจุบัน วัดมหาธาตุ เดิมเรียกว่า วัดหัวเมือง หรือวัดศิระะเมือง สร้างขึ้นในปีพุทธศักราช 1897 รัชสมัยพระเจ้าธรรมราชาลิไท (พระญาติไท) แห่งกรุงสุโขทัย แต่มาเจริญรุ่งเรืองสมัยในสมัยกรุงศรีอยุธยา ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำน้อยตอนหักโค้งไปทางทิศตะวันออก มีบริเวณพื้นที่ด้านหน้าเรียกว่า “หน้าพระลาน” เช่นเดียวกับบริเวณศูนย์กลางของเมืองใหญ่ทั้งอยุธยาและกรุงเทพมหานคร จึงน่าจะเป็นศูนย์กลางของเมืองแพรกศรีราชามาแต่โบราณ

วัดมหาธาตุ เป็นวัดที่มีสถาปัตยกรรมตามความเชื่อในพุทธศาสนา ก่อสร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนต้น (พุทธศตวรรษที่ 19-20) เป็นอย่างน้อย ประกอบด้วย พระอุโบสถรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า และพระเจดีย์ ซึ่งปรากฏเหลือเพียงส่วนฐานรูปสี่เหลี่ยมสูงซ้อนกันหลายชั้น เป็นประธานของวัด หันหน้าไปทางทิศตะวันออก ล้อมรอบด้วยระเบียงคด ซึ่งมีร่องรอยการก่อสร้างขยายออกไปล้อม พระวิหารเก่าทางด้านทิศเหนือ ซึ่งเป็นอาคารขนาดเก้าห้อง เหลือเพียงฐานเสาแปดเหลี่ยมยอดบัวจกกลม และผนังบางส่วน ภายในโดยรอบระเบียงคดประดิษฐาน พระพุทธรูป ที่กึ่งกลางระเบียงคดด้านทิศตะวันตกประดิษฐาน **หลวงพ่อหมอ หรือหลวงพ่อหลักเมือง** เป็นพระพุทธรูปสกุลช่างเมืองสรรค์ที่สมบูรณ์องค์หนึ่ง ได้รับการบูรณะเมื่อปีพุทธศักราช 2471 ขนาดพระเพล 2.20 เมตร จากพระเพลถึงพระเกตุมาลา 2.30 เมตร ประดิษฐานอยู่ในวิหาร หันพระพักตร์สู่ทิศตะวันตก ที่เรียกหลวงพ่อหลักเมือง หรือหลวงพ่อหมอ นั้นเป็นนามกิตติมศักดิ์ คือพระนามที่เกิดขึ้นตามเหตุที่ประชาชนเรียกกันมาแต่โบราณ เพราะเหตุประชาชนในถิ่นนั้น เวลาเจ็บป่วยขึ้นมาด้วยเหตุ

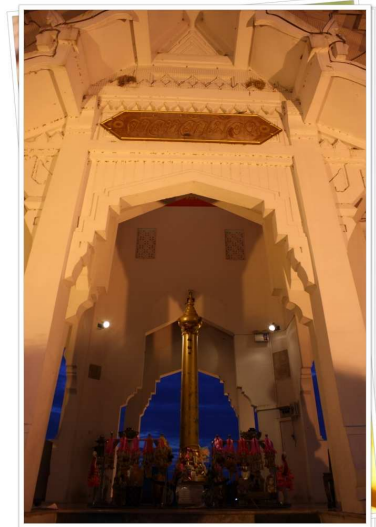

ใดก็ตาม จะพากันขอน้ำมนต์ไปรักษา ทั้งคนและสัตว์ หรือบางทีก็บนบานศาลกล่าว เมื่อมีเหตุขัดข้องนาๆ ประการตามความเชื่อ

นอกจากนี้ยังมี เจดีย์รายรูปทรงต่างๆ ตั้งอยู่ทางทิศเหนือนอกกระเปียงคด ที่สำคัญ คือ **เจดีย์กลีบบมะเฟืองประดับรูปเทพพนม** มีซุ้มจระนำประดิษฐานพระพุทธรูปทั้งสี่ทิศ รูปแบบอิทธิพลปรากฏกลีบบมะเฟืองที่เมืองลพบุรี กรมศิลปากรประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถานในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 52 ตอนที่ 75 วันที่ 8 มีนาคม 2478

4.11 ศาลหลักเมือง

ศาลหลักเมือง สิ่งก่อสร้างที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวชัยนาท ก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2530 สมัยที่ ดร.ไพรัตน์ เดชะรินทร์ เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด สิ้นค่าใช้จ่ายเป็นเงิน 1,704,880 บาท โดยมีข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน ได้ร่วมมือร่วมใจในการรณรงค์เพิ่มเติม ได้วางศิลาฤกษ์-เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 25 เมษายน 2538

และในปี พ.ศ. 2550 ดร.ประภากร สมิตี อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท ได้มีพิธีบวงสรวงศาลหลักเมืองชัยนาท เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2550 เนื่องในโอกาสครบรอบ 20 ปี พิธีเปิดศาลหลักเมืองชัยนาท และเป็นปีมหามงคลในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมายุครบ 80 พรรษา

ศาลหลักเมืองเป็นสถาปัตยกรรมที่กรมศิลปากร ได้ออกแบบเป็นแบบยอดปราสาทมีความสูงจากพื้นดินถึงยอดพุ่มทองแดง 21.38 เมตร ขนาดของตัวศาล 9.90/9.90 เมตร และมีขนาดครอบรั้วศาล 18/20 เมตร เสาหลักเมืองทำด้วยไม้ชัยพฤกษ์ตั้งอยู่งามสง่าบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยาหน้าศาลากลางจังหวัดชัยนาท

4.12 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติชัยนาทมุนี

เป็นพิพิธภัณฑ์สถานประจำจังหวัดชัยนาท ตั้งอยู่ในบริเวณวัดพระบรมธาตุวรวิหาร อำเภอเมืองชัยนาท พระชัยนาทมุนี (นวม) อดีตเจ้าอาวาสและเจ้าคณะจังหวัดชัยนาท ได้รวบรวมโบราณวัตถุศิลปวัตถุในท้องที่จังหวัดชัยนาทไว้เป็นอันมาก ต่อมาได้มอบสิ่งต่าง ๆ ทั้งหมดแก่กรมศิลปากร กรมศิลปากร จึงได้สร้างพิพิธภัณฑ์ขึ้นโดยให้นามว่า “พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติชัยนาทมุนี”

4.13 เขาสรรพยา

เขาสรรพยา มีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ เรื่องรามเกียรติ์ สภาพการณ์เป็นเขาสูงเล็ก ๆ อยู่ทางด้านทิศใต้ของ ที่ว่าการอำเภอสรรพยา อยู่ห่างจากตำบลสรรพยา เป็นระยะทางประมาณ 4 กิโลเมตร อยู่ห่างจากจังหวัดชัยนาทขึ้นไปทางทิศเหนือเป็นระยะทางตอนหนึ่งว่า

เมื่อพระลักษมณ์ถูกหอกโมกขศักดิ์ ของกุมภกรรณ หนุมาน ซึ่งเป็นทหารเอกได้ขึ้นอาสาเอาตัวยา ชื่อ “สังกรณี” และ “ตรีชวา” ณ เขาสรรพยาแห่งนี้เพื่อนำไปบดเป็นกษัยผสมกับน้ำในแม่น้ำป่าสักจนหายที่เพื่อใช้เป็นยาพอก ซึ่งจะทำให้หอกโมกขศักดิ์หลุดจากตัวพระลักษมณ์

ลักษณะความสวยงามและทิวทัศน์ของเขาสรรพยา ขึ้นไปตามบันไดขึ้นเขาราว 200 ขั้น จะพบกับรูปหนุมานซึ่งเป็นรูปปั้นแกะสลักจากหินขนาดใหญ่ และมีถ้ำน้ำมนต์ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เมื่อขึ้นไปบนเขามองลงมาจากข้างบน จะเห็นทิวทัศน์สวยงามตามธรรมชาติของท้องทุ่ง และบริเวณรอบ ๆ มีต้นไม้โดยเฉพาะต้นตาลขึ้นเรียงรายดูสวยงาม

4.14 สวนลิง

เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจอีกแห่งหนึ่งของอำเภอสรรคบุรี อยู่ในบริเวณวัดธรรมมิกาวาส (วัดค้างคาว) หมู่ที่ 5 ตำบลโพงาม สภาพเป็นยางสูง สลับซับซ้อนมีฝูงลิงอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากโดยแยกกันอยู่เป็นกลุ่ม ๆ ไม่รวมกัน ลิงเหล่านี้ มีนิสัยเชื่องและใกล้ชิดกับคนมาก นอกจากนี้ บริเวณหน้าวัดธรรมมิกาวาส ยังมีแม่น้ำน้อย ไหลผ่านทำให้บรรยากาศร่มรื่นและสวยงาม และยังมีรูปหล่อของหลวงพ่อเฒ่าซึ่งเป็น พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวบ้านเคารพนับถือ เชื่อกันว่าถ้าใครมีเรื่องเดือดร้อน หากไป เคารพสักการะหลวงพ่อเฒ่าแล้วก็จะพ้นจากความทุกข์ร้อนได้ ปัจจุบันมีประชาชนไปเยี่ยม ชมสวนลิงเพื่อเพลิดเพลินกับธรรมชาติ และกราบไหว้หลวงพ่อเฒ่ากันอยู่เป็นประจำ

รายพระนาม รายนาม ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท

1. พระยาสุรบดินทรสุรินทรธำชัย (ทองอิน)	
2. พระยาสุรบดินทรสุรินทรธำชัย (อ้น)	
3. พระยาสุรบดินทรสุรินทรธำชัย (ขุนเณร)	
4. พระยามหาอาณาภาพ	
5. พระยาสุรบดินทรสุรินทรธำชัย (ตัง)	
6. หลวงวิชิตพิทักษ์ (ม.ล. อ้น เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา)	
7. พระเทียรฆราช (แก่น)	
8. พระกำแพงพลน่าน (ชื่น คชภูมิ)	
9. พระยาไชยณนุภาพ (ฉาย อัมพระเศวต)	พ.ศ. 2455 – 2463
10. ม.ล.อุกถวิล สุขสวัสดิ์	พ.ศ. 2463 – 2465
11. พระยาสุรินทรธำชัย (จันทร์ ตุงคสวัสดิ์)	พ.ศ. 2465 – 2469
12. พระยาวิชิตสรไกร (เอี่ยม ขำพานนท์)	พ.ศ. 2469 – 2476
13. พระยาประเสริฐสุนทราศัย (พงษ์ บุรุษชาติ)	พ.ศ. 2476 – 2477
14. หลวงศรีนรานุบาล (สมุทร สาขากร)	พ.ศ. 2477 – 2479
15. หลวงอุบลศักดิ์ประชาบาล (พันธ์ พรหมนารถ)	พ.ศ. 2479 – 2480
16. หลวงบริบาลนิคมเขตต์ (ชวน ทรัพย์สาร)	พ.ศ. 2480 – 2483
17. พระอนุমানสารกรรม (โต้ง สรัคคานนท์)	พ.ศ. 2483 – 2486
18. หลวงสกลผดุงเขตต์ (สรชัย สกลผดุงเขตต์)	พ.ศ. 2486 – 2487
19. หลวงสฤษฏีสาราลักษณ์ (เปรม สฤษฏีสาราลักษณ์)	พ.ศ. 2487 – 2490
20. หลวงอรรถวิทักษ์พจนกร (กรุง เลิศวนิช)	พ.ศ. 2490 – 2490
21. นายสมบุรณ์ จันทรประทับ	พ.ศ. 2490 – 2493
22. ขุนรัฐวุฒิวิจารณ์	พ.ศ. 2493 – 2495
23. นายสมบัติ สมบัติทวี	พ.ศ. 2495 – 2500
24. นายยุทธ หนูนักดี	พ.ศ. 2500 – 2502
25. นายสันต์ เอกมหาชัย	พ.ศ. 2502 – 2503
26. นายประกอบ ทรัพย์มณี	พ.ศ. 2503 – 2506
27. นายสง่า ศุขรัตน์	พ.ศ. 2506 – 2512
28. นายเฉลิม วรรณโนทัย	พ.ศ. 2512 – 2515
29. นายกัมพล กลิ่นสุคนธ์	พ.ศ. 2515 – 2516

30. นายกริช	เกตุแก้ว	พ.ศ. 2516 – 2519
31. นายประกิต	อุตตะโมต	พ.ศ. 2519 – 2520
32. นายพัฒนา	สุวรรณพาณิขย์	พ.ศ. 2520 – 2521
33. นายจินดา	จิตตรอง	พ.ศ. 2521 – 2523
34. นายมนตรี	ตระหง่าน	พ.ศ. 2523 – 2525
35. นายกุศล	ศานติธรรม	พ.ศ. 2525 – 2527
36. ดร.ไพรัตน์	เดชะรินทร์	พ.ศ. 2527 – 2530
37. นายสายสิทธิ	พรแก้ว	พ.ศ. 2530 – 2532
38. ร้อยตรีสมนึก	เกิดเกษ	พ.ศ. 2532 – 2533
39. นายประพัฒน์พงษ์	บำเพ็ญสิทธิ	พ.ศ. 2533 – 2535
40. ร้อยตรีวิรุฬห์	พรหมายน	พ.ศ. 2535 – 2539
41. นายสุนทร	ริ้วเหลือง	พ.ศ. 2539 – 2540
42. นายอนุกุล	คุณาวงศ์	พ.ศ. 2540 – 2541
43. นายกฤษณ์	ธีระชัยชยุติ	พ.ศ. 2541 – 2542
44. นายอารยะ	วิวัฒน์วานิช	พ.ศ. 2542 – 2544
45. นายวิชัย	ศรีขวัญ	พ.ศ. 2544 – 2547
46. นายนันทชัย	สุนทรพิพิธ	พ.ศ. 2547 – 2548
47. นายเจตต์	มุสิกวงศ์	พ.ศ. 2548 – 2550
48. นายประภากร	สมบัติ	พ.ศ. 2550 – 2551
49. นายวินัย	บัวประดิษฐ์	พ.ศ. 2551 – 2552
50. นายจำลอง	โพธิ์สุข	พ.ศ. 2552 – ปัจจุบัน

ดอกชัยพฤกษ์
ดอกไม้ประจำจังหวัดชัยนาท